

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	::	د ځلانده اتلانو سیرت
لیکوال	::	شفیق الله مشفق
کمپوز	::	په خپله لیکوال
خپرنډوی	::	مسلم خپرنډویه ټولنه - جلال اباد
چاپ وار	::	لومړی
چاپ لړ	::	۳۸۵
چاپ کال	::	۱۳۹۹ هـ ش

د چاپ حقوق له خپرنډويې ټولنې سره خوندي دي

د ترلاسه کېدو ځای

مسلم کتاب پلورنځی

پته: اسحاقزی مارکېټ، لاندینی پور، جلال اباد ښار، افغانستان

اړیکشمېرې: ۰۷۷۸۰۸۰۴۹۰ - ۰۷۹۳۰۷۳۰۸۰

برېښنا لیک: muslim-pub@yahoo.com

اتلانو سیرت

ځواب په بڼه

سوال

الله مشفق

Ketabton.com

تقریظ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على المبعوث رحمة العالمين، محمد وآله واصحابه ومن اتبعهم باحسانا الى يوم الدين وبعد:

داچې د منار راډيو يوه اسلامي او د اسلام خدمت کوونکې راډيو ده، چې د اسلام د دين په مختلفو برخو کې خلکو ته معلومات ورکوي، چې يو له هغې څخه د رسول الله صلى الله عليه وسلم او د هغه د صحابه ووسې سرت دی، چې د دې په تړاو د راډيو له لارې د سیرت سيالۍ او او نور مختلف پروگرامونه د راډيو د ادارې لخوا وټنوالو ته وړاندې شوې او وړاندې کېږي، چې له دغو خپرونو څخه په استفادې سره د راډيو ادارې له خوا د پوښتنې او ځواب په بڼه سیرت راغونډ کړی شوی او په لیکلي بڼه یې نشر کول غواړي، نو دغه کتاب چې د ځلانده اتلانو سیرت په نوم دی او د شفیق الله مشفق په هڅه لیکل شوی، ما دغه له پیل څخه تر آخره پوره ولوست او لازم اصلاحات مو پکې هم وکړل، اوس چې تکمیل شوی، نو د عامو مسلمانانو لپاره یې گټور او د سیرت په برخه کې یې یو خدمت بولم او د عامو مسلمانانو څخه هیله لرم، چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم سیرت زده کړي، ماشومان پرې وروزي او ټول پرې عمل وکړي، چې دغه د کامیابۍ لار ده.

په درنښت

دوکتور محمد ابراهیم حنیف

د ننګرهار پوهنتون د شرعیاتو پوهنځي استاد.

تقریظ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين. أما بعد:

د منار راډيو ادارې دغه ټولگه چې د پوښتنې او ځواب په شکل سره په درېو برخو کې چې په نبوي سیرت، خلفاء راشدینو او په عمومي سیرت کې یې د زرو پوښتنو او ځوابونو په شکل کې د شفیق الله مشفق په لاسونو لیکل شوې، ما له پیل څخه تر اخره ټوله ولوستله او دې نتیجې ته ورسېدم، چې نوموړې لیکنه د سیرت په برخه کې د عام فهم لپاره ډېره ګټوره لیکنه ده، دوی ته د الله تعالی له دربار څخه د دې لیکنې په بدل کې د الله تعالی څخه اجر عظیم غواړم او همدارنګه له عامو مسلمانانو څخه هیله لرم، چې دا د پوښتنې او ځواب په بڼه لیکنه ولولي او خپلو بچيو ته یې هم ورزده کړي، ترڅو یې د سیرت په برخه کې معلومات زیات او د خوږ پیغمبر محمد صلی الله علیه وسلم سره یې مینه په زړه کې نوره هم غښتلې شي.

ومن الله التوفيق

شیخ زین العابدین مدني

د رڼا پوهنتون د محصلانو چارو مرستیال

تقریظ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين وعلى آله و أصحابه و ازواجه اجمعين اما بعد:

د ځلانده اتلانو سیرت، د الله تعالی د سپېڅلي بنده او پیغمبر جناب محمد صلی الله علیه وسلم او د هغه د سرښندنکو ملګرو او لارویانو د ژوند په تړاو یو جامع او مدلل کتاب دی، چې د منار راډيو ادارې لخوا یې د مسلمان ملت لپاره یو ستر خدمت بولم.

دا چې منار راډيو له کلونو راهیسې، په غږیزه بڼه د قران او حدیث په خدمت بوخته ده او ګڼو هېواد والو ترې پوره پوره استفاده وکړه او کور کور ته یې د اسلام د مقدس دین سپېڅلي پیغامونه او په خاص ډول د نبوي سیرت په تړاو کره او دقیق معلومات وړاندې کړل، خو اوس یې د لوستو او هغو ورونو او خویندو لپاره چې د راډيو له لارې یې له دغو فرصتونو فایده نه شوه پورته کولی، په لیکلي بڼه یې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم، سپېڅلو صحابه وو او نورو پیاوړو مؤمنانو په تړاو معلومات راجمع او د ځلانده اتلانو سیرت تر عنوان لاندې یې کتاب د شفیق الله مشفق په ګوتو برابر کړی، چې زما د مطالعې له مخې ډېر ګټور او مفید کتاب دی.

له معززو ورونو او خویندو مې هیله ده، چې د دې کتاب په مطالعه کولو سره د خپل خوږ پیغمبر له حقیقي سیرت څخه ځانونه خبر کړي!

زه د منار راډيو له ادارې څخه د دې سترې لاسته راوړنې له امله مننه
کوم او د الله تعالی له دربار څخه ورته د بقا او لا نور خدمت په موخه
د دعا لاسونه لپه کوم.

نورالمعبود احساس
د کونړ ولایت د حج او اوقافو رئیس

تقریظ

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده وبعد:
د منار راډيو ادارې د نبوي سيرت، خلفاء راشدينو او نورو
صحابه كرامو په متعلق د پوښتنې او ځواب په بڼه ښكلي او په
زړه پورې معلومات د ځلانده اتلانو سيرت په نوم كتاب چې
شفیق الله مشفق ليكلی، ما دغه كتاب ټول ولوسته، چې په
ځينو ځايونو كې مې ورته زما په نظر مفيدې مشورې او
سپارښتنې وكړې، اميد دی، چې په نظر كې يې ونيسي.
دا كتاب د عامو مسلمانانو لپاره ډېر گټور او فايده مند كتاب
دی، چې هر وگړي به يې په لوستلو او زده كولو سره خپله ديني
تنده خړوب كړي.
الله تعالی دې د منار راډيو دا كوشش په خپل درباره كې قبول
كړي او الله تعالی دې د اسلامي امت لپاره فايده مند وگرځوي
او الله تعالی دې د منار راډيو ټولو كار كوونكو ته ډېر اجر و نه او
ثوابونه ورنصيب كړي.

دوكتور عبدالرزاق بشرزی
د الفلاح پوهنتون د شرعياتو پوهنځي استاد

ژباړه: په تحقيق سره چې غوره له خبرو نه د الله تعالى کتاب دی او غوره په طريقو کې د محمد صلى الله عليه وسلم طريقې دي او له ټولو کارونو څخه ډېر بدتر کار په دين کې نوي جوړ شوي کارونه دي او په دين کې ټول نوي جوړ شوي کارونه، گمراهي ده.

دا چې د دين زده کړه او نورو ته رسول يې په هر مسلمان فرض او لازمي دي، نو په همدې اساس د منار راډيو اداره چې رهبري يې د دين پياوړي علماء او د هېواد نامتو کادرونه پر غاړه لري، د تېرو څه دپاسه شپږو کلونو راهيسې په غږيزه بڼه خپلو هېواد والو ته د اسلام د سپېڅلي دين په دعوت بوخته ده، چې له جملې څخه يې يوه برخه نبوي سيرت ته هم ځانگړې کړې ده، چې په اورېدلو سره يې مسلمانانو ته پوره دين حاصلېدلی شي، خو دا چې په ځينو سيمو کې يا د راډيو څپې کار نه کوي او يا هم ځينې ورونه او خويندې د راډيو اورېدلو ته لاسرسی نه لري؛ نو د منار راډيو ادارې غوره او اړينه وگڼله چې د نبوي سيرت ټول مضامين په ليکلي بڼه د يوه کتاب په شکل د درنو مسلمانانو، ورونو او خويندو په واک کې ورکړي، لکه څرنگه چې په اوسني وخت کې د نړۍ په ډېرو برخو کې مسلمانان پوره توان او واک نه لري او په هر ځای کې د اسلام د دښمنانو د دسيسو ښکار دي، نو په همدې اساس عامو مسلمانانو ته د رسول الله صلى الله عليه وسلم د سيرت په تړاو معلومات ورکول ډېر زيات ضروري دي، ترڅو هغوی د محمد صلى الله عليه وسلم سره مينې او محبت کولو ته راوبلل شي، چې د هغه سنت طريقې په خپل ژوند کې عملي کړي او د کفارو د شومو دسيسو څخه زمونږ مسلمانان وروڼه او خويندې وژغورل شي.

د ادارې لخوا

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على محمد رسول الله وبعد:
الله تعالى په خپل کتاب کې فرمايي چې:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (الذاريات: ٥٦)

ژباړه: ما پيريان او انسانان له دې پرته د بل څه کار لپاره نه دي پيدا کړي، چې هغوی زما بندگي وکړي.

دا چې د انسان پيدايښت او د فاني نړۍ پرمخ ژوند کول، ځانگړي مقاصد او خاص اصول او قواعد لري، چې قران کریم او احاديثو کې ذکر شوي دي، نو فرضي او لازمي ده، چې انسان به په دغو مقرراتو ځان پوهوي او د همدې اصولو او قوانينو په رڼا کې به ژوند تيروي، که چېرې له دغو قوانينو او اوامرو سرغړونه وشي او د ژوند تېرولو لپاره له خود ساخته طريقو او قوانينو څخه استفاده وشي؛ نو دا ژوند بيا د هغه حقيقي ژوند مفهوم نه افاده کوي، د کوم لپاره چې الله تعالى انسانان خلق کړي دي، بلکې دا به بيا گمراهي او تباهي وي، لکه نبي کریم صلى الله عليه وسلم چې په دې مبارک حديث کې فرمايلي دي:

(فان خيرا لحدیث کتاب الله و خيرا لهدی هدی محمد صلى الله عليه وسلم، و شرالامور محدثاتها وكل بدعة ضلالة) (صحيح مسلم، کتاب الجمعة، باب رفع الصوت فی الخطبة، حديث نمبر ۲۰۰۲)

په دې کتاب کې چې د (اتلانو ځلانده سیرت) نومېږي، د سیرت په تړاو (۱۰۰۰) پوښتنو ته ځواب ویل شوی او په درېو برخو تقسیم شوی دی. لومړۍ برخه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم خاص سیرت؛ په دې برخه کې یې د نبوي سیرت (۶۳۱) پوښتنې او ځوابونه لیکل شوي دي. دویمه برخه: د خلفاء راشدینو سیرت؛ دا برخه یې د راشده خلفاوو سیرت ته ځانګړې شوې ده، چې (۱۷۱) پوښتنې او ځوابونه په کې لیکل شوي دي.

درېیمه برخه: عمومي سیرت ته ځانګړې شوې ده، چې (۱۹۸) پوښتنې او ځوابونه په کې لیکل شوي دي.

د یاد کتاب ټولې پوښتنې د منار راډیو د (سیرت اتلان) خپرونې لپاره له باوري او مستندو سرچینو څخه راټولې شوې دي او د الله تعالی په توفیق سره مو د کتاب بڼه هم ورکړه.

د منار راډیو اداره د خپلو ټولو مخلصو او پیاوړو همکارانو (علماء کرامو، مسلکي او تخنیکي کارمندانو) څخه زیاته مننه کوي، چې د کتاب د مضامینو په برخه کې یې هر راز همکاري وکړه او په خاص ډول له بناغلي شفیق الله مشفق صیب نه چې د دې کتاب په برابرلو کې یې دوامداره هڅې او زحمتونه وګالل او د سیرت اتلانو غږیزه خپرونه یې په خپلو ګوتو په لیکلي بڼه واړوله. الله تعالی دې زموږ د ټولو دا هڅې په خپل دربار کې قبولې کړي او الله رب العزت دې د مسلمان ملت د دنیوي او اخروي نېټګڼو ذریعه وګرځوي. امین یارب العالمین.

درنښت

د منار راډیو اداره

د لیکوال خبرې

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على محمد رسول الله
وبعد:

زما لپاره د خوښۍ او خوشالۍ شپې هغه وې، چې د دوه ځلې د ښې پېښې د عملیاتو څخه وروسته؛ چې په یو ټکر کې ماته شوې وه، رب العزت راته روغتیا نصیب کړه او بیا یې د کار کولو جوگه کړم، چې د پنځه اويا ورځو په کور کې تېرولو څخه وروسته د (۲۰۱۹) کال، فبرورۍ په اومه نېټه یو ځل بیا مې په منار اسلامي راډیو کې کار پیل کړ، چې درې ورځې وروسته مې د ادارې سره د راتلونکې خپرونې (د سیرت اتلانو) لپاره د پوښتنې او ځواب په بڼه د کتاب د لیکلو وړاندیز وکړ، چې ادارې سمدستي د کتاب لیکلو په پیل کېدو امر وکړ، چې ما هم په همدغه ورځ نوموړی کتاب د پوښتنې او ځواب په بڼه په لیکلو پیل وکړ، ترڅو زموږ گران وروڼه او خويندې په اسانۍ سره د ستر شخصیت محمد صلی الله علیه وسلم او د صحابه وو د ژوند له حالاتو خبر او نورو ته یې ورسوي.

د دې کتاب د لیکلو په جریان کې راسره د منار اسلامي راډیو د نشراتو مدیر ښاغلي حیات خان احساس زیاته مرسته کړې، چې د لیکلو په برخه کې خپلې گټورې تجربې راسره شریکې کړي دي، ورڅخه مننه کوم او د رب العزت څخه ورته نیکې بدلې غواړم.

همدارنگه د ننګرهار پوهنتون د شرعیاتو پوهنځي محترم استاد پوهندوی دوکتور محمد ابراهیم حنیف څخه زیاته مننه کوم، چې په مصروف وخت کې د کتاب د تصحیح او سمونې چارې په پوره دقت

سره ترسره کړې، نیمگړتیاوې راته په گوته کړې او د لیکلو په برخه کې یې راته ډېرې گټورې لارښونې وکړې، د رب العزت څخه ورته په دنیا او آخرت کې ښایسته ژوند غواړم.

د منار اسلامي راډیو مسؤل ډاکټر محمد حنیف زین څخه هم زښته زیاته مننه کوم چې ماته یې زمینه برابره کړه، چې دا کتاب ولیکم او ټولنې ته یې وړاندې کړو.

د الله تعالی څخه سوال کوم، چې دا کتاب زموږ په دنیا او آخرت د نیکبختۍ ذریعه وګرځوي.

امین یارب العالمین

درنښت

شفیق الله مشفق

د منار اسلامي راډیو همکار

(۱) پوښتنه: سیرت څه ته وايي؟

ځواب: سیرت د نبي عليه السلام کړه، اوږه او زنده گۍ ته وايي، چې د تاریخ په څپو رانقل شي، چې په هغې کې د نبي عليه السلام غزاگانې او اخلاق لیکل شوي وي.

(۲) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د نسب سلسله په لنډ ډول بیان کړئ؟

ځواب: د رسول الله صلی الله عليه وسلم د نسب شجره: محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصي بن كلاب (حکیم) بن مُرّة بن کعب بن لؤي بن غالب بن فهر (چې قریش یې لقب وو) بن مالک بن النضر بن کنانة بن خزيمة بن مدركة بن الياس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان.

(۳) پوښتنه: د مور له اړخه د رسول الله صلی الله عليه وسلم د نیکه نوم څه وو؟

ځواب: وهب.

(۴) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم په کومه ورځ پیدا شوی وو؟

ځواب: د دوشنبې په ورځ.

(۵) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم په کومه میاشت او کومه نېټه کې پیدا شوی وو؟

ځواب: د خپرنو او دقیقو معلوماتو له مخې د ربیع الاول د میاشتې په نهمه (۹).

(۶) پوښتنه: د نبي کریم صلی الله عليه وسلم پلار د هغه له پیدایښت څخه څومره موده وړاندې وفات شوی وو؟

ځواب: اووه (۷) میاشتې وړاندې وفات شوی وو.

(۷) پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم لومړنۍ پالنه د چا پر غاړه وه؟

ځواب: د هغه نېکه عبدالمطلب په غاړه وه.

(۸) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم څو کلن وو، چې موریې وفات شوه؟

ځواب: شپږ (۶) کلن وو.

(۹) پوښتنه: د رسول الله صلی الله عليه وسلم مور کوم ځای کې وفات شوې وه؟

ځواب: په (ابوا) نومې ځای کې هغه وخت وفات شوه، چې محمد صلی الله عليه وسلم سره یو ځای له مدينې نه بېرته مکې ته روانه وه.

(۱۰) پوښتنه: د نبوت نه مخکې محمد صلی الله عليه وسلم ته قریشو کوم لقب ورکړی وو؟

ځواب: د امین (اماتدار) لقب یې ورکړی وو.

(۱۱) پوښتنه: رسول الله صلی الله عليه وسلم سره د واده پر مهال د خدیجې رضي الله عنها عمر څو کاله وو؟

ځواب: تقریباً څلورېست کلنه وه.

(۱۲) پوښتنه: د رسول الله صلی الله عليه وسلم عمر د خدیجې رضي الله عنها سره د واده پر مهال څو کاله وو؟

ځواب: پنځه ویشته (۲۵) کاله.

(۱۳) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د نبوت نه مخکې د کوم نبي په طریقه د الله تعالی عبادت کاوه؟
ځواب: د ابراهیم علیه السلام په طریقه.

(۱۴) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم به ولې له کلي څخه د نور غره (حرا غار) ته حضور ور وړه؟

ځواب: د مشرکانو د بت پرستۍ له امله یې په مکه کې زړه تنگ شو او له یواځې والي سره یې مینه پیدا شوه، تل به نور غره (حرا غار) ته.
(۱۵) پوښتنه: نور غره (حرا غار) له مسجد حرام څخه څومره واټن لري؟

ځواب: څلور (۴) کیلو متره واټن لري.
(۱۶) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته الله تعالی په څو کلنۍ کې پیغمبري ورکړه؟

ځواب: په څلوېښت (۴۰) کلنۍ کې.
(۱۷) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم په کوم ځای کې وو، چې جبرائیل امین ورته د الله تعالی له لوري لومړنۍ وحې راوړه؟

ځواب: په حرا غار کې وو.
(۱۸) پوښتنه: له نبوت نه وړاندې رسول الله صلی الله علیه وسلم څومره موده ښه-ښه خوبونه لیدل؟

ځواب: تر شپږو (۶) میاشتو پورې یې ښه - ښه خوبونه لیدل.
(۱۹) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم او ټوله کورنۍ یې په شعب ابي طالب کې څو کاله کلابند ول؟

ځواب: درې (۳) کاله.

(۲۰) پوښتنه: د عام الحزن (د غم کال) کوم کال ته وايي؟
ځواب: هغه کال چې په کې د محمد صلی الله علیه وسلم تره ابوطالب او د ژوند ملګري بي بي خدیجه رضي الله عنها وفات شول.

(۲۱) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې د قریشو له اسلام راوړلو څخه ناهیلې شو، د څه لپاره طایف ته تللی وو؟
ځواب: رسول الله صلی الله علیه وسلم د مکې له خلکو څخه ناهیلې شو، نو د دعوت لپاره طایف ته تللی وو.

(۲۲) پوښتنه: لومړی هجرت حبشې ته د نبوت په څوم کال شوی وو؟
ځواب: د نبوت په پنځم (۵) کال، چې عثمان بن عفان رضي الله عنه او د هغه مېرمن رقيه رضي الله عنها سره څوارلسو صحابه کرامو هجرت کړی وو.

(۲۳) پوښتنه: د بدر په غزوه کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟
ځواب: (۳۱۳-۳۱۴-۳۱۷) درې روایتونه دي.
(۲۴) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د عایشې رضي الله عنها سره په کومه میاشت کې واده کړی وو؟
ځواب: د شوال په میاشت کې.

(۲۵) پوښتنه: حفصې رضي الله عنها سره محمد صلی الله علیه وسلم د هجرت په څوم کال واده کړی وو؟
ځواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.

(۲۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د هجرت څخه وروسته څو

حجونه ادا کړي ول؟

ځواب: یو حج (حجة الوداع)

(۲۷) پوښتنه: حجة الوداع د هجرت په څوم کال ترسره شوی وو؟

ځواب: د هجرت په لسم (۱۰) کال.

(۲۸) پوښتنه: د هجرت څوم کال د جرگو (عام الوفود) په کال ونومول

شو؟

ځواب: د هجرت نهم (۹) کال.

(۲۹) پوښتنه: د مکې فتحه د هجرت په څوم کال وشوه؟

ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

(۳۰) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د هجرت په څوم کال د

نړۍ پاچاهانو ته لیکونه واستول؟

ځواب: د هجرت په شپږم (۶) کال وروستیو ورځو کې.

(۳۱) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د څه لپاره د نړۍ

پاچاهانو ته لیکونه واستول؟

ځواب: اسلام ته د رابللو لپاره.

(۳۲) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د فارس پاچا "کسرا" ته د

کوم صحابي په لاس لیک لېږلی وو؟

ځواب: د عبدالله بن حذافه السهمي رضي الله عنه په لاس.

(۳۳) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د حبشې پاچا "نجاشي"

ته د چا په لاس لیک لېږلی وو؟

ځواب: د عمرو بن امیه الضمري رضي الله عنه په لاس.

(۳۴) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د مصر پاچا "مقوقس" ته د

چا په لاس لیک لېږلی وو؟

ځواب: د حاطب بن ابی بلتعنه رضي الله عنه په لاس.

(۳۵) پوښتنه: هغې مبارزې یا غزوې ته څه وایي، چې رسول الله صلی

الله علیه وسلم پکې گډون نه وي کړی؟

ځواب: داسې مبارزې ته (سریه) وایي.

(۳۶) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې مدینې ته هجرت

وکړ، لومړنی اقدام یې څه وو؟

ځواب: د مسجد قباء او مسجد نبوي جوړول.

(۳۷) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د نبوي مسجد ځمکه په

بیه اخیستې وه او که چا وړیا ورکړې وه؟

ځواب: په بیه یې اخیستې وه.

(۳۸) پوښتنه: د هجرت په لومړنیو وختونو کې د نبوي مسجد مؤذن

څوک وو؟

ځواب: بلال بن رباح رضي الله عنه.

(۳۹) پوښتنه: مدینې ته را رسېدو سره سم رسول الله صلی الله علیه

وسلم د مدینې منورې د کوم ځای خلکو سره میلنه شو؟

ځواب: د قباء خلکو سره.

(۴۰) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې کله قباء ته ورسېد،

څو ورځې هملته پاتې شو؟

ځواب: څلور (۴) ورځې، چې په ځېنو روایتونو کې لس، دولس او څوارلس ورځې هم راغلي دي.

(۴۱) پوښتنه: د انصارو دولس کسيزه ډله د نبوت په څوم کال مکې ته تللې وه؟

ځواب: د نبوت په دولسم (۱۲) کال.

(۴۲) پوښتنه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د معراج سفر له کوم ځای څخه پیل او په کوم ځای ختم شوی وو؟

ځواب: د محمد صلی الله علیه وسلم د معراج سفر د جبرائیل علیه السلام په ملګرتیا د مسجد حرام څخه پیل تر بیت المقدس پورې، هلته یې ټولو پیغمبرانو ته په امامتۍ لمونځ ادا کړ، بیا په همدې شپه د بیت المقدس څخه تر (۷) اسمانونو پورته ختلی وو او بېرته په مسجد حرام ختم شوی وو.

(۴۳) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم چې له اسرا او معراج سفر نه بېرته راته، الله تعالی کومه تحفه ورکړې وه؟

ځواب: د پنځو لمونځونو د فرضیت تحفه یې ورکړې وه.

(۴۴) پوښتنه: رسول الله صلی الله علیه وسلم د اسلام لومړنۍ بلنه چاته ورکړې وه؟

ځواب: خدیجې رضي الله عنها ته.

(۴۵) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم پټ دعوت د کوم سورت د ایتونو د نازلېدو څخه وروسته پیل کړ؟

ځواب: د (المدثر) سورت د ایتونو له نازلېدو سره سم، اسلام ته د محمد صلی الله علیه وسلم د بلنې دنده پیل شوه.

(۴۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم پټ دعوت څو کاله وکړ؟

ځواب: درې (۳) کاله.

(۴۷) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم ښکاره دعوت کله پیل کړ؟

ځواب: کله چې د سورت شعراء دا ایت نازل شو: ﴿وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ﴾ یعنې نژدې خپلوان دي، د الله تعالی له عذاب څخه ووېروه، نو محمد صلی الله علیه وسلم ښکاره بلنه خپلو نژدې خپلوانو ته ورکړه.

(۴۸) پوښتنه: د الله تعالی په لاره کې او د محمد صلی الله علیه وسلم د دفاع لپاره لومړی کوم صحابي توره له ټیګې نه راویستلې وه؟

ځواب: زبیر بن عوام رضي الله عنه.

(۴۹) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د نبوت مېړ د بدن په کومه برخه وو؟

ځواب: د دواړو اوږو په منع یې د نبوت مېړ وو.

(۵۰) پوښتنه: د هجرت په شپږم کال چې محمد صلی الله علیه وسلم د نړۍ پاچاهانو ته لیکونه استولي ول، کومو پاچاهانو د هغه د لیک عزت کړی وو؟

ځواب: د روم پاچا هرقل او د مصر پاچا مقوقس.

(۵۱) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د ربیع الاول د میاشتې په څوم تاریخ پیدا شوی وو؟

ځواب: لومړۍ روایت: د ربیع الاول میاشتې په دولسم (۱۲).

او دویم روایت: د ربیع الاول د میاشتې په (۹).

(۵۲) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د عام الفیل نه څو ورځې وروسته پیدا شوی وو؟

ځواب: پنځوس (۵۰) یا پنځه پنځوس (۵۵) ورځې وروسته.

(۵۳) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د ورځې په کوم وخت کې زېږېدلی؟

ځواب: د دوشنبې ورځ سهار وخت کې.

(۵۴) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د پیدایښت په وخت کې څه عجایبات واقع شوي ول؟

ځواب: د ستورو رانږدې کېدل، پیدایښت وخت کې رڼا پیدا کېدل چې ټوله کوټه یې رڼا کړې وه، فارس کې د زر (۱۰۰۰) کلن اور مې کېدل، فارس اوسېدونکو باندې زلزله راتلل او په فارس کې د کلیساوو نړېدل.

(۵۵) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم رضاعي میندې څو دي؟

ځواب: دوه (۲)، ثویبه او حلیمه السعدیه دي.

(۵۶) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د پیدایښت په زیري کې ابولهب کومه وینځه ازاده کړې وه؟

ځواب: ثویبه.

(۵۷) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د رضاعت موده د حلیمه

السعدیه سره څو کاله وه؟

ځواب: دوه (۲) کاله.

(۵۸) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څو کلن وو، چې شق الصدر واقع (سینې څیرې کول) پېښه شوه؟

ځواب: څلور (۴) کلن یا پنځه (۵) کلن وو، چې دا واقع پېښه شوې وه.

(۵۹) پوښتنه: بي بي حلیمې السعدیې د محمد صلی الله علیه وسلم څو کاله پالنه او روزنه وکړه؟

ځواب: دې کې دوه (۲) روایتونه دي: څلور (۴) کاله یا پنځه (۵) کاله.

(۶۰) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم ته خپلې مور څو ورځې تې ورکړې وو؟

ځواب: اووه (۷) ورځې.

(۶۱) پوښتنه: عبدالمطلب د محمد صلی الله علیه وسلم څو کاله خدمت کړی وو؟

ځواب: دوه (۲) کاله.

(۶۲) پوښتنه: د عبدالمطلب وفات کېدو په وخت کې، د محمد صلی الله علیه وسلم عمر څو کاله وو؟

ځواب: اته (۸) کاله، دوه (۲) میاشتې اولس (۱۰) ورځې وو.

(۶۳) پوښتنه: ابوطالب د محمد صلی الله علیه وسلم څو کاله خدمت کړی وو؟

ځواب: تر بالغ توب پورې یې خدمت کړی وو او څه دپاسه څلوېښت (۴۰) کاله یې ملاتړی وو.

(۶۴) پوښتنه: ایا محمد صلی الله علیه وسلم گډې او ییزې خړولي دي؟

ځواب: هو.

(۶۵) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څو کلن وو، چې د خپل تره ابو طالب او د عربو تجارتي قافلې سره شام ته تللی وو؟

ځواب: دولس (۱۲) کلن وو.

(۶۶) پوښتنه: د واده نه مخکې محمد صلی الله علیه وسلم د څو اوبنانو په بدل کې د خدیجې رضي الله عنها مال د مکې څخه شام ته د خرڅولو او هغه ځای نه نوی مال مکې ته تجارت لپاره را نقل کړی وو؟

ځواب: د څلورو (۴) اوبنانو په بدل کې.

(۶۷) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې د خدیجې رضي الله عنها مال له مکې څخه شام ته وړه، د خدیجې رضي الله عنها کوم غلام ورسره په سفر کې ملگری وو؟

ځواب: میسره.

(۶۸) پوښتنه: میسره چې کله د محمد صلی الله علیه وسلم سره له شام نه راوگرځېد، خدیجې رضي الله عنها ته یې د محمد صلی الله علیه وسلم کوم صفتونه بیان کړل؟

ځواب: کله چې بېرته مکې مکرمې ته راغی، میسره ورته د ده مبارک د خوږو اخلاقو، لوړو کړنو، روغ فکر، ریښتینو خبرو او باوري راکړې ورکړې په هکله د خپلو سترگو لیدلی حال بیان کړ.

(۶۹) پوښتنه: نجاشي پاچا محمد صلی الله علیه وسلم ته کومه صحایبه د څلور سوه دینارو په بدل کې نکاح کړه؟

ځواب: ام حبیبه (رضي الله عنها) چې مېرېې هم نجاشي پاچا ورکړی وو.

(۷۰) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم خدیجې رضي الله عنها ته په مېر کې څو اوبنان ورکړي ول؟

ځواب: شل (۲۰) اوبنان.

(۷۱) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم لومړنی ماشوم له خدیجې رضي الله عنها نه کوم یو پیدا شو؟

ځواب: قاسم.

(۷۲) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څو زامن او څو لورگانې درلودلې؟

ځواب: درې (۳) زامن او څلور (۴) لورگانې.

(۷۳) پوښتنه: په صحابیاتو کې کومه یوه صحایبه وه، چې هغې ته الله تعالی سلام رالېږلی وو؟

ځواب: خدیجة الکبری رضي الله عنها.

(۷۴) پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم باندې د وحې پیل په کومه میاشت کې وشو؟

ځواب: د رمضان په میاشت کې.

(۷۵) پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم باندې د وحې پیل په کومه شپه کې وشو؟

ځواب: د دوشنبې په شپه.

(۷۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د لومړنۍ وحې د نزول نه وروسته لومړی چاته د دې واقعي خبر ورکړ؟

ځواب: خدیجې رضي الله عنها ته.

(۷۷) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د نبوت دوره په مکه کې څو کاله وه؟

ځواب: د یارلس (۱۳) کاله.

(۷۸) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د نبوت دوره په مدینه کې څو کاله وه؟

ځواب: لس (۱۰) کاله.

(۷۹) پوښتنه: په اسلام کې اوله شهیده کومه صحابیه وه؟

ځواب: سُمَيَّة رضي الله عنها.

(۸۰) پوښتنه: هغه کوم څلور صحابه کرام دي چې د نبوت په اوله ورځ یې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې ایمان راوړی وو؟

ځواب: خدیجه رضي الله عنها، ابوبکر صدیق رضي الله عنه، علي بن ابي طالب رضي الله عنه او زيد بن حارثه رضي الله عنه، چې د محمد صلی الله علیه وسلم غلام وو.

(۸۱) پوښتنه: طفیل بن عمرو الدوسي رضي الله عنه د نبوت په څوم کال ایمان او اسلام راوړی وو؟

ځواب: د نبوت په یوولسم (۱۱) کال.

(۸۲) پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه د کوم صحابي په لاس ایمان او اسلام راوړی وو؟

ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په لاس.

(۸۳) پوښتنه: په اسلام کې لومړی شهید کوم صحابي دی؟

ځواب: یاسر رضي الله عنه.

(۸۴) پوښتنه: حبشو ته په دویم ځل هجرت کې څو تنه صحابه کرام او څو تنو صحایا تو برخه اخیستي وه؟

ځواب: درې اتیا (۸۳) نارینه او اتلس (۱۸) ښځو برخه اخیستي وه.

(۸۵) پوښتنه: حمزه رضي الله عنه په محمد صلی الله علیه وسلم باندې د نبوت په څوم کال ایمان راوړی وو؟

ځواب: د نبوت په شپږم (۶) کال.

(۸۶) پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د ایمان راوړلو وجه او سبب څه وو؟

ځواب: لومړی سبب: محمد صلی الله علیه وسلم ورته دعاء کړې وه، د دویم سبب: د کفر په حالت کې یې د محمد صلی الله علیه وسلم څخه په لمونځ کې الحاقه سورت ﴿وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ﴾ اورېدلی وو.

(۸۷) پوښتنه: له محمد صلی الله علیه وسلم سره مدینې ته په هجرت کولو کې کوم صحابي ملگری وو؟

خواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

(۸۸) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د خدیجې رضي الله عنها د وفات نه وروسته کومه صحابیه په نکاح کړه؟

خواب: ام المومنین سوده رضي الله عنها.

(۸۹) پوښتنه: د لومړي ځل لپاره اووه (۷) پیریانو په محمد صلی الله علیه وسلم باندې په کوم ځای کې ایمان راوړی وو؟

خواب: په بطن نخله ځای کې.

(۹۰) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د اسرا او معراج سفر لومړی تصدیق چا وکړ؟

خواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

(۹۱) پوښتنه: په اسلام کې لومړنی کس چې محمد صلی الله علیه وسلم د دعوت لپاره مدني ته ولېږه څوک وو؟

خواب: مصعب بن عمير رضي الله عنه.

(۹۲) پوښتنه: په لومړي بیعة العقیبة کې محمد صلی الله علیه وسلم له څو کسانو نه بیعت واخیسته؟

خواب: دولس (۱۲) کسانو نه، چې مدینې منورې پورې یې اړه درلوده.

(۹۳) پوښتنه: دویم بیعة العقیبة د مدینې والاو سره د نبوت په کوم کال وشو؟

خواب: د نبوت په دیارلسم (۱۳) کال.

(۹۴) پوښتنه: په دویم بیعة العقیبة کې د مدینې والاو شمېر څومره وو؟

خواب: په یو روایت کې څه د پاسه اويا (۷۰) او په بل روایت کې پوره درې اويا (۷۳) ښودل شوي دي.

(۹۵) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه د هجرت سفر د مکې کوم طرف نه پیل کړی وو؟

خواب: د جنوب طرف نه.

(۹۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم هجرت په کومه میاشت کې پیل کړی وو؟

خواب: د صفرې په میاشت کې.

(۹۷) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه مدینې ته هجرت کولو په وخت کې په ثور غار کې خوشې تیرې کړې وې؟

خواب: درې (۳) شپې.

(۹۸) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم په نیولو باندې مشرکینو د څو اوبسانو انعام ورکولو اعلان کړی وو؟

خواب: د سل (۱۰۰) اوبسانو.

(۹۹) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم مدینې ته د هجرت کولو په وخت کې کوم کس د لارښود په توګه په مزدورۍ نیولی وو؟

خواب: عبدالله بن اریقظ چې مشرک وو، هغه یې د مزدورۍ په بدل کې مقرر کړی وو.

(۱۰۰) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه چې مدينې ته هجرت کاوه، په کومه ورځ قباء ته ورسېدل؟
 ځواب: د دوشنبې په ورځ.

(۱۰۱) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم او ابوبکر صدیق رضي الله عنه د ربیع الاول د میاشتې په څوم تاریخ قباء ته ورسېدل؟
 ځواب: د ربیع الاول د میاشتې په اتم (۸) تاریخ.

(۱۰۲) پوښتنه: علي رضي الله عنه د محمد صلی الله علیه وسلم څخه څو ورځې وروسته قباء ته ورسېد؟
 ځواب: درې (۳) ورځې وروسته.

(۱۰۳) پوښتنه: په مدينه کې څو ډلو ژوند کاوه؟
 ځواب: درې (۳) ډلو.

لومړۍ: د رسول الله صلی الله علیه وسلم سپېڅلي او پاک مسلمانان ملګري.

دویم: د مدينې اوسېدونکي، چې ايمان يې نه وو راوړی، چې مشري يې عبدالله بن أبي کوله.

درېیم: يهودان.

(۱۰۴) پوښتنه: کوم صحابي بغير له سورلۍ نه مدينې منورې ته پياده هجرت کړی وو؟

ځواب: علي رضي الله عنه.

(۱۰۵) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له قباء څخه مدينې ته په کومه ورځ حرکت وکړ؟

ځواب: د جمعې په ورځ.

(۱۰۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې کله مدينې ته ورسېد، د کوم صحابي کور کې د پره شو؟

ځواب: د ابو ايوب انصاري رضي الله عنه کور کې.

(۱۰۷) پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم باندې د هغه کومو ترونو (کاکاګانو) ايمان راوړی وو؟

ځواب: عباس رضي الله عنه او حمزه رضي الله عنه.

(۱۰۸) پوښتنه: د نبي عليه السلام د پيبيانو نومونه څه وه؟

ځواب: نومونه يې په لاندې ډول دي:

(۱) خديجه بنت خويلد رضي الله عنها.

(۲) ام حبيبہ رضي الله عنها.

(۳) سوده بنت زمعه رضي الله عنها.

(۴) جویریہ بنت حارث رضي الله عنها.

(۵) عايشة بنت ابي بکر رضي الله عنها.

(۶) صفیه رضي الله عنها.

(۷) حفصه بنت عمر بن خطاب رضي الله عنها.

(۸) ميمونه رضي الله عنها.

(۹) زينب بنت جحش رضي الله عنها.

(۱۰) زينب بنت خزيمة رضي الله عنها.

(۱۱) أم سلمه هند بنت ابي اميه رضي الله عنها.

(۱۰۹) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم نارینه اولادونه څه

نومېدل؟

ځواب: قاسم، عبدالله او ابراهيم.

(۱۱۰) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم ښځینه اولادونه څه

نومېدل؟

ځواب: زینب، کلثوم، رقیه او فاطمه رضي الله عنه.

(۱۱۱) پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم زومان (د لویو خاوندان)

څه نومېدل؟

ځواب: علي بن ابي طالب، عثمان بن عفان او ابو العاص بن الربیع

رضي الله عنهم.

(۱۱۲) پوښتنه: په قران کریم کې د محمد صلی الله علیه وسلم نوم څو

ځلې ذکر شوی دی؟

ځواب: محمد نوم یې څلور (۴) ځلې او احمد نوم یې یو ځل ذکر

شوی.

(۱۱۳) پوښتنه: د نبي علیه السلام په ژوند باندې د هغه څو میرمنې

وفات شوې وې؟

ځواب: دوه مېرمنې؛ خدیجه رضي الله عنها، زینب بنت خُزیمه رضي

الله عنها.

(۱۱۴) پوښتنه: د نبي علیه السلام په ژوند باندې د هغه څو لورگانې

وفات شوې وې؟

ځواب: درې لورگانې: رقیه رضي الله عنها، کلثوم رضي الله عنها،

اوزینب رضي الله عنها.

(۱۱۵) پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم باندې دا نوم چا

کېښود؟

ځواب: خپل نیکه یې عبدالمطلب.

(۱۱۶) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم لومړنۍ او وروستنۍ

نکاح له چا سره کړې وه؟

ځواب: اوله نکاح یې د خدیجې رضي الله عنها سره او اخرنۍ یې د

میمونې رضي الله عنها سره کړې وه.

(۱۱۷) پوښتنه: کوم صحابه کرام د نبي علیه السلام شکل ته ورته

وه؟

ځواب: جعفر، ابوسفیان بن الحارث، قثم بن عباس، سایب بن عبید

او حسن بن علي رضي الله عنهم.

(۱۱۸) پوښتنه: د مکې مشرکانو چې کله د کعبې ابادي کوله، نو په

دې مهال نبي علیه السلام څو کلن وو؟

ځواب: پنځه دېرش (۳۵) کلن وو.

(۱۱۹) پوښتنه: د حرب الفجار پر مهال د نبي علیه السلام عمر څو

کاله وو؟

ځواب: د پنځلسو (۱۵) او نولسو (۱۹) کالو ترمنځ وو.

(۱۲۰) پوښتنه: نبي علیه السلام ته لومړۍ وحې په کومه نېټه راغلې

وه؟

ځواب: د رمضان میاشتې په ۲۱ نېټه.

(۱۲۱) پوښتنه: په لومړۍ وحې کې د سورت العلق څو ایتونه نازل شوي وو؟

ځواب: د سورت العلق پنځه لومړني ایتونه.

(۱۲۲) پوښتنه: د سورت العلق د پنځو ایتونو د نزول نه وروسته څومره موده وحې بنده وه؟

ځواب: څلوېښت (۴۰) ورځې.

(۱۲۳) پوښتنه: په دویم ځل وحې کې د کوم سورت ایتونه نازل شول؟

ځواب: د سورت مدثر لومړني ایتونه.

(۱۲۴) پوښتنه: په حبشه کې لومړنيو مهاجرینو څومره وخت تیر کړی وو؟

ځواب: درې (۳) میاشتې.

(۱۲۵) پوښتنه: نبي علیه السلام د طایف په لور دعوتي سفر په کومه نېټه کړی وو، او د سفر ملگری یې څوک وو؟

ځواب: د نبوت لسم کال، د شوال میاشت وه او د سفر ملگری یې

زید بن حارثه رضي الله عنه وو.

(۱۲۶) پوښتنه: نبي علیه السلام په طایف کې د دعوت لپاره د چا

ځای ته ورغلی وو؟

ځواب: د عمرو بن عمیر الثقفي ځای ته ورغلی وو.

(۱۲۷) پوښتنه: نبي علیه السلام په طایف کې څو ورځې تېرې کړې وې؟

ځواب: لس (۱۰) ورځې.

(۱۲۹) پوښتنه: د طایف په دعوتي سفر کې یو کس مسلمان شو، هغه څوک وو؟

ځواب: عداس نومېده، چې نصراني دین باندې یې عقیده لرله او اصل د عراق د (نیونا) علاقې وو.

(۱۳۰) پوښتنه: د طایف دعوتي سفر نه وروسته چې کله محمد صلی

الله علیه وسلم مکې ته داخلېده، نو چا ورته پناه ورکړه؟

ځواب: مطعم بن عدي.

(۱۳۱) پوښتنه: نبي علیه السلام مدینې ته د هجرت کولو امر کله وکړ؟

ځواب: د عقبه ثاني بیعت نه وروسته.

(۱۳۲) پوښتنه: په دارالندوه، کې د نبي علیه السلام په خلاف مجلس

په کومه ورځ او په کومه نېټه شوی وو؟

ځواب: د پنجشنبې ورځ، د صفر المظفر میاشتې (۲۶)، د نبوت

څوارلسم کال، د عقبه ثاني نه دوه نیمې (۲،۵) میاشتې وروسته دایر

شوی وو.

(۱۳۳) پوښتنه: د دارالندوې په مجلس کې د مکې کومو مشرانو

گډون کړی وو؟

ځواب: ابو جهل بن هشام، جُبَيْرِ بْنِ مُطْعَم، طُعَيْمَه بن عدي، شیبیه بن

ربیع، عتبیه بن ربیع، ابوسفیان بن حرب، نضر بن الحارث،

أَبُو الْبَخْتَرِي عاص بن هشام، زَمْعَة بن الأسود او أُمَيَّة بن خَلَف.

(۱۳۴) پوښتنه: د دارالندوي په پای کې د محمد صلی الله علیه وسلم په مرگ پرېکړه وشوه، کوم خلک د دې کار د ترسره کولو لپاره د محمد صلی الله علیه وسلم د کور دروازي ته ودرېدل؟

ځواب: (۱) ابو جهل بن هشام، (۲) عقبه بن ابی معیط، (۳) طعیمه بن عدي، (۴) أمیه بن الاسود، (۵) ابی بن خلف، (۶) ابولهب، (۷) نضر بن الحارث، (۸) نبيه بن الحجاج، (۹) منبه بن الحجاج او (۱۰) حکم بن ابی العاص.

(۱۳۵) پوښتنه: له ثور غار څخه تر مدینې منورې پورې د نبي عليه السلام او ابو بکر الصديق رضي الله عنه لارښود څوک وو؟

ځواب: عبدالله بن اريقط.

(۱۳۶) پوښتنه: په مدینه منوره کې د يهودو څو قبيلې اوسېدلې؟

ځواب: درې قبيلې: (۱) بنو قينقاع، (۲) بنو النضير، (۳) بنو قريظة.

(۱۳۷) پوښتنه: مسجد قباء له مدینې منورې څخه څو کیلو متره فاصله کې پروت دی؟

ځواب: تقریباً پنځه (۵) کیلومتره فاصله کې پروت دی.

(۱۳۸) پوښتنه: نبي عليه السلام مدینې منورې ته په کومه ورځ داخل شو؟

ځواب: د جمعي په ورځ.

(۱۳۹) پوښتنه: په مدینه منوره کې د منافقانو رئیس څوک وو؟

ځواب: عبدالله بن ابی بن سلول.

(۱۴۰) پوښتنه: د مدینې منورې مؤمنان په څو برخو وویشل شول؟

ځواب: په دوه برخو: مهاجرین او انصار.

(۱۴۱) پوښتنه: حمزه رضي الله عنه د محمد صلی الله علیه وسلم سره د خپلولۍ څه رشته لرله؟

ځواب: تره او رضاعي ورور یې وو.

(۱۴۲) پوښتنه: غزوه کوم غزا ته وايي؟

ځواب: هغه غزا ته وايي، چې نبي عليه السلام پخپله پکې گډون کړی وي.

(۱۴۳) پوښتنه: په اسلام کې لومړنۍ ستره غزا کومه یوه ده؟

ځواب: د بدر غزا.

(۱۴۴) پوښتنه: د بدر غزا د پېښېدو سبب څه وو؟

ځواب: د ابو سفیان قافلې د نیولو غوښتنه، د بدر د غزا سبب وگرځېد.

(۱۴۵) پوښتنه: د ابو سفیان په قافله کې په څومره اوبسانو مال رابار شوی وو؟

ځواب: په (۱۰۰۰) اوبسانو.

(۱۴۶) پوښتنه: د ابو سفیان په قافله کې څومره نفرول؟

ځواب: څلوېښت (۴۰) نفره.

(۱۴۷) پوښتنه: د ابوسفیان په قافله کې د څو زره دینارو مال موجود وو؟

ځواب: د پنځوس زره (۵۰۰۰۰) دینارو.

(۱۴۸) پوښتنه: په بدر غزوه کې له صحابه وو سره څو اسونه ول؟

خواب: دوه اسونه: یو د زبیر بن العوام سره وو او بل د مقداد بن الاسود رضي الله عنهم سره وو.

(۱۴۹) پوښتنه: د بدر په ورځ مسلمانانو سره څو اوبیان ول؟

خواب: اویا (۷۰) اوبیان.

(۱۵۰) پوښتنه: کوم صحابي ته په خوب کې اذان او اقامت وښودل شو؟

خواب: عبد الله بن زيد بن عبد ربّه رضي الله عنه.

(۱۵۱) پوښتنه: په جنة البقيع کې لومړی کوم صحابي دفن شو؟

خواب: عثمان بن مظعون رضي الله عنه.

(۱۵۲) پوښتنه: ابو سفیان د قافلې د نجات په خاطر له چا نه معلومات واخیستل؟

خواب: مجدي بن عمرو خخه.

(۱۵۳) پوښتنه: د بدر غزا په دوران کې نبي عليه السلام د نبوي مسجد د امامت لپاره څوک مقرر کړی وو؟

خواب: عبد الله ابن ام مکتوم رضي الله عنه.

(۱۵۴) پوښتنه: د بدر غزا په دوران کې د مدینې منورې چارې نبي

عليه السلام چاته وسپارلې؟

خواب: ابو لبابة بن عبد المُنذر رضي الله عنه ته.

(۱۵۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د مهاجرینو بیرغ چا سره وو؟

خواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره.

(۱۵۶) پوښتنه: له علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره چې کوم بیرغ

وو په څه نوم یادېده؟

خواب: د العقباب په نوم یادېده.

(۱۵۷) پوښتنه: د بدر غزوه کې د انصارو بیرغ چا سره وو؟

خواب: د سعد بن معاذ رضي الله عنه سره وو، او دواړه بیرغونه تور ول.

(۱۵۸) پوښتنه: د بدر غزوه کې د لښکر په بني او چپ طرف کې نبي

عليه السلام څوک مقرر کړی ول؟

خواب: په بني طرف کې زبیر بن العوام رضي الله عنه او په چپ طرف

کې مقداد بن عمرو رضي الله عنه.

(۱۵۹) پوښتنه: د بدر د غزا عامه مشري چا سره وه؟

خواب: نبي عليه السلام سره وه.

(۱۶۰) پوښتنه: د بدر د غزا ورځ په تاریخ کې په څه نوم یادېږي؟

خواب: يوم الفرقان.

(۱۶۱) پوښتنه: ابوسفیان چې کله محسوس کړه، چې اوس یې قافله

په خطر کې ده، نو د خلکو د خبرولو لپاره یې مکې ته څوک ولېږه؟

خواب: ضمضم بن عمرو الغفاري.

(۱۶۲) پوښتنه: د بدر غزا ته ولې د بدر غزا وايي؟

خواب: بدر د مدینې څخه غرب طرف ته یوه علاقه ده او هلته دا غزا

واقع شوی دی، بله دا چې بدر د یو سړي نوم دی، چې دا علاقه هم د

هغه په نوم یادېږي، چې (بدر بن یخلد بن نضر) نومېده او ځینې

وايي، بدر د کوهي نوم دی، چې هلته واقع وو.

(۱۶۳) پوښتنه: د مکې د مشرکانو په سردارانو کې کوم یو د بدر غزا ته نه وو حاضر شوی؟

ځواب: ابو لهب.

(۱۶۴) پوښتنه: د بدر په غزوه کې د قریشو کومه یوه قبيله غزا ته حاضر نه شوه؟

ځواب: د بنو عدي قبيله.

(۱۶۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابو جهل د ډلې شمېر څو تنه وو؟

ځواب: زر (۱۰۰۰) تنه.

(۱۶۶) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو څو اسونه درلودل؟

ځواب: سل (۱۰۰) اسونه.

(۱۶۷) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو څو زعرې درلودې؟

ځواب: اووه سوه (۷۰۰).

(۱۶۸) پوښتنه: د بدر په غزوه کې مشرکینو په ورځ کې څو اوبښان ذبحه کول؟

ځواب: نهه (۹) یا لس (۱۰) اوبښان.

(۱۶۹) پوښتنه: د بدر غزوې لپاره د مشرکینو څو مشرانو خلک غزا ته تیارول؟

ځواب: نهه (۹) مشرانو.

(۱۷۰) پوښتنه: د سيف البحر (د بحر د غاړې) سريه د هجرت په څوم

کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په لومړي کال او د رمضان په مياشت کې.

(۱۷۱) پوښتنه: د بدر غزا ته چې قریش راوتلي ول، لاره کې کومه قبيله د ابو جهل له ډلې څخه جدا شوه؟

ځواب: بني زهره قبيله چې اخنس بن شريق يې مشر وو او ټول درې سوه (۳۰۰) کسان وه.

(۱۷۲) پوښتنه: هغه کومه قبيله وه، چې د بدر غزا کې د مشرکینو ډلې څخه جدا کېده خو ابو جهل پرېښوده؟

ځواب: بنو هاشم قبيله.

(۱۷۳) پوښتنه: د ابوسفیان د قافلې د موقعیت معلومولو لپاره نبي عليه السلام کوم ملګري ولېږل؟

ځواب: بسبس بن عمرو الجهنی رضي الله عنه او عدي بن ابی الزغباء رضي الله عنه.

(۱۷۴) پوښتنه: په اسلام کې لومړنۍ سريه په کوم نوم یادېږي؟

ځواب: سيف البحر سريه.

(۱۷۵) پوښتنه: د سيف البحر سريه مشري د چا په غاړه وه؟

ځواب: د حمزه رضي الله عنه پر غاړه وه.

(۱۷۶) پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د الخرار سريه چې په شلو (۲۰) کسانو مشتمله وه، د چا په مشرۍ د الخرار علاقې ته د قریشو

قافلې د مقابلې لپاره ولېږله؟

ځواب: د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه په مشرۍ.

(۱۷۷) پوښتنه: غزوة الابوا او ودان غزا چې محمد صلی الله عليه

وسلم يې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟

خواب: اویا (۷۰) صحابه کرام ورسره مل ول.

(۱۷۸) پوښتنه: غزوة الابوا او ودان غزا د هجرت په خوم کال واقع شوې ده؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۷۹) پوښتنه: په غزوة الابوا او ودان غزا کې محمد صلی الله علیه وسلم بیرغ چا ته ورکړی وو؟

خواب: حمزه بن عبدالمطلب رضي الله عنه ته.

(۱۸۰) پوښتنه: په غزوه بواط کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) کسان.

(۱۸۱) پوښتنه: کله چې محمد صلی الله علیه وسلم غزوة بواط ته، ته، په نبوي مسجد باندې یې څوک مقرر کړ؟

خواب: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه.

(۱۸۲) پوښتنه: بواط علاقه د مدينې منورې نه څو ميله لرې ده؟

خواب: پنځه پنځوس (۵۵) ميله.

(۱۸۳) پوښتنه: غزوة سفوان کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله، څو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟

خواب: اویا (۷۰) صحابه کرام ورسره ول.

(۱۸۴) پوښتنه: په غزوة سفوان کې محمد صلی الله علیه وسلم د غزا بیرغ چا ته ورکړی وو؟

خواب: علي بن طالب رضي الله عنه ته.

(۱۸۵) پوښتنه: هغه کومه یوه سربیه ده، چې په قران کریم کې یې ذکر شوی، چې مشري یې عبدالله بن جحش رضي الله عنه کوله؟

خواب: سربیه بطن نخله.

(۱۸۶) پوښتنه: روژه د هجرت په خوم کال فرض شوې ده؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۸۷) پوښتنه: د قبلي بدلېدل د بیت المقدس څخه بیت الله ته د هجرت په خوم کال واقع شول؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۸۸) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څو میاشتې بیت المقدس ته لمونځ کاوه؟

جواب: اوولس (۱۷) یا اتلس (۱۸) میاشتې.

(۱۸۹) پوښتنه: جهاد د هجرت په خوم کال فرض شو؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۹۰) پوښتنه: دبدر غزوه د هجرت په خوم کال واقع شوه؟

خواب: د هجرت په دویم (۲) کال.

(۱۹۱) پوښتنه: د بدر غزا په اړه کوم سورت نازل شوی دی؟

خواب: سورت انفال.

(۱۹۲) پوښتنه: د بدر غزوه په کومه میاشت کې واقع شوې؟

خواب: د رمضان میاشت کې.

(۱۹۳) پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د بدر په غزا کې د عمومي لښکر بیرغ چاته ورکړی وو؟

خواب: مصعب بن عمیر رضي الله عنه ته.

(۱۹۴) پوښتنه: د بدر غزا د رمضان په څومه نېټه واقع شوې وه؟

خواب: د رمضان په اولسمه (۱۷) نېټه.

(۱۹۵) پوښتنه: ابو سلمه رضي الله عنه د محمد صلی الله عليه وسلم

سره د خپلوی څه رسته لرله؟

خواب: رضاعي ورور او د عمه زوی یې وو.

(۱۹۶) پوښتنه: د بدر غزا نه مخکې نبي کریم صلی الله عليه وسلم د

استخباراتي معلوماتو په خاطر کوم ملگري واستول، چې د ابو جهل

د ډلې حال معلوم کړي؟

خواب: علي بن ابي طالب، زبیر بن عوام او سعد بن ابي وقاص رضي

الله عنهم.

(۱۹۷) پوښتنه: نبي عليه السلام د کوم صحابي په مشوره د بدر په

منطقه کې میدان پرېښود او د ابو څنگ ته لاړ؟

خواب: د حباب بن منذر رضي الله عنه په مشوره.

(۱۹۸) پوښتنه: نبي عليه السلام ته د بدر په ورځ کوم صحابي وويل:

«ای د الله تعالی رسول! مونږ به ستا لپاره یو (عريش) څپره جوړه کړو

او ته د هغې لاندې کېنه؟»

خواب: سعد بن معاذ رضي الله عنه.

(۱۹۹) پوښتنه: په بدر غزا کې د مؤمنانو ځواک معلومولو لپاره ابو

جهل څوک استولی وو؟

خواب: عمیر بن وهب الجمحي.

(۲۰۰) پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له ډلې څخه لومړی څوک مړ

شو او د چا له خوا ووژل شو؟

خواب: اسود بن عبد الاسد المخزومي وو چې د حمزه رضي الله عنه

لخوا ووژل شو.

(۲۰۱) پوښتنه: په بدر غزوه کې د عتبې، شیبې او ولید مقابلي لپاره

محمد صلی الله عليه وسلم څوک میدان ته ولېږل؟

خواب: علي، حمزه او عبيده بن الحارث رضي الله عنهم.

(۲۰۲) پوښتنه: په بدر غزوه کې چې کله د ملايکو په بڼه اسماني

مرسته راغله، نبي کریم صلی الله عليه وسلم د ملايکو د راتلو

لومړی زیږی چاته ورکړ؟

خواب: ابوبکر الصديق رضي الله عنه ته.

(۲۰۳) پوښتنه: د بدر غزوه کې ابلیس د چا په شکل راغلی وو؟

خواب: د سراقه بن مالک په شکل.

(۲۰۴) پوښتنه: په بدر غزوه کې په ابو جهل باندې قاتلانه حمله چا

وکړه؟

خواب: معاذ بن عمرو بن الجموح رضي الله عنه او معوذ ابن عفراء.

(۲۰۵) پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابو جهل نه سر چا غوڅ کړ؟

خواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

(۲۰۶) پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم د بدر په ورځ، صحابه

کرام د کومو خلکو د وژلو نه منع کړي ول؟

خواب: عباس بن عبدالمطلب، ابو البختري بن هشام او هر هغه

څوک چې «هاشمي» وو.

(۲۰۷) پوښتنه: په بدر غزا کې أمیه بن خلف چې د ابوجهل له ډلې څخه وو، د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: د بلال بن رباح، عمار بن یاسر رضي الله عنهما او نورو انصارو مجاهدینو له خوا ووژل شو.

(۲۰۸) پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې د هغه توره د بدر په غزا کې ماته شوه، نبي عليه السلام ورته یوه لخته ورکړه او له هغې نه توره جوړه شوه؟

ځواب: عکاشه بن محصن الاسدي رضي الله عنه.

(۲۰۹) پوښتنه: په بدر غزا کې عاص بن هشام د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه لخوا.

(۲۱۰) پوښتنه: په بدر غزا کې عمر بن خطاب رضي الله عنه کوم یو خپل وواژه؟

ځواب: خپل ماما، عاص بن هشام.

(۲۱۱) پوښتنه: د بدر په غزا کې څو صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: څوارلس (۱۴) صحابه کرام.

(۲۱۲) پوښتنه: په بدر غزا کې د انصارو څخه څو صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: اته (۸) تنه.

(۲۱۳) پوښتنه: په بدر غزا کې د مهاجرینو څخه څو صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: شپږ (۶) تنه.

(۲۱۴) پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له پلویانو څخه څو نفره وژل شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) کسان.

۲۱۵. پوښتنه: په بدر غزا کې د ابو جهل له پلویانو څخه څو نفره اسیران یا بندیان شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) کسان.

(۲۱۶). پوښتنه: په بدر غزا کې نبي عليه السلام د مشرکانو د څو مشرانو مړي کوهي ته واچول؟

ځواب: د څلرویش (۲۴) مشرانو.

۲۱۷. پوښتنه: د بدر په غزا کې د ابوجهل د پلویانو د ماتې خبر لومړی چا مکې مکرمې ته ورساوه؟

ځواب: حسان بن عبدالله الخزاعي.

(۲۱۸). پوښتنه: د ابو جهل په پلویانو کې هغه کوم کس وو، چې د بدر په غزا کې یې درې زامن ووژل شول؟

ځواب: الاسود بن المطلب.

(۲۱۹). پوښتنه: کله چې مؤمنان د بدر په غزا کې کامیاب او غازیان شول، مدینې منورې ته د دې فتحې زیږې چا ورساوه؟

ځواب: عبدالله بن رواحه او زید بن حارثه رضي الله عنهما.

۲۲۰. پوښتنه: د بدر د غزا پسې پیوسته د نبي عليه السلام کومه لور وفات شوه؟

ځواب: رقیه رضي الله عنها.

۲۲۱. پوښتنه: رقیه رضي الله عنها د چا په نکاح کې وه؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه.

۲۲۲. پوښتنه: د بدر غزا نه وروسته نبي عليه السلام خو ورځې د بدر په میدان کې پاتې شو؟

ځواب: درې (۳) ورځې.

۲۲۳. پوښتنه: د بدر په غزا کې هر یو صحابي ته څو اوبان په غنیمت کې ورسېدل؟

ځواب: هر یو صحابي ته دوه-دوه (۲) اوبان.

۲۲۴. پوښتنه: نضر بن حارث چې د مشرکانو د مشرانو څخه وو او د بدر په اسیرانو کې راغلی وو، نبي عليه السلام ورسره څه وکړل؟

ځواب: په صفرا علاقه کې محمد صلی الله علیه وسلم، علي رضي الله عنه ته امر وکړ، چې سر ترې قلم کړه! علي رضي الله عنه هم له امر سره سم نضر بن حارث ته سر وواځه.

۲۲۵. پوښتنه: عقبه بن ابی معیط چې دا هم یو لوی مجرم وو او په

مکه کې یې د نبي عليه السلام په ملا لری اچولی وو، دی هم په بدر غزا کې اسیر شوی وو، ده سره محمد صلی الله علیه وسلم څه وکړل؟

ځواب: په صفرا علاقه کې محمد صلی الله علیه وسلم عاصم بن ثابت الانصاري رضي الله عنه یا علي رضي الله عنه ته امر وکړ، چې سر ترې قلم کړه! دې دواړو کې یو ترې سر وواځه.

۲۲۶. پوښتنه: د بدر بندیانو په باره کې د ابوبکر صدیق رضي الله عنه نظر او رایه څه وه؟

ځواب: ویې ویل چې: دا بندیان زمونږ قومیان او خپلوان دي، فدی به ترې واخلو.

۲۲۷. پوښتنه: د بدر اسیرانو په باره کې د عمر رضي الله عنه نظر او رایه څه وه؟

ځواب: هر صحابي ته خپل خپلوان ورکړئ، چې څټ ترې ووهي.

۲۲۸. پوښتنه: د بدر غزا په مسکینانو بندیانو باندې کوم شرط د ازادېدلو لپاره کېښودل شوی وو؟

ځواب: هر یو تن به د مدینې لسو ماشومانو ته لیک ورزده کوي.

۲۲۹. پوښتنه: د بدر په غنیمتونو باندې محمد صلی الله علیه وسلم کوم صحابي مقرر کړی وو، چې په صحابه وو یې تقسیم کړي؟

ځواب: عبد الله بن کعب بن عمرو الانصاري الخزرجي رضي الله عنه.

۲۳۰. پوښتنه: په بدر غزا کې څو کسان بغیر له فدیې پرېښودل شول؟

ځواب: څلور کسان.

۲۳۱. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د بدر غزا له اسیرانو څخه ابو العاص بن الربیع په کوم شرط پرېښوده؟

ځواب: په دې شرط چې زینب رضي الله عنها به مدینې ته راپرېږدي.

۲۳۲. پوښتنه: د بدر په بندیانو کې د ابو سفیان زوی د کوم یو صحابي په بدل کې ازاد شو، چې هغه صحابي د ابو سفیان لخوا په

مکه کې د عمرې د ادا کولو په دوران کې نیول شوی وو؟

ځواب: د سعد بن نعمان رضي الله عنه په بدل کې ازاد شوی وو.

۲۳۳. پوښتنه: د بدر غزا او د أحد غزا ترمنځ څومره موده تیره شوې وه؟

خواب: دیارلس (۱۳) میاشتې.

۲۳۴. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې چې محمد صلی الله علیه وسلم یې مشري کوله خو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) کسان.

۲۳۵. پوښتنه: د بدر غزا نه وروسته بله کومه یوه وړه غزا منع ته راغلې وه؟

خواب: د بنو سلیم غزا.

۲۳۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې کله بنو سلیم غزا ته روانېده، په مدینه باندې یې څوک نایب مقرر کړ؟

خواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه.

۲۳۷. پوښتنه: د بنو سلیم غزا په کومه علاقه کې واقع شوې وه؟

خواب: په کدر علاقه کې.

۲۳۸. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې له محمد صلی الله علیه وسلم سره څومره اسونه ول؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) اسونه.

۲۳۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په بنو سلیم غزا کې څومره اوبان په غنیمت کې ونيول؟

خواب: پنځه سوه (۵۰۰) اوبان.

۲۴۰. پوښتنه: په بنو سلیم غزا کې هر یو صحابي ته څو څو اوبان په غنیمت کې رسېدلې ول؟

خواب: دوه، دوه (۲) اوبان.

۲۴۱. پوښتنه: د أحد غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

خواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.

۲۴۲. پوښتنه: د أحد غزا کې د مشرکینو د ډلې مشري کومو کسانو کوله؟

خواب: ابوسفیان بن حرب، عکرمه بن ابی جهل، صفوان بن أمیه او عبدالله بن ابی ربیع.

۲۴۳. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو سره څو زره اوبان ول؟

خواب: درې زره (۳۰۰۰) اوبان.

۲۴۴. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو شمېر څومره وو؟

خواب: درې زره (۳۰۰۰) نفره.

۲۴۵. پوښتنه: په أحد غزا کې مشرکینو څومره اسونه درلودل؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) اسونه.

۲۴۶. پوښتنه: په أحد غزا کې مشرکینو څومره زغري درلودلې؟

خواب: اووه سوه (۷۰۰) زغري.

۲۴۷. پوښتنه: په أحد غزا کې د مشرکینو عمومي مشري چا کوله؟

خواب: ابوسفیان بن حرب.

۲۴۸. پوښتنه: د أحد د غزا سبب څه وو؟

خواب: د بدر د غزغېچ اخیستل.

۲۴۹. پوښتنه: د مکې مشرکینو د أحد د غزا لپاره لومړی کوم کار کړی وو؟

ځواب: لومړی یې د ابوسفیان د قافلې مال چې د دې غزا د پېښېدو ستر او اصل سبب وو، چې تقریباً زر (۱۰۰۰) بار داره اوبنان ول، ټول یې مصرف کړ.

۲۵۰. پوښتنه: أحد غزا ته ولې د أحد غزا وایي؟

ځواب: دغه غزا د أحد د غره په لمن کې واقع شوې وه، ځکه ورته د أحد غزا وایي.

۲۵۱. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د أحد د غزا په اړه د مشرکینو د چمتووالي خبر چا ورکړی وو؟

ځواب: عباس رضي الله عنه، چې پټ مسلمان وو، په مکه کې اوسېده، یو کس ته یې خط ورکړ، چې ټول تفصیلات یې پکې ولیکل؛ په درې ورځو کې نبي علیه السلام ته خط ورسېد او په دغه وخت کې نبي علیه السلام په مسجد قباء کې وو.

۲۵۲. پوښتنه: د عباس رضي الله عنه لخوا رالېږلی خط محمد صلی الله علیه وسلم ته چا ولوست؟

ځواب: ابي بن کعب رضي الله عنه نه.

۲۵۳. پوښتنه: کله چې د أحد غزوې ته د مشرکینو د تیاری څخه محمد صلی الله علیه وسلم خبر شو، نو په دغه سختو شرایطو کې د نبي علیه السلام د کور څوکیداري چا کوله؟

ځواب: سعد بن معاذ رضي الله عنه، سعد بن عباده رضي الله عنه او أسيد بن حُضير رضي الله عنه.

۲۵۴. پوښتنه: مشرکان چې کله أحد غزا ته په لاره ول، چې د (ابو) علاقې ته ورسېدل، د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مور د قبر د سپکاوي اراده چا وکړه؟

ځواب: هند بنت عتبې چې د ابو سفیان ښځه وه.

۲۵۵. پوښتنه: د أحد په غزا کې نبي علیه السلام د مهاجرینو بیرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: مصعب بن عمير العبدري رضي الله عنه ته.

۲۵۶. پوښتنه: کله چې د أحد غزا نه مخکې محمد صلی الله علیه وسلم دفاعي مجلس دایر کړ، عبدالله بن ابي ابن سلول څه رایه ورکړه؟

ځواب: ویل یې، چې مونږ به په مدینه کې پاتې شو، بهر د مدینې نه نه ووځو، د ابو سفیان ډله به تنگه شي او بېرته به مکې ته لاړه شي.

۲۵۷. پوښتنه: په أحد غزا کې د مؤمنانو مجاهدینو شمېر څومره وو؟

ځواب: اوه سوه (۷۰۰) تنه.

۲۵۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په أحد غزا کې د انصارو د اوس قبیلې بیرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: أسيد بن حُضير رضي الله عنه ته.

۲۵۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په أحد غزا کې د خزرج

قبیلې بیرغ چا ته ورکړی وو؟

ځواب: حُباب بن المُنذر رضي الله عنه ته.

۲۶۰. پوښتنه: په اُحد په غزا کې د محمد صلی الله علیه وسلم له زر (۱۰۰۰) ملګرو څخه عبدالله بن اُبی ابن سلول څومره کسان د غزا څخه ستانه کړل؟

ځواب: درې سوه (۳۰۰) کسان.

۲۶۱. پوښتنه: هغه کوم صحابه کرام دي، چې محمد صلی الله علیه وسلم ورته د کم عمرۍ له امله په اُحد غزا کې د ګډون اجازه ور نه کړه؟

ځواب: عبدالله بن عمر رضي الله عنه، اسامه بن زيد رضي الله عنه، اسيد بن حضير رضي الله عنه، زيد بن ثابت رضي الله عنه، زيد بن ارقم رضي الله عنه، عرابه بن اوس رضي الله عنه، عمرو بن حزم رضي الله عنه، ابو سعيد الخدري رضي الله عنه، زيد بن حارثه الانصاري رضي الله عنه او سعد بن حبه رضي الله عنه.

۲۶۲. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې کوم مشران ول، چې غزا لپاره يې کشران هڅول؟

ځواب: ابوسفیان بن حرب، عکرمه بن ابي جهل، صفوان بن أمیه او عبدالله بن ابي ربيعه.

۲۶۳. پوښتنه: د اُحد د غزا په شپه نبي عليه السلام څو نفره د څوکيدارۍ لپاره مقرر کړل او مشري يې ورته څوک وټاکه؟

ځواب: (۵۰) نفره د څوکيدارۍ لپاره مقرر شوي ول، او مشري يې محمد بن مسلمه رضي الله عنه وو.

۲۶۴. پوښتنه: د اُحد په غزا کې عبدالله بن اُبی ابن سلول، له څومره ملګرو سره د صحابه کرامو د جماعت نه جدا شوی وو؟

ځواب: له درې سوه (۳۰۰) ملګرو سره.

۲۶۵. پوښتنه: د اُحد په غزا کې دوه نورو ډلو اراده کړې وه، چې د اُحد د غزا نه وګرځي؛ هغه کوم خلک ول؟

ځواب: د اوس له قبيلې څخه بنو حارثه او د خزرج له قبيلې څخه بنو سلمه.

۲۶۶. پوښتنه: د اُحد په غزا کې منافقين چا ډېر وهڅول، چې راشي په جهاد کې برخه واخلي او که هېڅ نه کوي، نو د مدينې دفاع خو دي وکړي؟

ځواب: د جابر رضي الله عنه پلار عبدالله بن حرام رضي الله عنه.

۲۶۷. پوښتنه: د اُحد غزا ته چې کله مؤمنان روان شول، نو د کوم منافق په کرونده، يعنې زراعتي ځمکې باندې ورغلي ول؟

ځواب: مريع بن قبيط.

۲۶۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نبي عليه السلام په جيل رماة باندې څو کسه غشي وپلورل او مشري يې څوک وو؟

ځواب: پنځوس (۵۰) نفره او مشري يې عبدالله بن جبير الانصاري رضي الله عنه وو.

۲۶۹. پوښتنه: په اُحد غزا کې نبي عليه السلام د لښکر په بني طرف کې څوک مقرر کړ؟

ځواب: منذر بن عمرو رضي الله عنه.

٢٧٠. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نبي عليه السلام د لښکر په چپ طرف کې څوک مقرر کړی وو؟

ځواب: زبیر بن العوام رضي الله عنه چې مقداد بن الاسود رضي الله عنه ورسره ملگری وو.

٢٧١. پوښتنه: د اُحد غزا په کومه میاشت او په کومه ورځ پېښه شوې وه؟

ځواب: د شوال د میاشتې اوومه نېټه او د شنبې ورځ وه.

٢٧٢. پوښتنه: نبي عليه السلام د اُحد په غزا کې خپله توره چاته ورکړې وه؟

ځواب: ابو دُجانه سَماک بن خُرشه رضي الله عنه ته.

٢٧٣. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مؤمنانو د بې اتفاقي لپاره د مشرکانو له طرف نه څوک لېږل شوی وو؟

ځواب: ابو عامر (الفاسق) چې خپل نوم يې عبد عمرو بن صيفي وو.

٢٧٤. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې د پنځلسو ښځو مشري چا کوله؟

ځواب: هند بنت عتبّه چې د ابو سفیان ښځه وه.

٢٧٥. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې لومړی کس چې د زبیر بن العوام رضي الله عنه له خوا وژل شوی وو، څوک وو؟

ځواب: لومړی په مشرکانو کې (طلحه بن ابي طلحه العبدري) ووژل شو، چې له ده سره بیرغ په لاس کې وو.

٢٧٦. پوښتنه: طلحه بن ابي طلحه په مسلمانانو کې په څه نوم یادیده؟

ځواب: کَبْشُ الْکَتِيبَةِ (د پوځ پسه) په نوم یادېده.

٢٧٧. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د طلحه بن ابي طلحه د وژل کېدو نه وروسته د کافرانو بیرغ چا پورته کړی وو؟

ځواب: بیرغ د هغه ورور ابو شیبه عثمان بن ابي طلحه پورته کړ.

٢٧٨. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د کافرانو بیرغ نیوونکی شیبه عثمان بن ابي طلحه د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د حمزه رضي الله عنه له خوا ووژل شو، په توره يې داسي خطرناک گوزار وکړ، چې يو لاس يې له ولي سره تر نامه پورې جدا شو.

٢٧٩. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د درېيم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ابو سعد بن ابي طلحه پورته کړ، چې (سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه) پرې د غشي گوزار وکړ، چې په مړۍ کې يې وويشت او قتل يې کړ.

٢٨٠. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د څلورم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: مُسافع بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ، عاصم بن ثابت رضي الله عنه پرې د غشي گوزار وکړ او قتل يې کړ.

٢٨١. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د پنځم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: کلاب بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ او زبیر بن العوام رضي الله عنه پرې یرغل وکړ او قتل يې کړ.

۲۸۲. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د شپږم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: الجلاس بن طلحه بن ابي طلحه پورته کړ، طلحه بن عبيدالله رضي الله عنه پرې د نېزې گوزار وکړ او قتل یې کړ، دویم قول دا دی، چې عاصم بن ثابت پرې د غشي گوزار وکړ او قتل یې کړ (او دا شپږم نفر وو، چې له یوې کورنۍ څخه وژل کېږي).

۲۸۳. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د اووم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ارطاة بن شَرْحِبِيل پورته کړ، چې د علي رضي الله عنه له خوا قتل شو، دویم قول دا دی، چې حمزه رضي الله عنه له خوا ووژل شو.

۲۸۴. پوښتنه: د اُحد په غزا کې اتم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: شَرِيح بن قارظ پورته کړ، د (قزمان) له خوا ووژل شو، چې دا په اصل کې منافق وو، خو د قومیت په بنا غزا ته راغلی وو.

۲۸۵. پوښتنه: د اُحد په غزا کې نهم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: ابو زيد عمرو بن عبدمناف العبدي پورته کړ، چې دا هم د قزمان منافق له خوا ووژل شو.

۲۸۶. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د لسم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ او د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: شَرْحِبِيل بن هاشم العبدي پورته کړ او دا هم د قزمان منافق له خوا ووژل شو.

یادونه: دا لس نفره د بني عبد الدار له کورنۍ څخه ووژل شول او هېڅوک په دې کورنۍ کې نور نه وو چې بیرغ پورته کړي.

۲۸۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د یوولسم ځل لپاره د کافرانو بیرغ چا پورته کړ؟

ځواب: د همدې (بنو عبدالدار) کورنۍ یو حبشي غلام وو، چې (صُواب) نومیده، هغه بیرغ پورته کړ او ښه په زپورتوب سره یې غزا پیل کړ، تردې چې دواړه لاسونه ورنه غوڅ شول او قتل شو.

د دې غلام له مرگ نه وروسته د مشرکانو بیرغ په ځمکه پروت و.

۲۸۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې حمزه رضي الله عنه د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د وحشي بن حرب له خوا چې دا د (جُبیر بن مطعم) غلام وو.

۲۸۹. پوښتنه: ایا وحشي بن حرب بیا په اسلام کې داخل شو؟

ځواب: د طایف له غزا نه وروسته په اسلام کې داخل شو او وحشي بن حرب بیا په همدې اسلحه (مُسَيْلَمَةُ الْكَذَاب) هم قتل کړ او د یرموک په غزا کې هم حاضر شوی وو.

۲۹۰. پوښتنه: حنظله رضي الله عنه چې غَسِيلُ الْمَلَائِكَة ورته ویل کېږي، په اُحد غزا کې د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د (شَدَاد بن أَوْس) له خوا په شهادت ورسېد.

۲۹۱. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ځمکه پرپوتی بیرغ، چا پورته کړ؟

ځواب: کله چې د جَبَل رُمَاة څخه څلوېښت صحابه راښکته شول او لس پاتې شول، نو په دغه وخت کې خالد بن ولید د جَبَل رُمَاة په

خلکو حمله وکړه، هغه لس نفره یې شهیدان کړل او په مؤمنانو یې د شا له اړخ څخه حمله پیل کړه، ټول مشرکان بیا راوگرځېدل او د مشرکانو بیرغ یوې بسجې پورته کړ، چې (عَمْرَةَ بِنْتِ عُلَقَمَةَ الْحَارِثِيَّةِ) نومېده.

۲۹۲. پوښتنه: هغه د کوم صحابي پلار وو، چې د اُحد په غزا کې د صحابه کرامو څخه په ناخبرۍ کې ووژل شو؟

ځواب: د حذیفه بن یمان رضي الله عنه پلار وو (یمان).

۲۹۳. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې ویل یې «زه د اُحد د غره له خوا څخه د جنت بوی احساسوم»؟

ځواب: انس بن نضر رضي الله عنه.

۲۹۴. پوښتنه: د اُحد د غزا په هغه سختو شرایطو کې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم په څنگ کې فقط دوه صحابه موجود ول، هغه څوک ول؟

ځواب: طلحه بن عبیدالله رضي الله عنه او سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه.

۲۹۵. پوښتنه: د اُحد په میدان کې په نبی علیه السلام د ډبرې گوزار چا وکړ؟

ځواب: عتبۀ بن ابی وقاص (چې د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه ورور وو، کافر وو).

۲۹۶. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم څو غاښونه شهیدان شوي ول؟

ځواب: څلور غاښونه چې رباعي غاښونه ورته کېږي، شهیدان شوي ول.

۲۹۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم کومه شونډه زخمي شوې وه؟

ځواب: لاندینۍ شونډه یې زخمي شوې وه.

۲۹۸. پوښتنه: د اُحد په میدان کې په نبی علیه السلام د تورې گوزار چا وکړ، چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم یې شاته په ولو کې وواهه او تر یوې میاشتې پورې یې نبی کریم صلی الله علیه وسلم درد احساساوه؟

ځواب: (عبدالله بن قمنه) پرې گوزار وکړ، دویم گوزار هم دې کافر په نبی کریم صلی الله علیه وسلم وکړ، چې نبی کریم صلی الله علیه وسلم بیا خیرې ورته وکړې.

۲۹۹. پوښتنه: د اُحد د غزا په ورځ نبی کریم صلی الله علیه وسلم چاته وویل «ویشتل کوه! زما مور او پلار دې له تانه قربان شي»؟

ځواب: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه ته.

۳۰۰. پوښتنه: د اُحد په غزا کې کومې بسجې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم څخه سخته دفاع وکړه؟

ځواب: ام عماره (نسبۀ بنت کعب).

۳۰۱. پوښتنه: نبی کریم صلی الله علیه وسلم د اُحد په ورځ د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه نه علاوه بل چاته وویل، چې زما مور او پلار دې له تانه قربان شي؟

ځواب: طلحه بن عبیدالله رضي الله عنه ته.

۳۰۲. پوښتنه: د کوم صحابي سترگه د اُحد په غزا کې پوره ختمه شوې وه، چې بيا نبي کریم صلی الله عليه وسلم ورته بېرته د سترگې ګاټي په خپل ځای کېښود او سترگه يې جوړه شوه؟
 ځواب: د قتادة بن النعمان رضي الله عنه.

۳۰۳. پوښتنه: مصعب بن عمير رضي الله عنه د چا له خوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د عبدالله بن قثمه لخوا.

۳۰۴. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله عليه وسلم له خوا په اُحد غزا کې څوک ووژل شو؟

ځواب: ابی بن خلف چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم د حارث بن الصمة رضي الله عنه نه نیزه واخيستله او ابی بن خلف يې په مری کې وواهه، چې مکې ته په لاره (سرف) نومې ځای کې مړ شو.

۳۰۵. پوښتنه: کومې مؤمنې ښځې اُحد ته راغلې وې، چې بيا يې زخميانو ته اوبه ورکولې او د هغوی خدمت يې کاوه؟

ځواب: عايشه، أم سليم، أم سَلِيط او أم ايمن رضي الله عنهن.

۳۰۶. پوښتنه: له صحابه کرامو سره کوم منافق د اُحد غزا ته تللی وو، چې هغه يواځې اته (۸) کافران وژلي ول؟

ځواب: قزمان.

۳۰۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې هغه کومه مؤمنه ښځه وه، چې د مشرک لخوا په غشي باندې وويشتل شوه؟
 ځواب: أم ايمن رضي الله عنها وه.

۳۰۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د محمد صلی الله عليه وسلم د مرګ خبر چا خپور کړ؟
 ځواب: عبدالله بن قثمه او ابليس.

۳۰۹. پوښتنه: کوم يهودي د اُحد په غزا کې د مسلمانانو په طرف کې ووژل شو؟

ځواب: (مُخِيرِق) چې محمد صلی الله عليه وسلم دده په هکله وويل، چې مُخِيرِق په يهودو کې غوره سړی وو.

۳۱۰. پوښتنه: د حمزه رضي الله عنه سره په يو قبر کې، کوم يو صحابي دفن شو؟

ځواب: عبدالله بن جحش رضي الله عنه.

۳۱۱. پوښتنه: د اُحد په غزا کې څومره صحابه کرام شهيدان شوي ول؟

ځواب: اويا (۷۰) صحابه کرام.

۳۱۲. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د مشرکانو په ډله کې څو کسان وژل شوي ول؟

ځواب: په دې کې دوه قوله دي؛ د يو قول له مخې دوه ويشت (۲۲) نفره او د دويم قول له مخې اوه دېرش (۳۷)، خو راجح قول دويم دی.

۳۱۳. پوښتنه: د اُحد په غزا کې وحشي بن حرب چې د جُبَيْر بن مُطْعَم غلام وو؛ حمزه رضي الله عنه د څه شي په بدل کې شهيد کړ؟
 ځواب: د خپل ځان د ازادولو په بدل کې.

۳۱۴. پوښتنه: د اُحد په غزا کې کومې مؤمنې ښځې په خپله توره باندې د مشرکینو شاهسوار وواژه؟
 ځواب: اُم عماره رضي الله عنها.

۳۱۵. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې له مسلمانېدو وروسته سمدلاسه په شهادت ورسېد، او له دې وړاندې يې د اسلام يو عمل هم نه وو ترسره کړی، او نبي کریم صلی الله عليه وسلم ورته د جنتي خطاب وکړ؟

ځواب: اُصیرم عمرو بن ثابت رضي الله عنه.

۳۱۶. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د اُحد له غزا نه تر فارغېدو وروسته د شوال د میاشتې په خومه نېټه مدینې ته ستون شو؟
 ځواب: د شوال په اوومه (۷) نېټه.

۳۱۷. پوښتنه: د اُحد په غزا کې له مهاجرینو څخه څو کسان شهیدان شوي ول؟
 ځواب: څلور (۴) کسان.

۳۱۸. پوښتنه: د اُحد په غزا کې د انصارو څخه څو کسان شهیدان شوي ول؟
 ځواب: پنځه شپېته یا شپږ شپېته (۶۵ یا ۶۶) کسان.

۳۱۹. پوښتنه: د حمرا الاسد غزا کې محمد صلی الله عليه وسلم سره څومره صحابه کرام غزا ته تیار شوي ول؟
 ځواب: درې سوه شپېته (۳۶۰) کسان.

۳۲۰. پوښتنه: په حمرا الاسد غزا کې چې غزا پکې ونشو، محمد صلی الله عليه وسلم څو ورځې په حمرا الاسد علاقه کې پاتې شو؟
 ځواب: درې (۳) ورځې.

۳۲۱. پوښتنه: حمرا الاسد علاقه د مدینې نه څو میله فاصله کې پرته ده؟
 ځواب: اته (۸) میله.

۳۲۲. پوښتنه: د ابوسلمه بن عبدالاسد المخزومي سړیه، په څو کسانو مشتمله وه، چې محمد صلی الله عليه وسلم د بنو اسد د قبیلې حملې لپاره لېږلې وه؟
 ځواب: په یو سل او پنځوس (۱۵۰) کسانو مشتمله وه.

۳۲۳. پوښتنه: د هجرت په څلورم کال او د محرم په پنځمه نېټه محمد صلی الله عليه وسلم کوم صحابي د هذیل قبیلې مشر خالد بن سفیان الهذلي وژلو پسې ولېږه، او څو ورځې وروسته يې د هغه سر راوړ؟

ځواب: عبدالله بن انس رضي الله عنه، او اتلس (۱۸) ورځې وروسته يې مدینې ته سر راوړ.

۳۲۴. پوښتنه: په غزوه بنو نضیر کې د محمد صلی الله عليه وسلم له لوري د بنو نضیر قوم په قلاگانو کې څو ورځې کلابند ول؟
 ځواب: یو روایت کې شپږ (۶) او بل کې پنځلس (۱۵) ورځې.

۳۲۵. پوښتنه: د بنو نضیر غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال.

۳۲۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې کله بنو نضیر له مدینې نه وشړل، څومره اسلحې ترې پاتې شوې وې؟
 ځواب: پنځوس (۵۰) زغرې، درې سوه څلوېښت (۳۴۰) تورې او پنځوس (۵۰) د اوسپنې خولۍ.

۳۲۷. پوښتنه: د نجد غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال د ربیع الثاني په میاشت کې.
 ۳۲۸. پوښتنه: د بدر دویمې یا وړې غزا لپاره د هجرت په څوم کال محمد صلی الله علیه وسلم له ملګرو سره بدر علاقې ته د ابوسفیان له قافلې سره د غزا کولو لپاره تللی وو؟
 ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال.

۳۲۹. پوښتنه: د بدر دویمې غزا سبب څه وو؟
 جواب: سبب یې په أحد غزا کې د دواړو ډلو وعده پوره کول وو، چې ویلي ول، راروان کال به بیا هم په بدر کې غزا پېږي.
 ۳۳۰. پوښتنه: د بدر په دویمه غزا کې محمد صلی الله علیه وسلم سره څومره صحابه کرام ملګري ول، چې بدر علاقې ته د غزا لپاره روانېده؟
 ځواب: یو زر او پنځه سوه (۱۵۰۰) کسان.

۳۳۱. پوښتنه: د هجرت په څوم کال باندې محمد صلی الله علیه وسلم د دُمَةُ الْجَنْدَل غزا ته د زر (۱۰۰۰) صحابه کرامو سره د غزا لپاره تللی وو؟
 ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۳۳۲. پوښتنه: د احزابو غزا ته ولې د احزاب نوم کېښودل شوی دی؟
 ځواب: دا ځکه چې په دې غزا کې د محمد صلی الله علیه وسلم په خلاف ټول قبایل متحد شوي ول او د اسلام د ختمېدو اراده یې کړې وه.

۳۳۳. پوښتنه: د احزابو په غزا کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د خندق کېندلو مشوره چا ورکړې وه؟
 ځواب: سلمان فارسي رضي الله عنه.

۳۳۴. پوښتنه: د خندق کېندلو په وخت کې محمد صلی الله علیه وسلم د کوم صحابي په کور کې خوراک کړی وو، چې بیا هلته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه معجزه هم رابښکاره شوه؟
 ځواب: د جابر بن عبدالله رضي الله عنه په کور کې.

۳۳۵. پوښتنه: د احزابو په غزا کې صحابه کرامو څو میله خندق کېندلی وو؟

ځواب: درې (۳) میله یا شپږ زره (۶۰۰۰) گزه.

۳۳۶. پوښتنه: د احزابو غزا کې د قریشو او غطفان قبیلو شمېر څومره وو؟

ځواب: د قریشو قبیلې څلور زره (۴۰۰۰) او د غطفان قبیلې شپږ زره (۶۰۰۰).

۳۳۷. پوښتنه: د احزابو غزا کې د خندق په یوه تنګه غاړه کې د ابو سفیان له ډلې څخه درې کسان راووختي وو، هغه کوم کسان ول؟
 ځواب: عمرو بن عبدود، ضرار بن الخطاب او عکرمه بن ابی جهل.

۳۳۸. پوښتنه: د احزابو په غذا کې د عمرو بن عبدود سره مبارزه چا وکړه، چې بیا پکې ووژل شو؟
 ځواب: علي ابن ابي طالب رضي الله عنه.

۳۳۹. پوښتنه: د احزابو په غذا کې څو صحابه کرام شهيدان شول؟

ځواب: شپږ (۶) صحابه پکې شهيدان شوي ول.

۳۴۰. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې څو کافران ووژل شول؟

ځواب: لس (۱۰) کافران.

۳۴۱. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې سعد بن معاذ رضي الله عنه د چا له خوا د لاس په رگ باندې په غشي ولگېد؟

ځواب: د حبان بن عرقه له خوا ولگېد.

۳۴۲. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې د مؤمنانو شمېر څومره وو؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰) تنه.

۳۴۳. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې د کافرانو شمېر څومره وو؟

ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰) تنه.

۳۴۴. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې محمد صلی الله عليه وسلم هرو لسو صحابه کرامو ته د څو گزه خندق کيندلو امر کړی وو؟
 ځواب: د څلوېښتو (۴۰) گزو.

۳۴۵. پوښتنه: د احزابو په غذا يا خندق غزوه کې، صحابه کرامو خندق په څومره موده کې وکنسته؟
 ځواب: شپږ ورځو کې، شل ورځو يا تقريباً مياشت کې، درې روايته دي.

۳۴۶. پوښتنه: په کومه غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم د لوږې له امله خيټه پورې دوه کاني تړلي ول؟
 ځواب: خندق غزوه يا د احزابو غذا کې.

۳۴۷. پوښتنه: هغه کومه يهودی قبيله وه، چې د خندق د غذا په دوران کې يې خپله وعده له مؤمنانو سره ختمه کړه؟
 ځواب: د بنو قريظه قبيله، د کعب بن اسد ډله وه.

۳۴۸. پوښتنه: په خندق غذا کې کومه يوه صحابييه وه، چې يو يهودي يې وواژه؟

ځواب: صفیه بنت عبدالمطلب رضي الله عنها.

۳۴۹. پوښتنه: هغه څوک وو، چې د خندق د غذا په جريان کې مسلمان شو او بيا يې د بنو قريظه و او قريشو سره د بنو غطفان قبيلو ترمنځ بې اعتمادې پيدا کړه؟
 ځواب: نعيم بن مسعود بن عامر رضي الله عنه.

۳۵۰. پوښتنه: د خندق غذا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په (۵) پنځم کال.

۳۵۱. پوښتنه: په خندق غذا کې مسلمانان څومره موده محاصره ول؟

خواب: یوه میاشت، درې څلوېښت (۴۳) ورځې یا دوه میاشتي محاصره ول. درې روایتونه دي.

۳۵۲. پوښتنه: د خندق غذا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟

خواب: د شوال په میاشت کې.

۳۵۳. پوښتنه: هغه څوک وو، چې په خندق غذا کې یې مشرکان،

یهود او غطفان قبیلې یې سره بې باوره کړې وې؟

خواب: نعیم بن مسعود رضي الله عنه.

۳۵۴. پوښتنه: د خندق د غذا پر مهال نبي عليه السلام د شپې څوک

ولېږه چې لاړ شه او د ابو سفیان د ملګرو معلومات راوړه؟

خواب: حذیفه بن الیمان رضي الله عنه.

۳۵۵. پوښتنه: د بني قریظه وو غزوه کله واقع شوه؟

خواب: کله چې نبي عليه السلام د خندق غزوه نه فارغ شو، نو نبي

عليه السلام د ام سلمې رضي الله عنها په کور کې غسل کاوه، چې

جبرائیل عليه السلام راغی او ورته یې امر وکړ، چې بنو قریظه وو

پسې ورشه.

۳۵۶. پوښتنه: د بني قریظه و په غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم

بیرغ چاته ورکړی وو؟

خواب: علي رضي الله عنه ته.

۳۵۷. پوښتنه: د بني قریظه وو په غذا کې محمد صلی الله عليه وسلم

په مدینې باندې څوک نایب مقرر کړی وو؟

خواب: عبدالله ابن ام مکتوم رضي الله عنه.

۳۵۸. پوښتنه: د بني قریظه و په غذا کې د مؤمنانو شمېر څومره وو؟

خواب: درې زره (۳۰۰۰).

۳۵۹. پوښتنه: د بني قریظه وو په غذا کې له مؤمنانو سره څومره

اسونه ول؟

خواب: دېرش (۳۰) اسونه.

۳۶۰. پوښتنه: د بني قریظه وو غذا د هجرت په څوم کال واقع شوې

وه؟

خواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۳۶۱. پوښتنه: د بنو قریظه قبیلې مشر څه نومېده؟

خواب: کعب بن اسد.

۳۶۲. پوښتنه: د بنو قریظه وو محاصره کې خلکو ته چا د لاس اشاره

کړې وه، چې تاسې ذبحه کوي؟

خواب: لُبَّابَه بن المُنْذِر رضي الله عنه، چې بیا یې خپل ځان تر شپږو

ورځو پورې د نبوي مسجد ستنې پورې تړلی وو.

۳۶۳. پوښتنه: د بنو قریظه وو قبیلې په هکله چا فیصله وکړه او څنګه

فیصله وه؟

خواب: فیصله پرې سعد بن معاذ رضي الله عنه وکړه، چې نارینه دې

ووژل شي، ماشومان دې غلامان او ښځې دې وینځې شي.

۳۶۴. پوښتنه: د بنو قریظه وو غذا کې محاصره شوي یهودان بیا

څنګه قتل شول؟

ځواب: د مدينې په بازار کې دوی لپاره کندی وويستل شوي او لس، لس کسان به يې راوستل او د خټ له خوانه به يې وهل.

٣٦٥. پوښتنه: د بنو قريظه وو په غزا کې څومره يهودان قتل شوي ول؟

ځواب: تقريباً اوه سوه (٧٠٠) يهودان.

٣٦٦. پوښتنه: د بنو قريظه وو په غزا کې کوم صحابه کرام د يهودو د وژلو لپاره مقرر شوي ول؟

ځواب: درې صحابه کرام پرې مقرر شوي ول: علي رضي الله عنه، زبير رضي الله عنه او مقداد بن الاسود رضي الله عنه.

٣٦٧. پوښتنه: د ثابت بن قيس رضي الله عنه له خوا کوم يهودي معاف او بيا د يهوديت د غيرت له وجې ووژل شو؟

ځواب: زبير بن باطا چې پای کې بيا هم د خپل غرور او حسد له امله ووژل شو.

٣٦٨. پوښتنه: د بني قريظه وو په غزا کې کوم يو يهودي ځوان معاف شو او ايمان يې هم راوړ؟

ځواب: رفاعه بن سمّال القرظي.

٣٦٩. پوښتنه: د بنو قريظه وو محاصرې څو ورځې دوام کړی وو؟

ځواب: پنځه ويشت (٢٥) ورځې.

٣٧٠. پوښتنه: د بني قريظه وو غزا څخه د قران کريم کوم سورت بحث کوي؟

ځواب: سورة الاحزاب.

٣٧١. پوښتنه: د بنو قريظه وو د غزا سبب څه وو؟

ځواب: د وعدې ماتول.

٣٧٢. پوښتنه: د محمد بن مسلمه رضي الله عنه سريه چې په دېرشو کسانو مشتمله وه، محمد صلی الله عليه وسلم د هجرت په څوم کال قراً علاقې ته ليرېلې وه؟

ځواب: د هجرت په شپږم (٦) کال.

٣٧٣. پوښتنه: له محمد صلی الله عليه وسلم سره د کومې بي بي نکاح رب العزت د عرش له پاسه تړلې ده؟

ځواب: زينب بنت جحش رضي الله عنها.

٣٧٤. پوښتنه: بنو لحيان غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په شپږم (٦) کال.

٣٧٥. پوښتنه: په بنو لحيان غزا کې له محمد صلی الله عليه وسلم سره څومره صحابه کرام ملګري ول؟

ځواب: دوه سوه (٢٠٠) صحابه کرام.

٣٧٦. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم چې کله بنو لحيان غزا ته، تللو په مدينه يې څوک نايب مقرر کړ؟

ځواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه.

٣٧٧. پوښتنه: د بنی مُصطَلَق غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په پنځم (٥) يا شپږم (٦) کال.

٣٧٨. پوښتنه: د حديبيې صلحې پېښه د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په (۶) شپږم کال.

۳۷۹. پوښتنه: د حدیبې صلحې د واقعي سبب څه وو؟

ځواب: نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب لیدلی وو، چې له ملګرو سره مکې ته تللی دی او عمره ادا کوي.

۳۸۰. پوښتنه: د حدیبې په سفر کې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره کومه یوه اوبڼه وه؟

ځواب: (القصوا) په نامه اوبڼه ورسره وه.

۳۸۱. پوښتنه: د حدیبې په سفر کې رسول الله صلی الله علیه وسلم د مدینې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

ځواب: عبدالله بن ام مکتوم رضي الله عنه او يا ثُمَيْلَةُ بْنُ عَبْدِاللهِ الليثي رضي الله عنه ته.

۳۸۲. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم حدیبې صلحې ته په کومه میاشت کې روان شوی وو؟

ځواب: د ذي القعدې په میاشت کې.

۳۸۳. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم مدینې منورې نه عمرې لپاره مکې ته په کومه ورځ روان شوی وو، چې عمره یې ادا نه کړه، صلحه حدیبیه پکې واقع شوه؟

ځواب: د دوشنبې په ورځ.

۳۸۴. پوښتنه: د حدیبې صلحې په سفر کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم د عمرې لپاره احرام کوم ځای کې تړلی وو؟

ځواب: په ذي الحلیفه علاقه کې.

۳۸۵. پوښتنه: د حدیبې صلحې نه مخکې د قریشو درېز څه وو؟

ځواب: قریشو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم مخه نیوله او اجازه یې نه ورکوله چې مکې ته داخل شي.

۳۸۶. پوښتنه: د حدیبې صلحې په سفر کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم اوبڼه کوم ځای کې کیناسته، چې نوره مخکې نه تله؟

ځواب: (ثِيَّةُ الْمُرَارِ) د حدیبې علاقې په اخر کې د یو کوهي خوا کې څملاسته نوره مخکې نه تله.

۳۸۷. پوښتنه: حدیبې صلحې کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم او قریشو تر منځ، لومړی څوک واسطه شو، چې بیا د استازو لپړل شروع شول؟

ځواب: بُدِيلُ بْنُ وَرْقَاءِ الْخَزَاعِي

۳۸۸. پوښتنه: په حدیبې صلحې کې د قریشو نه لومړی استازی څوک راغی؟

ځواب: الْحَلِيسُ بْنُ عَلْقَمَةَ.

۳۸۹. پوښتنه: په حدیبې صلحې کې د قریشو دویم استازی څوک وو؟

ځواب: عروۃ بن مسعود الثقفي.

۳۹۰. پوښتنه: په حدیبې کې د قریشو څو ځوانانو په مؤمنانو د شپې پټه حمله وکړه او په پایله کې د چا لخوا ونیول شول؟

ځواب: اویا یا اتیا (۷۰ یا ۸۰) نفرو حمله وکړه او ټول د محمد بن مسلمه رضي الله عنه ملګرو ونیول.

٣٩١. پوښتنه: په حديبې صلحې کې رسول الله صلى الله عليه وسلم د سفير په حيث قريشو ته څوک لېږلی وو؟
 ځواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه.

٣٩٢. پوښتنه: په حديبه صلحه کې د بيعت کولو سبب څه وو؟
 ځواب: چې کله د عثمان بن عفان رضي الله عنه د شهادت خبر خپور شو، نو بيا بيعتونه شروع شول.

٣٩٣. پوښتنه: د نبي کریم صلى الله عليه وسلم سره لومړی بيعت په حديبه کې چا کړی وو؟

ځواب: ابو سنان الاسدي (وہب بن محصن) رضي الله عنه.

٣٩٤. پوښتنه: په حديبه صلحه کې کوم صحابي له محمد صلى الله عليه وسلم سره درې ځله بيعت کړی وو؟
 ځواب: سلمه بن اکوع رضي الله عنه.

٣٩٥. پوښتنه: په حديبه صلحه کې صحابه کرام دوه ډلې شوي ول؛ دواړو ډلو په څه له محمد صلى الله عليه وسلم سره بيعت کړی وو؟
 ځواب: يوې ډلې وويل ترڅو چې مړه شوي نه يو، نو تينېسته به نه کوو او بلې ډلې وويل چې ځان به وژنو، خو د عثمان بن عفان رضي الله عنه بدل به اخلو.

٣٩٦. پوښتنه: په حديبه کې د محمد صلى الله عليه وسلم او صحابه وو، ترمنځ بيعت د څه په نوم يادېږي؟

ځواب: بيعه الرضوان.

٣٩٧. پوښتنه: په بيعه الرضوان کې کوم کس د بيعت څخه ځان پټوو؟

ځواب: د سور او بن والا (جد بن قيس منافق).

٣٩٨. پوښتنه: په بيعه الرضوان کې د عثمان بن عفان رضي الله عنه په ځای چا بيعت کړی وو؟

ځواب: محمد صلى الله عليه وسلم خپل چپ لاس راواخيست او په خپل بني لاس يې کېښود.

٣٩٩. پوښتنه: په حديبه صلحه کې د قريشو له کوم استازي سره د صلحې خبرې اترې وشوې؟

ځواب: سهيل بن عمرو سره.

٤٠٠. پوښتنه: د حديبې صلحه په کومو شرايطو شوې وه؟

ځواب: په لاندې شرايطو:

١. سږ کال به عمره نه کوئ، ځکه دا زمونږ د غيرت خلاف دی، کال ته به عمرې ته راځئ.

٢. په راتلونکي کال کې به راځئ او فقط درې ورځې به دلته وخت تيروئ، توري به درسره وي، خو فقط په تیکو کې به وي.

٣. لس کاله به زمونږ او ستاسې ترمنځ غزا بند وي.

٤. کومې قبيلې چې غواړي، د محمد صلى الله عليه وسلم په طرف کې ودرېږي، نو هغوی ته اختيار دی او څوک چې غواړي د قريشو په طرف کې ودرېږي، نو ودرېدلې شي.

٥. کوم غزاي خلک چې غواړي، مدينې ته لاړ شي او د مسلمانانو په طرف کې ودرېږي، نو دوی به بېرته قريشو ته سپاري او څوک که د

مسلمانانو لخوا نه قريشو ته راځي او د دوی په دين کې داخلېږي، نو دوی به يې بېرته مسلمانانو ته نه سپاري.

٤٠١. پوښتنه: د حديبيې د صلحې شرايطو له ليکلو وړاندې لومړی کوم مؤمن د مسلمانانو خواته راغی؟

ځواب: ابو جندل بن سهيل رضي الله عنه.

٤٠٢. پوښتنه: د حديبيې صلحې د شرايطو کاتب او ليکونکی څوک وو؟

ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

٤٠٣. پوښتنه: د حبشو پاچا (اصحمة نجاشي) ته کوم صحابي خط وروړی وو؟

ځواب: (عمرو بن اميه الضمري رضي الله عنه)

٤٠٤. پوښتنه: د حبشو پاچا له خط ترلاسه کولو وروسته څه عکس العمل وښود؟

ځواب: نوموړی پاچا مسلمان شو.

٤٠٥. پوښتنه: د روم پاچا (هرقل) ته خط وروړونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (د حية الكلبي) رضي الله عنه وو او نوموړی پاچا اسلام ته مايله شو خو مسلمان نه شو.

٤٠٦. پوښتنه: د کسرا پاچا (ابرو يزید هرمز ابن شروان) ته خط وروړونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (عبدالله بن حذافه السهمي) رضي الله عنه وو او نوموړی پاچا د نبي کریم صلی الله عليه وسلم د خط بې عزتي وکړه او هغه يې خیرې کړی وو.

٤٠٧. پوښتنه: د اسکندريه (مصر) پاچا (مقوقس) ته خط وروړونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: حاطب بن ابي بلتعنه رضي الله عنه وو، نوموړی پاچا مسلمان نه شو، خو نبي کریم صلی الله عليه وسلم ته يې د (ماریه قبطیه او سيرين) په نومونو دوه وينځې، قچر او نور سوغاتونه ورلېږلې ول.

٤٠٨. پوښتنه: د شام پاچا (حارث بن ابي شمّر الغساني) ته خط وروړونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (شجاع بن وهب رضي الله عنه) وو، او نوموړی پاچا مسلمان نه شو.

٤٠٩. پوښتنه: د عمان پاچا (جيفر) ته خط وروړونکی صحابي څوک وو؟

ځواب: (عمرو بن العاص) رضي الله عنه وو، او دا پاچا مسلمان شو.

٤١٠. پوښتنه: د بحرین پاچا (المنذر بن ساوي) ته خط چا وروړی وو؟

ځواب: (علا بن الحضرمي) رضي الله عنه، او دا پاچا مسلمان شو.

٤١١. پوښتنه: د يمن پاچا (الحارث بن عبد کلال) ته خط کوم صحابي وروړی وو؟

ځواب: (المهاجر بن اميه المخزومي) رضي الله عنه، دا پاچا هغه مهال مسلمان نه شو، خو ويې ويل چې ماته لږ وخت راکړئ.

۴۱۲. پوښتنه: د یمامي حکمران (هوډه بن علي) ته خط کوم صحابي وروړی وو؟

ځواب: سليط بن عمرو رضي الله عنه.

۴۱۳. پوښتنه: د خيبر غزا د هجرت په خوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په اووم (۷) کال.

۴۱۴. پوښتنه: د خيبر علاقه له مدينې منورې نه څو ميله وړاندې ده؟

ځواب: اتيا يا شپږ نوي (۸۰) يا (۹۶) ميله.

۴۱۵. پوښتنه: د خيبر په غزا کې د مجاهدينو شمېر څومره وو؟

ځواب: څوارلس سوه (۱۴۰۰).

۴۱۶. پوښتنه: د خيبر په غزا کې نبي عليه السلام د مدينې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

ځواب: سماع يا سباع بن عرفطه الغفاري رضي الله عنه ته.

۴۱۷. پوښتنه: د خيبر د لارې لارښودونکی څوک وو؟

ځواب: (حسيل).

۴۱۸. پوښتنه: په خيبر کې څو مشهورې کلاگانې وې، چې يهودو به ترې د کمين په توگه کار اخيسته او په څو ډوله وې؟

ځواب: اته (۸) غټې کلاگانې وې او په دوه ډوله وې: حصن ناعم او بل حصن الصعب بن معاذ وو.

۴۱۹. پوښتنه: په خيبر غزا، حصن ناعم کلا کې د يهودو مشر مرحب د چا لخوا وژل شوی وو؟

ځواب: علي رضي الله عنه.

۴۲۰. پوښتنه: په خيبر غزا کې د حصن ناعم کلا، علي رضي الله عنه په څو ورځو کې فتحه کړې وه؟

ځواب: درې (۳) ورځو کې.

۴۲۱. پوښتنه: په خيبر غزا کې د صعب بن معاذ کلا د چا لخوا فتحه شوې وه؟

ځواب: حباب بن المُنذر رضي الله عنه.

۴۲۲. پوښتنه: په خيبر غزا کې د صعب بن معاذ کلا په څو ورځو کې د حباب بن المُنذر رضي الله عنه لخوا فتحه شوه؟

ځواب: په درېو (۳) ورځو کې.

۴۲۳. پوښتنه: په خيبر غزا کې د مسلمانانو د غزا د مرکز جوړولو ځای د کوم صحابي په مشورې سره بدل شو؟

ځواب: حباب بن المُنذر.

۴۲۴. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم په خيبر کې خپله توره چاته ورکړې وه؟

ځواب: علي رضي الله عنه ته.

۴۲۵. پوښتنه: په خيبر غزا کې مسلمانانو د يهودو کوم مرکز لومړی تربريد لاندې ونيوه؟

ځواب: حصن ناعم يا ناعم کلا.

۴۲۶. پوښتنه: په خيبر غزا کې (ياسر) چې د (مرحب) ورور وو، د چا له خوا وژل شوی وو؟

ځواب: د زبير بن العوام رضي الله عنه لخوا.

۴۲۷. پوښتنه: په خیبر غزا کې دویم کوم حصن یا کلا فتحه شوې وه؟
 ځواب: د الصعب بن معاذ حصن یا کلا.

۴۲۸. پوښتنه: په خیبر غزا کې درېیم کوم حصن یا کلا فتحه شوې وه؟

ځواب: د زییر حصن یا کلا.

۴۲۹. پوښتنه: په خیبر غزا کې څلورم کوم حصن یا کلا فتحه شوې وه؟

ځواب: د ابی حصن یا کلا.

۴۳۰. پوښتنه: په خیبر غزا کې پنځم کوم حصن یا کلا فتحه شوې وه؟
 ځواب: د النزار حصن یا کلا، چې دا پنځه (۵) مرکزونه د دوی په یو طرف کې واقع ول.

۴۳۱. پوښتنه: په خیبر غزا کې (ابن ابی الحقیق) چې مشهور یهودي وو، د چا له خوا ووژل شو؟

ځواب: د محمد بن مسلمه رضي الله عنه له خوا چې د ده ورور محمود بن مسلمه په همدې خیبر کې شهید شو، نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته حواله کړ، چې دا د هغه په بدل کې قتل کړه.

۴۳۲. پوښتنه: له خیبر نه په راتلو کې نبي کریم صلی الله علیه وسلم له کومې ښځې سره واده کړی وو؟

ځواب: صفیه رضي الله عنها سره چې دا مخکې د کنانه بن ابی الحقیق په نکاح کې وه، هغه ووژل شو او دا د حی بن اخطب لور وه.

۴۳۳. پوښتنه: له خیبر غزا وروسته په خیبر کې نبي علیه السلام ته په خوراک کې چا زهر اچولي ول؟

ځواب: د زینب بنت الحارث په نوم یوه یهودۍ ښځې وه.

۴۳۴. پوښتنه: په خیبر غزا کې کوم صحابي د زینب بنت الحارث یهودۍ د زهروله وجې وفات شو؟

ځواب: بشر بن البراء بن معرور رضي الله عنه.

۴۳۵. پوښتنه: دې یهودۍ ښځې (زینب بنت الحارث) ته کومه سزا ورکړل شوه؟

ځواب: محمد صلی الله علیه وسلم د بشر بن البراء بن معرور رضي الله عنه په بدل کې قصاص کړه.

۴۳۶. پوښتنه: د خیبر په غزا کې ټول څو یهودان وژل شوي ول؟

ځواب: درې نوي (۹۳) یهودان.

۴۳۷. پوښتنه: د خیبر په غزا کې ټول څو مسلمانان شهیدان شوي ول؟

ځواب: شپاړس یا اتلس (۱۶ یا ۱۸) مسلمانان.

۴۳۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم عمره القضاء د هجرت په څوم کال ادا کړې وه؟

ځواب: د هجرت په اووم (۷) کال.

۴۳۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم عمره القضاء په کومه میاشت کې ادا کړې وه؟

ځواب: د ذالقعدې په میاشت کې.

۴۴۰. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله علیه وسلم روانېده، څو صحابه کرام ورسره ملګري ول؟
 ځواب: تقریباً دوه زره (۲۰۰۰).

۴۴۱. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله علیه وسلم روانیده، د قربانی څو اوبښان یې له ځان سره روان کړي ول؟
 ځواب: شپيته (۶۰) اوبښان.

۴۴۲. پوښتنه: د عمره القضاء ادا کولو لپاره چې محمد صلی الله علیه وسلم مکې ته، تلو په مدينه منوره باندې یې څوک نایب مقرر کړی وو؟

ځواب: ابوهرم غفاري رضي الله عنه.

۴۴۳. پوښتنه: د مټه غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۴۴. پوښتنه: د مټه غزا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟
 ځواب: د جمادي الاولی په میاشت کې.

۴۴۵. پوښتنه: د مټه غزا د پېښېدو لامل څه وو؟

ځواب: نبي کریم صلی الله علیه وسلم قیصر پاچا ته (د حارث بن عمیر الازدي) په لاس خط استولی وو، هغه د شرحبیل بن عمرو الغساني له خوا شهید شو، چې دا د قیصر پاچا له خوا د شام د بلقا علاقې والي وو، نو د نوموړي صحابي وژل ددې سترې غزا سبب شو.

۴۴۶. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مټه غزا لپاره کوم قومندانان مقرر کړي ول؟
 ځواب: زید بن حارثه، جعفر بن ابی طالب او عبدالله بن رواحه.

۴۴۷. پوښتنه: د مټه د غزا بیرغ له چا سره وو؟

ځواب: زید بن حارثه رضي الله عنه سره.

۴۴۸. پوښتنه: ایا نبي کریم صلی الله علیه وسلم خپله په مټه غزوه کې ګډون کړی وو؟

ځواب: نبي علیه السلام پکې ګډون نه دی کړی، خو د ثنیه الوداع علاقې پورې ورسره لاړ او هلته یې بیا له ملګرو سره مخه ښه کړې وه.

۴۴۹. پوښتنه: د مسلمانانو شمېر په مټه غزا کې څومره وو؟
 ځواب: درې زره (۳۰۰۰) تنه.

۴۵۰. پوښتنه: د کافرانو شمېر په مټه غزا کې څومره وو؟
 ځواب: دوه سوه زره یا دوه لکه (۲۰۰۰۰۰).

۴۵۱. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې لومړی کوم صحابي شهید شو؟

ځواب: زید بن حارثه رضي الله عنه.

۴۵۲. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې دویم کوم صحابي شهید شو؟

ځواب: جعفر بن ابی طالب رضي الله عنه.

۴۵۳. پوښتنه: د مټه غزا په قومندانانو کې درېیم کوم صحابي شهید شو؟

ځواب: عبدالله بن رواحه رضي الله عنه.

۴۵۴. پوښتنه: د مټه په غزا کې د درېو قومندانانو له شهادت څخه وروسته، د غزا مشري چا په غاړه واخيسته؟

ځواب: خالد بن وليد رضي الله عنه.

۴۵۵. پوښتنه: د مټه په غزا کې د خالد بن وليد رضي الله عنه په لاس کې څو تورې ماتې شوې؟

ځواب: نهه (۹) تورې.

۴۵۶. پوښتنه: د مټه په غزا کې کومه يوه توره د خالد بن وليد رضي الله عنه په لاس کې مضبوطه پاتې شوه؟

ځواب: دا هغه توره وه، چې په يمن کې جوړه شوې وه او ځېنې وايي چې د سپينو زرو وه.

۴۵۷. پوښتنه: د مټه په غزا کې خالد بن وليد رضي الله عنه په کوم ترتيب غزا شروع کړه؟

ځواب: د غزا ټوله نقشه يې بدله کړه، مخکې کسان يې وروسته کړل او وروسته کسان يې مخکې کړل او د بني طرف يې چپ طرف ته کړل، چې په دې ترتيب يې غزا هم وکړ او ټول ملگري يې هم بچ وساتل.

۴۵۸. پوښتنه: په مټه غزا کې څو مسلمانان شهيدان شوي ول؟

ځواب: دولس (۱۲).

۴۵۹. پوښتنه: د مکې فتحه د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۶۰. پوښتنه: د مکې فتحه په کومه مياشت کې واقع شوې وه؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

۴۶۱. پوښتنه: د مکې په فتحه کې د مؤمنانو مجاهدينو شمېر څومره وو؟

ځواب: لس زره (۱۰۰۰۰).

۴۶۲. پوښتنه: د مکې په فتحه کې نبي عليه السلام د مدينې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

ځواب: ابورهم الغفاري رضي الله عنه ته.

۴۶۳. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د مکې فتحې ته روان وو، په جحفه علاقه کې ورته څوک مخې ته ورغی؟

ځواب: خپل تره (عباس رضي الله عنه) سره د خپلو ماشومانو، چې د مدينې په لور هجرت کوونکي ول.

۴۶۴. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د مکې فتحې ته روان وو او د ابواء علاقې ته ورسېد، نو څوک ورته مخې ته ورغی؟

ځواب: خپل د تره زوی ابو سفيان بن الحارث او خپل د ترور زوی عبدالله بن اميه چې نبي کریم صلى الله عليه وسلم ورڅخه مخ هم واپرلو، ځکه چې دوی ورته ډېر تکليفونه ورکړي ول، چې بالاخره نبي عليه السلام معاف کړل او دوی هم په اسلام کې داخل شول.

۴۶۵. پوښتنه: د مکې له فتحې نه مخکې د مکې خلکو ته پټ خط چا لیکلي وو، چې محمد صلی الله علیه وسلم پلان لري، چې مکه د خپل کنټرول لاندې راولي؟

ځواب: حاطب بن ابی بلتعہ رضي الله عنه، خو خط د مکې خلکو ته ونه رسېد.

۴۶۶. پوښتنه: هغه کوم درې صحابه کرام ول، چې محمد صلی الله علیه وسلم دې لپاره ولېږل، چې خط مکې ته له رسېدو څخه منعه کړي، یعنې وړاندې له دې چې خط مکې ته ورسېږي، مخه یې ونیسي او داسې یې ورته وویل: لاږشئ او په فلانکۍ علاقه کې یوه بوډۍ ښځه روانه ده او خط ورسره دی؟

ځواب: علي بن ابی طالب رضي الله عنه، مقداد بن الاسود رضي الله عنه او ابو مرثد الغنوي رضي الله عنه.

۴۶۷. پوښتنه: د مکې په فتحه کې کله چې محمد صلی الله علیه وسلم مکې ته داخلېده، څوک د نبي علیه السلام په اوښه سپور شو؟

ځواب: عباس رضي الله عنه.

۴۶۸. پوښتنه: مکې ته په داخلېدو کې ابو سفیان ته دا خبره چا وکړه، چې (الْيَوْمَ يَوْمَ الْمَلْحَمَةِ) نن ورځ د غوښو ورځ ده.

ځواب: دا خبره ورته سعد بن عبادہ رضي الله عنه وکړه، چې د انصارو بیرغ د ده په لاس کې وو.

۴۶۹. پوښتنه: د مکې په فتحه کې محمد صلی الله علیه وسلم مکې ته په کومه نقشه خپل لښکر داخل کړی وو؟

ځواب: په نبي طرف کې خالد بن ولید رضي الله عنه، اسلم، سلیم، غفار، مُزَيْنَه، جُهَيْنَه او د عربو نور قبایل ورسره ول او نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته د صفاء د غونډۍ وعده ورکړه، چې هلته به بیا سره مخامخ شو او په چپ طرف کې زبیر ابن العوام رضي الله عنه چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیرغ هم ورسره وو او نبي علیه السلام ورته وویل: لاږ شه او په حجون علاقه کې بیرغ ودروه او ابو عبیدة بن الجراح رضي الله عنه سره عام خلک ول او ځینې خلک ورسره بي اسلحو هم ول.

۴۷۰. پوښتنه: د مکې په فتحه کې د مسلمانانو څو نفره شهیدان شوي ول؟

ځواب: فقط دوه (۲) نفره.

۴۷۱. پوښتنه: د مکې په فتحه کې کوم صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: یو کُز بن جابر الفُهري او بل خُنيس بن خَالِد بن ربيعه چې هغه هم له ملګرو نه ډېر جدا شوي ول.

۴۷۲. پوښتنه: د مکې په فتحه کې له مشرکانو څخه څو نفره وژل شوي ول؟

ځواب: د مکې په فتحه کې څه خاص غزا ونه شو، خو د (خندمه) په علاقه کې خالد بن ولید رضي الله عنه سره د مشرکانو څه ځوانانو لږ غزا وکړ او دولس (۱۲) نفره یې پکې ووژل.

۴۷۳. پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ، په مسجد حرام کې دننه څومره بوتان موجود ول؟

خواب: درې سوه شپيته (۳۶۰) بوتان.

۴۷۴. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې کله په نیزه بوتان وهل، نو کوم ایت یې لوستلو؟

خواب: ﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾.

۴۷۵. پوښتنه: د کعبې کیلي گانې نبي کریم صلی الله علیه وسلم له چا نه واخیستلې، چې کعبه یې خلاصه کړه؟
خواب: له عثمان بن طلحه نه.

۴۷۶. پوښتنه: د مکې په ففتحه کې چې کله محمد صلی الله علیه وسلم په کعبه کې داخل لمونځ ادا کړو، نو بېرته یې د کعبې کیلي گانې چا ته ورکړې؟
خواب: عثمان بن طلحه رضي الله عنه.

۴۷۷. پوښتنه: د مکې په فتحه کې چې کله محمد صلی الله علیه وسلم د کعبې داخل ته ننوت، د کعبې په منځ کې څه ول؟
خواب: مشرکینو د ابراهیم او اسماعیل علیهما السلام شکلوته جوړ کړي ول او بل پکې له لرگي نه یوه جوړه شوې کوتره وه.

۴۷۸. پوښتنه: د مکې په فتحه کې محمد صلی الله علیه وسلم چا ته امر وکړ، چې د کعبې خونې له پاسه ودرېږه او اذان وکړه؟
خواب: بلال بن رباح رضي الله عنه ته.

۴۷۹. پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ محمد صلی الله علیه وسلم د کومو نهو (۹) کسانو د وینې توپېدلو اعلان کړی وو، او فرمایلي و،

چې که دوی د کعبې غلاف پورې ځانونه زوړند هم ونیسي، نو بیا یې هم قتل کړي؟

خواب: عبدالعزی بن خطل، عبدالله بن سعد بن ابی سرح، عکرمه بن ابی جهل، حارث بن نفیل بن وهب، مقیس بن صبابه، هبار بن الاسود، دوه وینځې د ابن خطل چې دوی به د نبي کریم صلی الله علیه وسلم بدي بیانوله او ساره، دا د ابن عبدالمطلب په کورنۍ کې د یو چا وینځه وه او دا هغه ښځه ده، چې د حاطب رضي الله عنه هغه خط یې مکې ته وړلو.

۴۸۰. پوښتنه: ایا د مکې د فتحې په ورځ د ابوجهل زوی عکرمه په اسلام کې داخل شوی وو؟

خواب: هو، د مکې له فتحې نه یو څو ورځې وروسته په اسلام کې داخل شو او بیا د یرموک په غزا کې شهید شو.

۴۸۱. پوښتنه: ایا د مکې په فتحه کې صفوان بن أمیه، چې د قریشو یو سردار و، په اسلام کې داخل شوی وو؟

خواب: هو، دا هم د مکې د فتحې نه یو څو ورځې وروسته په اسلام کې داخل شو، چې کیسه یې مشهوره ده.

۴۸۲. پوښتنه: ایا د مکې په فتحه کې هند بنت عتبې چې د ابو سفیان ښځه وه او د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره په ډېر اوږده مخالفت کې پاتې شوې وه، په اسلام کې داخله شوه او که نه؟
خواب: هو، دا هم په اسلام مشرفه شوه.

۴۸۳. پوښتنه: ایا سهیل بن عمرو چې د قریشو خطیب ورته ویل کېږي او د عبدالله او ابو جندل چې دا دواړه صحابه دي، د دوی پلار وو، په اسلام کې داخل شو؟

ځواب: هو، دا هم د مکې د فتحې په ورځ په اسلام مشرف شو.

۴۸۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د مکې له فتحې نه وروسته چاته امر وکړ، چې د حرم حدود وټاکي؟

ځواب: ابو اسید الخزاعي رضي الله عنه ته.

۴۸۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د مکې په فتحه کې څو ورځې په مکه کې پاتې شو؟

ځواب: نولس (۱۹) ورځې.

۴۸۶. پوښتنه: کله چې مکه فتحه شوه، محمد صلی الله علیه وسلم کوم ځای کې د مکې له اوسېدونکو څخه بیعت واخیست؟

ځواب: د صفا غونډۍ له پاسه.

۴۸۷. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څوک د کنانه قبیلې لوی بت (عزی) د نړولو پسې د دېرشو کسانو په مشرۍ لېږلی وو، چې بت یې مات او منجاوړه یې ورته ووژله؟

ځواب: خالد بن ولید رضي الله عنه.

۴۸۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم کوم صحابي، رهاط علاقې ته د سواح بت ماتولو لپاره لېږلی وو، چې بت یې مات کړ او منجاوړ یې مسلمان شو؟

ځواب: عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۴۸۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د کوم صحابي په مشرۍ له شلو سپرو سره د مثلث نومې ځای ته د (منات) بت ماتولو لپاره لېږلی وو، چې بت یې مات او ښځه منجاوړه یې ورته ووژله؟

ځواب: سعد بن زید رضي الله عنه.

۴۹۰. پوښتنه: د حنین غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په اتم (۸) کال.

۴۹۱. پوښتنه: د حنین غزا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟

ځواب: د شوال په میاشت کې.

۴۹۲. پوښتنه: د حنین غزا د شوال د میاشتې په څوم تاریخ واقع شوې وه؟

ځواب: په شپږم (۶) تاریخ.

۴۹۳. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، حنین غزا ته په کومه ورځ له مکې څخه حنین علاقې ته د دولس زره (۱۲۰۰۰) ملگرو سره روان شو؟

ځواب: د شنبې په ورځ.

۴۹۴. پوښتنه: په حنین غزا کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم څومره ملگرو شتون درلود؟

ځواب: (۱۲۰۰۰) دولس زره، چې لس زره ورسره د مدینې نه راغلي ول، او (۲۰۰۰) دوه زره د مکې نوي مسلمانان ول.

۴۹۵. پوښتنه: د حنین غزا لپاره محمد صلی الله علیه وسلم څو جوړه زغري د صفوان بن أمیه څخه د امانت په ډول اخیستې وې؟

ځواب: سل (۱۰۰) زغري او نور د غذا لوازم.

۴۹۶. پوښتنه: د حنين په غذا کې نبي عليه السلام د مکې مکرمې

چاري چاته سپارلې وې؟

ځواب: عتاب بن اسيد ته.

۴۹۷. پوښتنه: د حنين په غذا کې د کافرانو د غذا مرکز کوم ځای وو؟

ځواب: د اوطاس سيمه.

۴۹۸. پوښتنه: د حنين په غذا کې د کافرانو د غذا مشري چا کوله؟

ځواب: مالک بن عوف.

۴۹۹. پوښتنه: کله چې د حنين په ورځ غذا سخت شو او مسلمانان د

کافرانو د يو کمين سره مخ شول، لږ شا ته شول او نبي کریم صلی الله

عليه وسلم له يو څو ملگرو سره په ميدان کې پاتې شو، نو په دغه

مهال نبي کریم صلی الله عليه وسلم کوم کلمات وويل؟

ځواب: انا النبی لا کذب، انا ابن عبدالمطلب (يعني زه نبي یم او

دروغ نه ده اوزه د عبدالمطلب زوی یم).

۵۰۰. پوښتنه: د حنين په ورځ چې کله مسلمانان شاته خواره شول، نو

نبي عليه السلام چاته امر وکړ، چې دې خلکو ته د راجع کېدلو غږ

وکړ؟

ځواب: عباس رضي الله عنه ته.

۵۰۱. پوښتنه: د حنين غذا د قران کریم په کوم سورت کې ذکر شوې

وه؟

ځواب: سورت التوبه کې.

۵۰۲. پوښتنه: د حنين په غذا کې د ثقيف قبيلې نه څو نفره ووژل

شول؟

ځواب: اويا (۷۰) نفره.

۵۰۳. پوښتنه: په حنين غذا کې د کافرانو څومره کسان بنديان شوي

ول؟

ځواب: شپږ زره (۶۰۰۰) کسان.

۵۰۴. پوښتنه: په حنين غذا کې مسلمانانو ته څومره اوبان په لاس

ورغلي ول؟

ځواب: څلرويشت زره (۲۴۰۰۰) اوبان.

۵۰۵. پوښتنه: په حنين غذا کې مسلمانانو ته څومره پسونه په لاس

ورغلي ول؟

ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) څخه زيات پسونه.

۵۰۶. پوښتنه: په حنين غذا کې مسلمانانو ته څومره اوقيې يا څو

گرامه سپين زره په لاس ورغلي ول؟

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰) اوقيې يا پنځه سوه شپيته (۵۶۰) كيلو

گرامه سپين زره.

۵۰۷. پوښتنه: په حنين غذا کې چې کوم غنيمتونه د مسلمانانو لاس

ته ورغلي ول، کوم ځای کې يې جمع کړي ول؟

ځواب: په (جعراڼه) علاقه کې.

۵۰۸. پوښتنه: د حنين غذا د غنيمتونو ساتنې لپاره نبي عليه السلام

کوم صحابي مقرر کړی وو؟

خواب: مسعود بن عمرو الغفاري رضي الله عنه.

۵۰۹. پوښتنه: د حنین غزا غنیمتونه محمد صلی الله علیه وسلم کله توزیع کړل؟

خواب: د طایف له غزا نه وروسته.

۵۱۰. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم هغه رضاعي خور چې د حنین غزا په بندیانو کې نیول شوې وه، هغه څه نومېده؟

خواب: شیما بنت الحارث نومېده، چې نبي علیه السلام ته یې خپل ځان معرفي کړ، چې زه ستا رضاعي خور یم، بیا یې نبي علیه السلام ډیر عزت وکړ او خپل څادر یې ورته خور کړ.

۵۱۱. پوښتنه: د طایف د غزا سبب څه وو؟

خواب: کله چې کافران په حنین غزا کې ناکام شول، نو ټول د خپل مشر په شمول چې مالک بن عوف نومېده، د طایف په علاقه کې جمع شول او هلته دوی ځانونه مطبوط کړل، نو مسلمانان ورپسې هلته هم ورغلل.

۵۱۲. پوښتنه: د طایف غزا په کومه نېټه پېښه شوې وه؟

خواب: د حنین او طایف غزا گانو د پېښېدو یوه نېټه ده، چې د شوال میاشت او اتم کال د هجرت وو.

۵۱۳. پوښتنه: د طایف په علاقه کې کافران څو ورځې محاصره ول؟

خواب: د سیرت علماوو اختلاف دی؛ څوک څه دپاسه لس (۱۰) ورځې، ځېنې اتلس (۱۸) او ځېنې نور بیا پنځلس (۱۵) ورځې محاصره بنایي.

۵۱۴. پوښتنه: د طایف په غزا کې کله چې کافران کلا بند شول، څو مسلمانان یې په غشو وویشتل او شهیدان یې کړل؟

خواب: ډېر پکې زخمیان او دولس (۱۲) پکې شهیدان شول.

۵۱۵. پوښتنه: کله چې طایف غزا کې محاصره ډېره اوږده شوه، نو په اخره کې مسلمانانو کومه اسلحه استعمال کړه؟

خواب: د منجنیق اسلحې نه یې کار واخیست، چې د دې حیثیت هغه وخت کې لکه د ټانګ وو.

۵۱۶. پوښتنه: د طایف له غزا نه وروسته کله چې نبي علیه السلام د حنین غزا د غنیمتونو توزیع پیل کړه، ابو سفیان بن حرب ته څومره غنیمت ورکړل شو؟

خواب: سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې یعنې پنځه کیلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپین زر.

۵۱۷. پوښتنه: د طایف د غزا نه وروسته د حنین په غنیمتونو کې، د ابو سفیان زوی، یزید ته څومره غنیمت ورکړل شو؟

خواب: هغه ته هم سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې یعنې پنځه کیلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپین زر ورکړل شول.

۵۱۸. پوښتنه: نبي علیه السلام د طایف د غزا نه وروسته د حنین په غنیمتونو کې معاویه بن ابو سفیان ته څومره غنیمت ورکړی وو؟

خواب: هغه ته هم سل اوبنان (۱۰۰) او (۴۰) اوقیې یعنې پنځه کیلو او شپږ سوه (۵،۶۰۰) گرامه سپین زر ورکړل شول.

۵۱۹. پوښتنه: نبي عليه السلام د طایف د غزا نه وروسته د حنین په غنیمتونو کې د قریشو سردار صفوان بن امیه ته څومره اوبښان په غنیمت کې ورکړي ول؟
 ځواب: درې سوه (۳۰۰) اوبښان.

۵۲۰. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د طایف له غزا نه وروسته د حنین د غزا غنیمتونو وېش پیل کړ، د قریشو بل سردار حارث بن الحارث بن کلدۀ ته یې څومره اوبښان په غنیمت کې ورکړي ول؟
 ځواب: سل (۱۰۰) اوبښان.

۵۲۱. پوښتنه: کله چې د محمد صلی الله علیه وسلم دا ډول زیاتې صدقې خلکو ولیدله، نو څه یې وویل؟
 ځواب: په خلکو کې دا خبره مشهوره شوه، چې (ان محمد صلی الله علیه وسلم ا يعطی عطاء ما يخاف الفقر).
 ژباړه: دا پیغمبر داسې اتفاق او صدقه کوي، چې هېڅ له فقر څخه نه وېرېږي.

۵۲۲. پوښتنه: ایا د حنین غزوې د غنیمتونو په تقسیم کې د مدینې انصارو ته برخه ورکړل شوه او که نه؟

ځواب: د مدینې انصارو ته پکې برخه ورنه کړل شوه، هغوی لږ څه نا امیده شول، چې بیا ورته نبي کریم صلی الله علیه وسلم یو خاص وعظ وکړ، چې گورئ مه خپه کېږئ! خلک به له ځان سره اوبښان او گډان یوسي او تاسې به مدینې ته له ځان سره رسول الله صلی الله علیه وسلم یوسی، نو انصارو ډېر زیات وژړل، تردې چې ډیرې یې

لمدې شوې او رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یې ویل چې موږ پرې راضي یوو.

۵۲۳. پوښتنه: کله چې محمد صلی الله علیه وسلم د حنین غزا د غنیمتونو له وېش څخه فارغ شو، په کوم ځای کې یې د عمرې ادا کولو لپاره احرام وتاړه؟

ځواب: جعرآنه علاقه کې یې د عمرې احرام وتاړه.

۵۲۴. پوښتنه: کله چې محمد صلی الله علیه وسلم د مکې له فتحې نه وروسته د ذالقعدې میاشتې په څلورويشتم (۲۴) باندې مدینې منورې ته روانېده؛ د مکې مکرمې چارې یې چاته وسپارلې؟
 ځواب: عتاب بن اسید رضي الله عنه ته.

۵۲۵. پوښتنه: د تبوک غزا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
 ځواب: د هجرت په نهم (۹) کال.

۵۲۶. پوښتنه: د تبوک غزا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟
 ځواب: د رجب په میاشت کې.

۵۲۷. پوښتنه: د تبوک غزا له چا سره شوې وه؟

ځواب: له رومیانو سره. [روم د ایتالیا مرکز دی]

۵۲۸. پوښتنه: د تبوک د غزا سبب څه وو؟

ځواب: رومیانو د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو سفیر وژلی وو، چې (حارث بن عمیر الازدي) نومېده او د شرحبیل بن عمرو الغسانی په لاس یې وژلی وو.

۵۲۹. پوښتنه: د تبوک غزا په وخت کې د رومیانو پاچا څوک وو؟

خواب: قیصر.

۵۳۰. پوښتنه: کله چې نبي عليه السلام د تبوک غذا لپاره ملگرو ته په صدقه کولو سره ترغیب ورکړ، نو عثمان رضي الله عنه پکې څه صدقه کړي ول؟

خواب: نهه سوه (۹۰۰) اوبنان، سل (۱۰۰) اسونه، زر (۱۰۰۰) دیناره او دوه سوه (۲۰۰) اوقیې چې د سپینو زرو روپۍ وې، چې نهه ویشتم نیمې (۲۹،۵) کیلو سپین زر کېږي او پنځه نیمې (۵،۵) کیلو سره زر صدقه کړل.

۵۳۱. پوښتنه: د تبوک په غذا کې عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: دوه سوه (۲۰۰) اوقیې یا نهه ویشتم نیمې (۲۹،۵) کیلو سپین زر.

۵۳۲. پوښتنه: د تبوک په غذا کې ابوبکر صدیق رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه خپل ټول مال صدقه کړ، چې مجموعه څلور زره (۴۰۰۰) درهمه یا څوارلس (۱۴) کیلو سره زر کیدل، او لومړنۍ صدقه هم ابوبکر صدیق رضي الله عنه وړاندې کړې وه.

۵۳۳. پوښتنه: د تبوک په غذا کې عمر بن خطاب رضي الله عنه څومره مال صدقه کړی وو؟

خواب: عمر رضي الله عنه خپل نیم مال صدقه کړی وو.

۵۳۴. پوښتنه: د تبوک په غذا کې عاصم بن عدي رضي الله عنه څومره خرما صدقه کړې وه؟

خواب: نوي (۹۰) وسقه کجورې، چې دیارلس نیم (۱۳،۵) ټنه وزن جوړوي.

۵۳۵. پوښتنه: د تبوک په غذا کې کومو کسانو صدقه ور نه کړه؟

خواب: منافقینو.

۵۳۶. پوښتنه: د تبوک د سفر پر مهال نبي عليه السلام د مدینې منورې چارې چاته سپارلې وې؟

خواب: (محمد بن مسلمة الانصاري) ته او یا هم (سباع بن عرفطة) ته.

۵۳۷. پوښتنه: د تبوک د سفر پر مهال نبي عليه السلام د خپل کورد ساتنې لپاره څوک مقرر کړی وو؟

خواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۵۳۸. پوښتنه: نبي عليه السلام تبوک غذا ته په کومه ورځ روان شوی وو؟

خواب: د پنجشنبې په ورځ.

۵۳۹. پوښتنه: د مسلمانانو شمېر د تبوک په غذا کې څومره وو؟

خواب: دیرش زره (۳۰۰۰۰) کسان ول.

۵۴۰. پوښتنه: د تبوک په غذا کې چې د مجاهدینو شمېر زیات وو، او سورلۍ کمې وې؛ نو په یو اوښ به په نوبت نوبت، څو څو کسانو سورلي کوله؟

خواب: نبي عليه السلام د اتلس (۱۸) نفرو لپاره يو اوښ ورکړی وو، نو په نوبت نوبت به په يو اوښ يو نفوسوریده.

۵۴۱. پوښتنه: د تبوک په سفر کې د نبي صلی الله عليه وسلم د لمونځونو د ادا کولو طریقه څه ډول وه؟

خواب: په سفر کې به نبي کریم صلی الله عليه وسلم لمونځونه جمع کول، مثلاً: ماسپښین او مازیگر به یې یو ځای کولو او ماښام او ماسخوتن به یې یو ځای کولو او په دې کې جمع تقدیم او تاخیر دواړه جایز دي او دا سنت طریقه نن هم باقي پاتې ده.

۵۴۲. پوښتنه: د تبوک سفر ټول څومره وخت ونيوه؟

خواب: پنځوس (۵۰) ورځې. چې شل (۲۰) ورځې یې په تبوک کې تیرې شوې او دا نورې (۳۰) ورځې په تلوراتلو کې تیرې شوې وې.

۵۴۳. پوښتنه: نبي عليه السلام او صحابه کرامو د تبوک سفر په کومه میاشت کې پیل او په کومه میاشت کې بېرته مدینې منورې ته راوگرځېدل؟

خواب: د رجب له میاشتې پیل او د روژې مبارکه میاشت کې بېرته مدینې ته راوگرځېدل، چې د هجرت نهم (۹) کال وو.

۵۴۴. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله عليه وسلم وروستی غزا کومه یوه وه؟

خواب: د تبوک غزا.

۵۴۵. پوښتنه: کوم درې مؤمنان د تبوک له غزا نه پاتې شوي ول؟

خواب: کعب بن مالک رضي الله عنه، مُرارة بن الربيع رضي الله عنه او هلال بن أمية رضي الله عنه.

۵۴۶. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم چې د تبوک له سفر نه مدینې منورې ته ورسېد، نو اول یې کوم کار ترسره کړ؟

خواب: لومړی یې په نبوي مسجد کې دوه رکعت له منځ ادا کړي وو.

۵۴۷. پوښتنه: د تبوک د غزا ځینې حالات د قران کریم په کوم سورت کې ذکر شوي دي؟

خواب: سورت التوبة کې.

۵۴۸. پوښتنه: د تبوک غزا پر مهال منافقانو کوم مسجد جوړ کړی وو؟

خواب: مسجد ضرار.

۵۴۹. پوښتنه: د مسجد ضرار اصلي بنسټگر څوک وو؟

خواب: (ابو عامر الفاسق) چې په خپله غټ کافر وو، خو زوی یې غوره مؤمن وو، چې (حنظله) رضي الله عنه نومېده او په احد کې شهید شوی وو او غسیل الملايکه سره شهرت لري.

۵۵۰. پوښتنه: هغو درې مؤمنان چې د تبوک له غزا نه پاتې شوي

ول، محمد صلی الله عليه وسلم ورته په څومه ورځ امر کړی وو، چې له خپلو ښځو څخه جدا شي؟

خواب: په څلورېښتمه (۴۰) ورځ.

۵۵۱. پوښتنه: هغه درې مؤمنان چې د تبوک له غزا نه پاتې شوي

ول، په څومه ورځ یې رب العزت توبه قبوله کړه؟

خواب: په پنځوسمه (۵۰) ورځ.

۵۵۲. پوښتنه: د تبوک غزا نه وروسته د کومې علاقې مسلمان واکمن باندې محمد صلی الله علیه وسلم غایبانه جنازه کړې وه؟

خواب: د حبشې واکمن، اصحمه نجاشي باندې.

۵۵۳. پوښتنه: تبوک غزا نه وروسته د محمد صلی الله علیه وسلم کومه لور وفات شوې وه؟

خواب: أم کلثوم رضي الله عنها، د عثمان رضي الله عنه دویمه میرمن.

۵۵۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم څوک د هجرت په نهم (۹) کال د ذې القعدې یا ذې الحجې په میاشت کې د حج د مناسکو ښوولو لپاره د حج د امیر په صفت مکې ته لېږلی وو؟

خواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

د محمد صلی الله علیه وسلم ټولو غزاگانو خلاصه:

۵۵۵. پوښتنه: د هجرت په دویم کال کې کومې غزاگانې ترسره شوي دي؟

خواب: په لاندې ډول دي.

۱. غزوة الابداء، په صفر المظفر میاشت کې.

۲. غزوة بواط، ربیع الاول میاشت کې.

۳. غزوة سفوان، ربیع الاول میاشت کې.

۴. غزوة ذی العشيرة، جماد الاولی میاشت کې.

۵. غزوة بدر الكبرى، رمضان المبارک په اولسم (۱۷).

۶. غزوة بني سليم، محرم میاشت کې.

۷. غزوة بني قينقاع، شوال میاشت کې.

۸. غزوة سويق، ذې الحجې میاشت کې.

۵۵۶. پوښتنه: د هجرت په درېیم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

خواب: ۱. غزوة ذې امر، محرم کې.

۲. غزوة بحران، ربیع الاول کې.

۳. غزوة أحد، شوال کې.

۴. غزوة حمراء الاسد، شوال کې.

۵۵۷. پوښتنه: د هجرت په څلورم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

خواب: ۱. غزوة بني نضير، ربیع الاول کې.

۲. غزوة بدر الثانية.

۵۵۸. پوښتنه: هغه کوم غزوات دي، چې په پنځم هجري کال کې واقع شوي دي؟

خواب:

۱. غزوة دومة الجندل، ربیع الاول کې.

۲. غزوة الاحزاب، شوال کې.

۳. غزوة بني قريظة، ذې القعدة کې.

۵۵۹. پوښتنه: هغه کوم غزوات دي، چې په شپږم هجري کال کې واقع شوي دي؟

خواب:

۱. غزوة بني لحيان، جمادى الاولى کې.

۲. غزوة بني المصطلق او غزوت المريسع ۵. يا ۶.

۳. غزوة ذي الغابة او غزوة ذي قرد، ربيع الاول کې.

۵۶۰. پوښتنه: د هجرت په اووم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: ۱. غزوة خيبر وادي القري، محرم کې.

۲. غزوة ذات الرقاع، ربيع الاول کې.

۵۶۱. پوښتنه: په اتمه هجري کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب:

۱. د مکې فتحه، په رمضان کې.

۲. غزوة حنين، دشوال مياشت د شنبې ورځ.

۳. غزوة طائف، شوال کې.

۵۶۲. پوښتنه: د هجرت په نهم کال کې کوم غزوات واقع شوي دي؟

ځواب: فقط غزوة تبوک.

۵۶۳. پوښتنه: د بدر په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې سوه ديارلس (۳۱۳) مجاهدين ول او

د کافرانو شمېر زر (۱۰۰۰) نفره ول.

۵۶۴. پوښتنه: د احد په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر اووه سوه (۷۰۰) تنه وو او د کافرانو شمېر

درې زره (۳۰۰۰) نفره ول.

۵۶۵. پوښتنه: د خندق په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر

څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې زره (۳۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر لس زره (۱۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۶. پوښتنه: د خیبر په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر (۱۴۰۰) څوارلس سوه مجاهدين ول.

۵۶۷. پوښتنه: د مؤته په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر درې زره (۳۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر دوه سوه زره (۲۰۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۸. پوښتنه: د تبوک په غزا کې د مسلمانانو او کافرانو شمېر

څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر دېرش زره (۳۰۰۰۰) مجاهدين ول او د

کافرانو شمېر څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) نفره ول.

۵۶۹. پوښتنه: د مکې فتحې په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره

وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر لس زره (۱۰۰۰۰) مجاهدين ول.

۵۷۰. پوښتنه: د حنين په غزا کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: د مسلمانانو شمېر دولس (۱۲۰۰۰) زره مجاهدين ول.

۵۷۱. پوښتنه: د حديبيې په صلحه کې د مسلمانانو شمېر څومره وو؟

ځواب: څوارلس سوه (۱۴۰۰).

۵۷۲. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د ژوند په اخري رمضان کې شو ورځې اعتکاف کړی وو؟
 ځواب: شل (۲۰) ورځې.

۵۷۳. پوښتنه: د نبي علیه السلام حج په څه نوم یاد پوري؟
 ځواب: حجة الوداع.

۵۷۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په کومه میاشت کې له مدینې نه د مکې پر لور د حج ادا کولو لپاره روان شوی وو؟
 ځواب: د ذی القعدې په میاشت کې.

۵۷۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په کومه ورځ حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره له مدینې نه مکې ته روان شو؟
 ځواب: د شنبې په ورځ له غرمې وروسته.

۵۷۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په کوم ځای کې د حجة الوداع (اخري حج) لپاره احرام وتاړه؟
 ځواب: په ذوالحلیفه نومې ځای کې.

۵۷۷. پوښتنه: په حجة الوداع کې له محمد صلی الله علیه وسلم سره څومره صحابه کرامو د حج په ادا کولو کې ګډون کړی وو؟
 ځواب: سل زره (۱۰۰۰۰۰) یا یو لک او څلوېښت زره (۱۴۰۰۰۰).

۵۷۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره مکې ته په کومه میاشت کې ورسېد؟
 ځواب: د ذی الحجه په څلورمه مکې ته ورسېد.

۵۷۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم حجة الوداع (اخري حج) ادا کولو لپاره مکې ته په کومه ورځ کې ورسېد؟
 ځواب: سه شنبه یا چهارشنبه.

۵۸۰. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم حجة الوداع (اخري حج) د هجرت په څوم کال ادا کړی دی؟
 ځواب: د هجرت په لسم (۱۰) کال.

۵۸۱. پوښتنه: ایا محمد صلی الله علیه وسلم د ژوند په اخري ورځو کې د أحد د شهیدانو په قبرونو د جنازې لمونځ کړی وو؟
 ځواب: هو؛ محمد صلی الله علیه وسلم د هجرت په یوولسم (۱۱) کال د أحد په شهیدانو د جنازې لمونځ ادا کړی وو.

۵۸۲. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د خپل ژوند اخري جمعه له کومې بي بي سره تېره کړې وه؟
 ځواب: د عایشې رضي الله عنها سره.

۵۸۳. پوښتنه: د قران کریم هغه کوم سورت دی، چې په هغې کې د محمد صلی الله علیه وسلم وفات ته اشاره شوې ده؟
 ځواب: (سورة النصر) ادا جاء نصر الله.

۵۸۴. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم اخري مریضتیا له کوم وخت نه شروع شوه؟

ځواب: نبي کریم صلی الله علیه وسلم بقیع هديرې ته د یوې جنازې لپاره تللی وو، له هغې طرف نه په راتللو کې یې په سردرد شو، نو له همدې ځای نه یې د مریضتیا شروع وشوه.

۵۸۵. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم مریضتیا د راتلو دقیق وخت کوم یو وو؟

ځواب: د صفرې د میاشتې نهه ویشتم (۲۹)، د هجرت یوولسم (۱۱) او د دوشنبې ورځ وه.

۵۸۶. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې خو ورځې خلکو ته لمونځ ورکړی وو؟
ځواب: یوولس (۱۱) ورځې.

۵۸۷. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د مریضتیا ټولې څو ورځې وې؟

ځواب: څوارلس (۱۴) ورځې.

۵۸۸. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د ژوند وروستی عمل کوم یو وو؟
ځواب: د مسواک استعمال.

۵۸۹. پوښتنه: څېنې خلک وایي، چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفات نه دی او هسې (وصال) یې کړی، ایا دا عقیده صحیح ده؟

ځواب: نه؛ دا عقیده غلطه ده، نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفات دی، د عامو انسانانو په شان مرگ پرې راغلی او له وجود نه یې روح قبض شوی، خو دومره ده چې د برزخ ژوند الله تعالی ورنصیب کړی او د برزخ ژوند د دنیا له ژوند نه جدا دی.

۵۹۰. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د چا په کوټه کې وفات شو؟

ځواب: د عایشې رضي الله عنها.

۵۹۱. پوښتنه: د وفات په حالت کې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له خولې نه اخري کوم کلمات وتل؟

ځواب: (اللهم الرفیق الاعلی)

۵۹۲. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې، ابوبکر صدیق رضي الله عنه په څومره لمونځونو کې امام پاتې شو؟

ځواب: په اولس (۱۷) لمونځونو کې.

۵۹۳. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د مریضتیا په حالت کې د نبوي مسجد په امامت څوک مقرر کړی وو؟

ځواب: ابوبکر صدیق رضي الله عنه.

۵۹۴. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم د غزا لپاره په اخر کې کوم لښکر تیار کړی وو؟

ځواب: د اسامه بن زید رضي الله عنه لښکر.

۵۹۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له وفات نه یوه اونۍ وړاندې څه وکړل؟

ځواب: ناروغتیا یې ورځ په ورځ زیاتېدله، خپلو بیبيانو څخه یې پوښتنه وکړه، چې زه به سبا او بل سبا چا سره یم؟ هغوی رضي الله عنهن د ده په مطلب پوه شوی، نو اجازه یې ورکړه، چې بې له نوبته د خپلې خوښې ځای (عایشې رضي الله عنها خونې) ته ولاړ شي.

۵۹۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له وفات څخه یوه اونۍ وړاندې د عایشې رضي الله عنها خونې ته چا راوست؟

ځواب: د عايشې رضي الله عنها خونې ته په داسې حال کې لاړ، چې لاسونه يې په فضل بن عباس او بل يې په علي بن ابی طالب رضي الله عنهما اچولي وو، سر يې ترلی او پښې يې په ځان پسې کشکولې او د ژوند اخري اونۍ يې د عايشې رضي الله عنها په خونه کې تيره کړه.

۵۹۷. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات څخه پنځه ورځې وړاندې څه وکړل؟

ځواب: د محمد صلی الله عليه وسلم تبه ډېره سخته شوه چې بې هوشه شو او ويې فرمايل: د مختلفو څاگانو اوه (۷) بوکې اوبه راباندې واچوئ، ترڅو خلکو ته ورشم او ځېنې وصيتونه ورته وکړم. ۵۹۸. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات نه څلور ورځې وړاندې څه وکړل؟

ځواب: د پنج شنبې په ورځ په داسې حال کې چې دردونه يې خورا سخت شوي ول، ويې ويل: زه شئ چې يو ليک درته وليکم چې ستاسې د هر څه لارښوونه پکې وي او تاسې بيا لار ورکه نه کړئ، خو په خونه کې عمر رضي الله عنه او نور کسان ناست ول، عمر رضي الله عنه وويل: محمد صلی الله عليه وسلم درد اخيستی دی، قرآن کریم او حديث شته، د الله تعالی کتاب د هر څه لپاره بس دی. ۵۹۹. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم له وفات څخه يوه ورځ وړاندې څه وکړل؟

ځواب: له وفات څخه يوه ورځ وړاندې د يکشنبې په ورځ محمد صلی الله عليه وسلم خپل ټول غلامان ازاد کړل او په کور کې يې

اووه (۷) ديناره ول، هغه يې خيرات کړل او خپله وسله يې مسلمانانو ته وپېښله، په همدې شپه عايشې رضي الله عنها د خپلې گاونډۍ څخه د لاتين لپاره تيل وغوښتل او د محمد صلی الله عليه وسلم زغره له يو يهودي سره د دېرش (۳۰) پيمانو يعنې پنځه اويا (۷۵) كيلو گرامو اوريشو په بدل کې گرووه.

۶۰۰. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د ژوند په اخري ورځ څه وکړل؟

ځواب: صحابه کرام يې د سهار په لمانځه ولاړ وليدل، چې د هغوی په ليدو ډېر خوښ شو، بيا يې د څانښت په وخت کې فاطمه رضي الله عنها ځان ته رانژدې کړه او غوږه يې ورته څه وويل: هغې وژړل، له لږ ځنډ وروسته يې بيا راوغوښتله دا ځل يې له پټې خبرې اورېدلو وروسته وځنډل.

عايشې رضي الله عنها چې ترې بيا د ژړا او خندا پوښتنه وکړه، نو فاطمې رضي الله عنها ورته وويل: لومړی ځل يې راته وويل چې زه به په همدې مرض کې وفات کېږم، نو ما وژړل او په دويم ځل يې چې خبره کړم، چې د کورنۍ لومړنۍ غړې زه يم، چې ورسره يو ځای شم، نو ما خوشحالي اظهار کړه.

۶۰۱. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم د عمر په ورورستي وخت کې کوم وصيتونه کړي ول؟

ځواب: ۱. د عربو له جزيرې څخه د يهودانو، نصاراوو او مشرکانو ويستل.

۲. ميلمنو او استازو ته په ښه ډول ښه راغلاست او پالنه يې کوئ.

۳. په قران کریم او سنت باندې مضبوط پاتې کېدل، یا د اسامه رضي الله عنه لښکر لېږل.

۶۰۲. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم اخري لمونځ چې صحابه کرامو ته یې ورکړی وو، کوم لمونځ دی؟

ځواب: د ماښام لمونځ وو، چې سورت المرسلات یې پکې ولوست.

۶۰۳. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د حج ادا کولو لپاره له مدینې نه د مکې په طرف د کومې میاشتې په خوم تاریخ حرکت کړی وو؟

ځواب: د ذی القعدې په (۲۶) نېټه، د شنبې په ورځ، رسول الله صلی الله علیه وسلم د تگ لپاره ویښتان ږمنځ، عطريې استعمال، خادر او لنگ یې له ځان څخه تاواوه، د قربانۍ څاروي په نښه او له غرمې نه وروسته له مدینې منورې څخه د مکې په لوري روان شو.

۶۰۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له هجرت څخه وروسته څو حجونو او څو عمرې ادا کړې وې؟

ځواب: نبي صلی الله علیه وسلم یو حج او څلور عمرې ادا کړې وې.

۶۰۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د ژوند په وروستۍ ورځ، صحابه کرام په کوم لمانځه ولاړ ولیدل؟

ځواب: د سهار په لمانځه.

۶۰۶. پوښتنه: د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د وفات نېټه کومه یوه ده؟

ځواب: دهجرت یوولسم (۱۱) کال، د ربیع الاول دولسم (۱۲)، د دوشنبې ورځ، د غرمې وخت وو.

۶۰۷. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د څو کالو په عمر وفات شوی؟

ځواب: د درې شپېته (۶۳) کالو او څلورو ورځو په عمر.

۶۰۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم ته غسل کومو صحابه کرامو ورکړی وو او په کومه طریقه؟

ځواب: محمد صلی الله علیه وسلم ته غسل د جامو له پاسه ورکړل شو او غسل ورکونکي: (عبّاس، علي، فضل، قثم، شقران، اسامه بن زید او اوس بن خولې) ول. عبّاس او فضل او قثم به یې جسد مبارک اړولو او اسامه او شقران به پرې اوبه اچولې او علي به وينځلو رضي الله عنهم اجمعين.

۶۰۹. پوښتنه: نبي کریم صلی الله علیه وسلم چېرته دفن شو؟

ځواب: د عابشې رضي الله عنها په کوټه کې دفن شو، په کومه بستره کې چې نبي عليه السلام وفات شو، هماغه یې راټوله کړه او د هغې لاندې یې قبر ورته وواهه او ابو طلحه رضي الله عنه ورته په قبر کې لحد جوړ کړ.

۶۱۰. پوښتنه: په محمد صلی الله علیه وسلم د جنازې لمونځ څنګه وشو؟

ځواب: په نبي کریم صلی الله علیه وسلم په اجتماعي شکل د جنازې لمونځ نه دی شوی، خلک به ډلې ډلې راتلل او د جنازې لمونځ به پرې

هر چا انفرادي کاوه، لومړۍ جنازه پرې خپلو خلکو وکړه، بیا مهاجرینو، بیا انصارو بیا بشخو او بیا ماشومانو.

۶۱۱. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم په کومه ورځ دفن شو؟

ځواب: د چهارشنبې په شپه ناوخته دفن شو.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ، وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ، اِنَّكَ حَبِيْدٌ مَّجِيْدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ، وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ، اِنَّكَ حَبِيْدٌ مَّجِيْدٌ.

۶۱۲. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د وفات باره کې د عمر رضي الله عنه درېځ څه وو؟

ځواب: له ډېر غم څخه له واکه وتلی وو او په چينغو کې يې ويل: ځېنې منافق خلک خيال کوي، چې محمد صلی الله علیه وسلم وفات شوی دی، نه! نه! محمد صلی الله علیه وسلم نه دی وفات شوی، د موسی (عليه السلام) په شان خپل رب العزت ته ورغلی دی (موسی عليه السلام څلوېښت (۴۰) ورځې له خپل قوم څخه ورک وو، بیا وروسته له هغه چې خلکو په مرگ خوله بنورولې وه، ژوندی او روغ رمت راغی.

قسم په الله تعالی چې په همدې ډول به محمد صلی الله علیه وسلم هم بېرته راشي او د هغو منافقانو لاسونه او پښې به پرې کړي، چې اوس هغه مړ گڼي.

۶۱۳. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د وفات باره کې د ابوبکر صديق رضي الله عنه درېځ څه وو؟

ځواب: ابوبکر صديق رضي الله عنه له خپل کور څخه چې په (سَنَح) کې وو، په اس سپور راغی، مخامخ جومات ته ولاړ او پرته له دې چې له چا سره خبرې وکړي، د عايشې رضي الله عنها خونې ته دننه او محمد صلی الله علیه وسلم ته ورنژدې شو او په مخ يې ښکل کړ او په ژړا کې يې وويل «زما مور او پلار له تا څار شه! لوی الله تعالی تا دوه ځل نه مړ کوي، مرگ يې چې درته ليکلی وو، تا وليد» او بیا بهر شو گوري، چې عمر رضي الله عنه خلکو ته خبرې کوي، ابوبکر صديق رضي الله عنه ورته وويل «عمره! کينه». خو عمر رضي الله عنه د کيناستلو نه وو، ابوبکر صديق رضي الله عنه خلکو ته خطبه ويله او دا ايت يې ولوست: ﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ﴾.

(ال عمران ۱۴۴)

ژباړه: محمد صلی الله علیه وسلم نور څه نه دی، مگر صرف يو پېغمبر دی، له هغه نه مخکې نور پېغمبران هم تېر شوي دي، نو که هغه ومري يا ووژل شي؛ نو تاسې به په خپلو پوندو په شاگرځۍ؟ په یاد ولرئ څوک چې په شاوواړي هغه به الله تعالی ته هېڅ زیان ونه رسوي، البته څوک چې د الله تعالی شکر ایستونکي بندگان شي هغو ته به الله عالی د دې بدله ورکړي.

نبوي کورنۍ

۶۱۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له خدیجې رضي الله عنها سره په څو کلنۍ کې واده کړی وو؟

ځواب: په پنځه ویشټ (۲۵) کلنۍ کې او خدیجه رضي الله عنها څلوېښت کلنه وه.

۶۱۵. پوښتنه: د خدیجې رضي الله عنها څخه محمد صلی الله علیه وسلم څو لورګانې درلودلې؟

ځواب: څلور (۴) لورګانې چې (زینب، رقیه، ام کلثوم او فاطمه رضي الله عنه وې).

۶۱۶. پوښتنه: زینب رضي الله عنها چاته واده شوې وه؟

ځواب: زینب رضي الله عنها ابوالعاص بن الربیع ته واده شوې وه.

۶۱۷. پوښتنه: رقیه رضي الله عنها او ام کلثوم رضي الله عنها چاته واده شوې وې؟

ځواب: دواړه یوې بلې پسې له وفات څخه وروسته عثمان رضي الله عنه په نکاح کړې وې.

۶۱۸. پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها چا ته واده شوې وه؟

ځواب: علي بن طالب رضي الله عنه ته واده شوې وه.

۶۱۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، سوده بنت زمعه رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د خدیجه الکبری رضي الله عنها له وفات څخه وروسته په نژدې موده کې، د نبوت په لسم (۱۰) کال، د شوال په میاشت کې یې واده کړې وه.

۶۲۰. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم عایشه بنت ابي بکر صديق رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: له هجرت نه دوه کاله او پنځه میاشتې مخکې چې عایشه رضي الله عنها شپږ کلنه وه، کوژده یې وکړه او د هجرت په اوومه (۷) میاشت یې واده وکړ، چې عایشه رضي الله عنها نهه (۹) کلنه وه، په ښځو کې یې یواځې عایشه رضي الله عنها پیغلې واده کړې وه.

۶۲۱. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم حفصه بنت عمر رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د هجرت په درېیم (۳) کال.

۶۲۲. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم زینب بنت حزیمه رضي الله عنها چې په ام المساکین (د مسکینانو مور) باندې مشهوره وه، کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال واده او له واده څخه دوه یا درې میاشتې وروسته وفات شوه.

۶۲۳. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، أم سلمة هند بنت ابي امیه رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د هجرت په څلورم (۴) کال د شوال په میاشت کې یې واده کړې وه.

۶۲۴. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، زینب بنت جحش رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: زینب بنت جحش رضي الله عنها د محمد صلی الله علیه وسلم د ترور لور وه، لومړۍ یې زید بن حارثه رضي الله عنه سره واده کړی وو، خو هغه طلاقه کړه، بیا الله تعالی په دې هکله وحې نازله کړه چې: ﴿فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا﴾.

ژباړه: کله چې زید ترې خپله اړتیا پوره کړه، نو هغه مو تاته په نکاح کړه.

او محمد صلی الله علیه وسلم د زینب بنت جحش رضي الله عنها سره د هجرت په پنځم کال د ذی القعدې په میاشت کې واده کړی وو.

۶۲۵. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، جویریة بنت الحارث رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: نوموړې د بني المصطلق د بندیانو په وېش کې د ثابت بن قیس بن شماس رضي الله عنه په برخه رسېدلې وه او هغه مکاتبه کړه (چې د یو معلوم مقدار مال په بدل کې د غلام ازادول دي) نو محمد صلی الله علیه وسلم د جویریة بنت الحارث رضي الله عنها د کتابت روپۍ ادا کړې او د هجرت په شپږم کال د شعبان په میاشت کې یې واده کړه.

۶۲۶. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، أم حبیبة رَمْلَة بنت ابی سفیان رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: دا له دې وړاندې د عبیدالله بن جحش ښځه وه، د میره په ملتیا یې حبشې ته هجرت وکړ، خو میره یې هملته مرتد شو او ورپسې په نصراني عقیده مړ شو او أم حبیبه په اسلام ټینګه مهاجره کونډه پاتې شوه، کله چې محمد صلی الله علیه وسلم د هجرت په اووم (۷) کال د محرم په میاشت کې عمرو بن امیه الضمري د یو لیک سره د خپل استازي په توګه نجاشي ته واستاوه او له أم حبیبې سره یې د واده وړاندیز هم کړی وو، نجاشي وړاندیز ومانه او أم حبیبه یې محمد صلی الله علیه وسلم ته په نکاح ورکړه.

۶۲۷. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، صفیه بنت حی بن اخطب رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د خیبر د فتحې په اوږدو کې بندۍ شوه، محمد صلی الله علیه وسلم لومړی ازاده او بیا یې د فتحې له بشپړېدلو وروسته په نکاح کړه.

۶۲۸. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم، میمونه بنت الحارث رضي الله عنها کله په نکاح کړې وه؟

ځواب: د هجرت په اووم (۷) کال د ذی القعدې په میاشت کې د قضایې عمري له بشپړولو وروسته.

۶۲۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم له څو ښځو سره نکاح ګانې کړې وې؟

ځواب: (۱۱) بیبیانو سره چې خدیجه رضي الله عنها او زینب بنت خزیمه یې په ژوند کې وفات شوې وې او نورې د محمد صلی الله علیه وسلم له وفات څخه وروسته وفات شوې.

۶۳۰. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم ټولې څو وینځې درلودلې؟
 ځواب: دوه وینځې؛ چې یوه یې ماریه القبطیه وه، چې د مقوقس پاچا له لورې ورته بېنل شوې وه او دویمه ریحانه بنت زید النضریه یا القرضیه وه، چې د قریظه وو په بندیانو کې راغلې وه، محمد صلی الله علیه وسلم ځان ته خوښه کړه.

۶۳۱. پوښتنه: ام معبد الخزاعیه د محمد صلی الله علیه وسلم د بنایسته بدن باره کې خپل خاوند ته څنگه یادونه کړې وه؟
 ځواب: ام معبد الخزاعیه د محمد صلی الله علیه وسلم یادونه خپل مېړه ته وروسته له دې چې مدینه ته د هجرت په لار کې یې لیدلې وو، په دا ډول کوي: ځلیدونکی رنگ، روښانه مخ، ښکلی بدن چې نه ډېر ډبل او نه ډېر نری وو، ټول جوړښت یې خورا ښه شوی وو، د اوږدو ښو په منع کې تکې تورې سترگې، د غټ غوڅښتن او د نرۍ لوړې غاړې درلودونکی، گردې تورې سترگې یې د نریو او اوږدو ورېځو لاندې وې، وینښتان یې تګ تور ول، چې چپ وي، نو دروند ښکاري او چې خبرې کوي، نو هر څوک د ځان پر لوري متوجه کوي، له لرې څخه د ټولو په منع کې تر هر چا غوره او ویاړمن او له نژدې څخه تر هر چا ښکلی ښکاري، خوږې غوڅې خبرې کوي، نه مجهولې او لنډې او نه بې فایدې اوږدې وي ته به وایې لکه د غاړکۍ ملغلرې یوه په بلې پسې را روانې وي!

د منځنۍ ونې څښتن وو، نه هومره لنډ وو چې په سترگو کې ټیټ وبریښي او نه هومره لوړ چې بد ښکاره شي، د دوه لښتو ترمنځ د هغې درېیمې لښتې په شان وو، چې تر ټولو ښکلې او تازه بریښي!

داسې منوونکي اندیوالان ترې راچاپیروي، چې هرې خبرې ته یې غوږ، غوږ وي او د هرې غوښتنې په پوره کولو کې یې یو له بل څخه وړاندې کېږي، هغه منل شوی مشر دی، چې نه یې تندۍ گونځې وي او نه یې خبرې باییزه وي.

د خلفاء راشدینو سیرت

لومړی: ابوبکر صدیق رضي الله عنه

۶۳۲. پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه له عام الفیل نه څو کاله وروسته پیدا شوی دی؟

ځواب: دوه نیم کاله وروسته.

۶۳۳. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: عبدالله.

۶۳۴. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه پلار څه نومېږي؟

ځواب: د پلار نوم یې عثمان دی او په ابوقحافه باندې مشهور وو.

۶۳۵. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه پلار په کوم کال کې اسلام قبول کړ؟

ځواب: د مکې د فتحې په کال کې.

۶۳۶. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د نیکه نوم څه وو؟

ځواب: عامر.

۶۳۷. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه نسب د محمد صلی الله

علیه وسلم نسب سره په څوم نیکه کې یوځای کېږي؟

ځواب: په اووم (۷) نیکه (کعب ابن لؤی) کې سره یوځای کېږي.

۶۳۸ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په قريشو کې کومې قبيلې سره تړاو لري؟

ځواب: بنو تيم قبيلې ته منسوب دی.

۶۳۹ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه مور څه نومېږي؟

ځواب: ام الخير.

۶۴۰ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه دويم لقب څه وو؟

ځواب: عتيق.

۶۴۱ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته صدیق په څه وجه

باندې ويل کېږي؟

ځواب: د اسرا او معراج واقعي لومړی تصديق ابوبکر صدیق رضي الله عنه کړی وو.

۶۴۲ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت باندې لومړی بيعت چا وکړ؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۴۳ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه غزوه کې د کور ټول مال صدقه کړی وو؟

ځواب: په تبوک غزا کې.

۶۴۴ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

ځواب: د هجرت په ديارلسم (۱۳) کال.

۶۴۵ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه ورځ وفات شوی؟

ځواب: د جمعي په ورځ.

۶۴۶ . پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په کومه مياشت او په څوم تاريخ وفات شوی؟

ځواب: د جمادی الثاني مياشتې په درويشتم (۲۳) تاريخ وفات شوی دی.

۶۴۷ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د جنازې لمونځ چا ادا کړی؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۴۸ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت لومړی کار کوم یو وو، چې ترسره یې کړ؟

ځواب: غزا ته د اسامه بن زيد رضي الله عنه لښکر لېږل وو.

۶۴۹ . پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې هغه کوم یو نېک انسان وو، چې د (اسودعنسي) لخوا اور ته غورځول شوی وو، خو هغه رب العزت له اور څخه روغ راويستی وو؟

ځواب: هغه نیک انسان ابو مسلم الحولاني نومېده.

۶۵۰ . پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم په ژوندون باندې کومو دوه کسانو د پیغمبرۍ دعوه کړې وه؟

ځواب: اسودعنسي او میسلمة الکذاب.

۶۵۱ . پوښتنه: اسودعنسي کذاب چې د پیغمبرۍ دعوه یې کړې وه، د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د فیروز الدیلمي او د هغه د ملګرو لخوا ووژل شو.

۶۵۲. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په لومړیو کې کومو قبیلو ارتداد اختیار کړی وو؟

ځواب: کینده قبیلې، ملحج قبیلې، ربعه قبیلې، بنو حنیفه قبیلې، بنو سولیم قبیلې، کنانه قبیلې، بنو ثؤی قبیلې، بنو عامر قبیلې، بنو تمیم قبیلې او داسې نورو قبیلو ارتداد اختیار کړی وو.

۶۵۳. پوښتنه: بنو ثؤی قبیلې چې ارتداد یې اختیار کړی وو، ابوبکر صدیق رضي الله عنه کوم صحابي د دعوت لپاره ورولبږه، چې بیا په اسلام کې داخله شي؟

ځواب: عدي ابن حاتم رضي الله عنه.

۶۵۴. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې کومې کاهینې بنسټې د نبوت دعوې کړې وه؟

ځواب: سَجَّاح بنت الحارث.

۶۵۵. پوښتنه: د یمامه په غزا کې د مسلمة الکذاب لښکر څومره وو؟

ځواب: څلوېښت زره (۴۰۰۰۰) عسکرول.

۶۵۶. پوښتنه: ثابت ابن قیس رضي الله عنه په کوم غزا کې شهید شوی؟

ځواب: د یمامه په غزا کې.

۶۵۷. پوښتنه: د یمامه په غزا کې چې د میسلمة الکذاب لښکر له ماتې سر مخ شو، کوم باغ ته یې فنا یوړه؟

ځواب: حدیقه الموت باغ ته.

۶۵۸. پوښتنه: معاذ بن جبل رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

ځواب: په دېرش (۳۰) کلنۍ کې.

۶۵۹. پوښتنه: مسلمة الکذاب په کوم غزا کې ووژل شو؟

ځواب: د یمامه په غزا کې.

۶۶۰. پوښتنه: مسلمة الکذاب د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د وحشي ابن حرب رضي الله عنه لخوا ووژل شو.

۶۶۱. پوښتنه: د یمامه په غزا کې څومره حافظان صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: دولس سوه (۱۲۰۰) د قران کریم حافظان صحابه.

۶۶۲. پوښتنه: د یمامه په غزا کې په حدیقه الموت باغ کې د میسلمة الکذاب څومره لښکر له منځه تللي وو؟

ځواب: په روایتونو کې دوه ارقامه ښودل شوي: لس زره (۱۰۰۰۰) او بل یویش زره (۲۱۰۰۰) دي.

۶۶۳. پوښتنه: حدیقه الموت باغ چا فتحه کړ؟

ځواب: خالد بن ولید رضي الله عنه.

۶۶۴. پوښتنه: خالد بن ولید رضي الله عنه د عراق فتوحات په څومره موده کې ترسره کړل؟

ځواب: په څوارلسو (۱۴) میاشتو کې.

۶۶۵. پوښتنه: له خالد بن ولید رضي الله عنه سره د عراق په فتوحاتو کې څومره مجاهدین مله ول؟

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰).

۶۶۶. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په دور کې په عمان علاقه کې چا د پیغمبرۍ دعوه کړې وه؟
ځواب: د لاقیت ابن مالک په نوم یو کس وو.

۶۶۷. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په وخت کې لومړۍ جزیه د کوم ځای له خلکو څخه واخیستل شوه؟

ځواب: د عراق حیره علاقې اوسېدونکو څخه واخیستل شوه.

۶۶۸. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په موده کې رومیانو څومره لښکر د مسلمانانو ختمولو لپاره تیار کړی و؟
ځواب: دوه لکه څلوېښت زره (۲۴۰۰۰۰).

۶۶۹. پوښتنه: د کسرا نایب هرمز په کومه غذا کې ووژل شو؟
ځواب: په ذات السلاسل غذا کې.

۶۷۰. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت کې د ذات السلاسل جگړې فتحه د چا په لاس وشوه؟
ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه په لاس.

۶۷۱. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت په موده کې د انبار فتحه د چا په لاس شوې وه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه.

۶۷۲. پوښتنه: د یرموک غذا د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟
ځواب: د هجرت په دیارلسم (۱۳) کال.

۶۷۳. پوښتنه: د یرموک غذا په کومه میاشت کې واقع شوې وه؟

ځواب: د ربیع الاول په میاشت کې.

۶۷۴. پوښتنه: د یرموک په غذا کې د مسلمانانو لښکر څومره وو؟
ځواب: شپږ دیرش زره (۳۶۰۰۰).

۶۷۵. پوښتنه: د یرموک په غذا کې د دښمن څومره عسکر ووژل شول؟

ځواب: یو لک او دېرش زره (۱۳۰۰۰۰).

۶۷۶. پوښتنه: د یرموک په غذا کې څومره صحابه کرام شهیدان شوي ول؟

ځواب: درې زره (۳۰۰۰).

۶۷۷. پوښتنه: د یرموک د غذا په لومړۍ ورځ د غذا قومنده د چا په لاس کې وه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه.

۶۷۸. پوښتنه: د یرموک غزوه د کوم خلیفه په وخت کې واقع شوې وه؟

ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه په خلافت کې واقع شوې وه.

۶۷۹. پوښتنه: د یرموک غذا فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د خالد بن ولید رضي الله عنه په لاس.

۶۸۰. پوښتنه: په لومړي ځل د قران کریم د راجمع کولو مشوره ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته چا ورکړې وه؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۱۹

۶۸۱. پوښتنه: ابوبکر صدیق رضي الله عنه په لومړي ځل چاته د قران کريم د راجع کولو امر کړی وو؟
ځواب: زيد بن ثابت رضي الله عنه ته.

۶۸۲. پوښتنه: قران کريم د لومړي ځل لپاره په څه شي باندې ليکل شوی وو؟

ځواب: د خرما د ونې په پوستکي ليکل شوی وو.

۶۸۳. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خلافت دوره څومره وخت وه؟

ځواب: دوه (۲) کاله او درې (۳) مياشتې.

دويم: عمر بن خطاب رضي الله عنه

۶۸۴. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه درېيم پلار پورې نومونه واخلي؟

ځواب: عمر بن خطاب بن نفيل بن عبد العزی.

۶۸۵. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په قریشو کې له کومې قبيلې سره اړیکه درلوده؟

ځواب: بني عدي قبيلې سره.

۶۸۶. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: حنتمه.

۶۸۷. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د محمد صلی الله عليه وسلم څخه څومره وخت وروسته پيدا شوی دی؟

ځواب: ديارلس (۱۳) کاله.

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۲۰

۶۸۸. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د بعثت (نبوت) په څوم کال د اسلام په مبارک دين مشرف شو؟
ځواب: د نبوت په شپږم (۶) کال.

۶۸۹. پوښتنه: عمر رضي الله عنه په کومه اسم گڼيه باندې مشهور وو؟

ځواب: ابوالحفص.

۶۹۰. پوښتنه: مدينې ته د هجرت پر مهال د عمر رضي الله عنه ملگری څوک وو؟

ځواب: عیاش ابن ابي ريعة رضي الله عنه.

۶۹۱. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د چا لخوا خليفه وټاکل شو؟

ځواب: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه لخوا.

۶۹۲. پوښتنه: هغه کوم شخص دی، چې په لومړي ځل هغه ته امير المؤمنين ويل شوی؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۹۳. پوښتنه: عمر رضي الله عنه ته په لومړي ځل د امير المؤمنين لقب چا انتخاب کړ؟

ځواب: مغیره ابن شعبه رضي الله عنه.

۶۹۴. پوښتنه: په مسلمانانو کې هجري قمري تاريخ لومړی د چا لخوا مروج شو؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه لخوا.

۶۹۵. پوښتنه: د هجرت په څوم کال عمر بن خطاب رضي الله عنه دا فيصله وکړه، چې دې نه وروسته به ټولې راکړې ورکړې په هجري تاريخ وي؟

ځواب: د هجرت په اولسم (۱۷) کال.

۶۹۶. پوښتنه: هجري قمري تاريخ له څه وخت نه پيل شوی دی؟

ځواب: د هجرت له لومړي کال څخه.

۶۹۷. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د شرابو څښوونکي ته څو دورې حد وټاکه؟

ځواب: اتيا (۸۰) دورې.

۶۹۸. پوښتنه: په اسلام کې لومړي ځل لپاره په اداري تنظيم کې ديوانونه چا جوړ کړل؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۶۹۹. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د خلکو د ديوانونو جوړولو لپاره کوم درې صحابه وټاکل؟

ځواب: عقیل ابن ابی طالب، مُخَرَّمَةُ ابن نَوْفَل او جُبَيْر بن مُطْعَم رضي الله عنهم.

۷۰۰. پوښتنه: د عمر رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د بيت المال څخه د مؤمنانو ميندو د (پيغمبر صلى الله عليه وسلم ييبیانو) هرې يوې لپاره د کال څومره خرچه ټاکل شوې وه؟

ځواب: د هرې يوې لپاره د کال دولس زره (۱۲۰۰۰) درهم ټاکل شوي ول.

۷۰۱. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د خالد بن وليد رضي الله عنه پر ځای څوک د مسلمانانو د لښکر عمومي قومندان وټاکل شو؟

ځواب: ابو عبیده بن الجراح رضي الله عنه.

۷۰۲. پوښتنه: له جزيرة العرب نه په لومړي ځل يهود او نصارا چا وشړل؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۷۰۳. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې د نوي پيدا شوي ماشوم لپاره د کال څومره خرچه ټاکل شوې وه؟

ځواب: سل (۱۰۰) درهمه.

۷۰۴. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې ابو هريره رضي الله عنه له بحرين څخه په لومړي ځل څومره مال راوړی وو؟

ځواب: د پنځه لکه (۵۰۰۰۰۰) درهمو مال يې راوړی وو.

۷۰۵. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې مصر د چا لخوا فتحه شو؟

ځواب: د عمرو بن العاص رضي الله عنه لخوا.

۷۰۶. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وخت کې دمشق د چا په لاس فتحه شو؟

ځواب: د ابو عبیده بن الجراح رضي الله عنه په لاس.

۷۰۷. پوښتنه: د بيت المقدس فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه په لاس.

۷۰۸. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې مصر او اسکندريه د هجرت په څوم کال فتحه شول؟

ځواب: دوه قوله دي: د هجرت په شلم (۲۰) او نولسم (۱۹) کال.

۷۰۹. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د قادسيه فتحه د هجرت په څوم کال واقع شوې وه؟

ځواب: د هجرت په (۱۴) څوارلسم کال.

۷۱۰. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د قادسيه غزا په ميدان کې د مسلمانانو د لښکر شمېر څومره وو؟

ځواب: دیرش زره (۳۰۰۰۰) عسکر ول.

۷۱۱. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې د دښمن د لښکرو شمېر څومره وو؟

ځواب: يو لک او پنځوس زره (۱۵۰۰۰۰).

۷۱۲. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په موده کې د قادسيه فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه په لاس وشوه.

۷۱۳. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې د فارسيانو څومره عسکر ووژل شول؟

ځواب: تقريباً سل زره (۱۰۰۰۰۰) عسکريې وژل شوي ول.

۷۱۴. پوښتنه: د قادسيې غزا څو ورځې دوام کړی وو؟

ځواب: څلور (۴) ورځې.

۷۱۵. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره اسونه درلودل؟

ځواب: شپيته زره (۶۰۰۰۰) اسونه.

۷۱۶. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره پلي (پياده) عسکر درلودل؟

ځواب: شپيته زره (۶۰۰۰۰).

۷۱۷. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې دښمن څومره فيلان درلودل؟

ځواب: دیرش (۳۰) يا څلوېښت (۴۰) فيلان.

۷۱۸. پوښتنه: د عمر رضي الله عنه د خلافت په وخت کې مداین علاقه د چا لخوا فتحه شوه؟

ځواب: د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه لخوا فتحه شوه.

۷۱۹. پوښتنه: ابولؤلؤ المجوسي د کوم صحابي غلام وو؟

ځواب: د مغیره ابن شعبه رضي الله عنه.

۷۲۰. پوښتنه: عمر رضي الله عنه چې کله په شهادت رسېده، نو په دغه وخت کې څو زره درهمه قرضداري وو؟

ځواب: اته شپيته زره (۶۸۰۰۰) درهمه.

۷۲۱. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د ابولؤلؤ المجوسي لخوا.

۷۲۲. پوښتنه: عمر رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په درويشتم (۲۳) کال.

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۲۵

۷۲۳. پوښتنه: عمر رضي الله عنه له خپل مرګ نه مخکې کومه شپېر کسيزه شورا د خليفه ټاکلو لپاره وټاکله؟

ځواب: د ټاکل شوې شورا غړي پدې ډول وو: عثمان بن عفان، علي بن ابي طالب، طلحه بن عبیدالله، زبیر بن العوم، عبدالرحمن بن عوف او سعد بن وقاص رضي الله عنهم.

۷۲۴. پوښتنه: د قادسيه په غزا کې د مسلمانانو لخوا نيول شوی د فارسيانو قومندان (هرمزان) د چا په وړاندې د اسلام په دين مشرف شو؟

ځواب: د عمر بن خطاب رضي الله عنه په وړاندې.

۷۲۵. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث راټول کړي دي؟

ځواب: پنځه سوه اوه دېرش (۵۳۷) احاديث.

۷۲۶. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: په درې شپيته (۶۳) کلنۍ کې.

۷۲۷. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په کومه ورځ په شهادت ورسېد؟

ځواب: د يکشنبې په ورځ.

۷۲۸. پوښتنه: عمر بن خطاب رضي الله عنه په کومه مياشت او په څوم تاريخ په شهادت ورسېد؟

د ځلانده اتلانو سیرت ۱۲۶

ځواب: د ذې الحجې مياشتې په اولسم (۱۷) تاريخ په شهادت ورسېد.

۷۲۹. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت په وروستيو کې څومره ځمکه ترولکې لاندې وه؟

ځواب: دوه ويشت لکه (۲۲۰۰۰۰۰) ميله مربع ځمکه يې په واک کې وه.

۷۳۰. پوښتنه: په عمر بن خطاب رضي الله عنه باندې د جنازي لمونځ کوم صحابي ادا کړی وو؟

ځواب: صهيب رضي الله عنه.

دريم: عثمان بن عفان رضي الله عنه

۷۳۱. پوښتنه: د عثمان رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: عفان.

۷۳۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له عام الفيل نه څو کاله وروسته پيدا شوی وو؟

ځواب: شپېر (۶) کاله.

۷۳۳. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه نيکه څه نومېږي؟

ځواب: ابو العاص.

۷۳۴. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کومو اسم گڼيه باندې مشهور وو؟

ځواب: په ابو عمرو او ابو عبدالله.

۷۳۵. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په قريشو کې له کومې قبيلې سره تړاو لاره؟
 ځواب: د بنو أمیه له قبيلې سره.
۷۳۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له مدينې نه مخکې کوم ځای ته هجرت کړی وو؟
 ځواب: لومړی هجرت يې حبشې ته کړی وو.
۷۳۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟
 ځواب: اروا بنت کربز.
۷۳۸. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د چا په دعوت باندې ايمان او اسلام راوړ؟
 ځواب: د ابوبکر صديق رضي الله عنه په دعوت.
۷۳۹. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کوم لقب مشهور وو؟
 ځواب: په (ذی النورين) باندې مشهور وو.
۷۴۰. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له محمد صلی الله عليه وسلم نه څو کاله کشر وو؟
 ځواب: څلور (۴) کاله.
۷۴۱. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په خپل ژوند کې څو ودونه کړي ول؟
 ځواب: اته (۸) ودونه يې يو په بل پسې کړي ول.
۷۴۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه څو زامن او څو لورگانې درلودې؟

- ځواب: نهه (۹) زامن او اووه (۷) لورگانې يې درلودې.
۷۴۳. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په نارینه وو کې څوم مسلمان وو، چې اسلام يې قبول کړ؟
 ځواب: څلورم (۴) کس وو چې اسلام يې قبول کړ.
۷۴۴. پوښتنه: په تبوک غزوه کې عثمان بن عفان رضي الله عنه څه شی صدقه کړی وو؟
 ځواب: نهه سوه (۹۰۰) اوبیان، سل (۱۰۰) اسونه، زر (۱۰۰۰) دیناره، پنځه نیمې (۵،۵) کیلو سره زر او دوه سوه (۲۰۰) اوقیې چې د سپینو زرو روپۍ وې چې نهه ویشتم نیمې (۲۹،۵) کیلو سپین زر کېږي، صدقه کړي ول.
۷۴۵. پوښتنه: له عثمان بن عفان رضي الله عنه سره په خلافت باندې لومړی بيعت چا وکړ؟
 ځواب: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه.
۷۴۶. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په دوره کې په افریقا کې د بربریانو پاچا (جرجیس) د کوم صحابي لخوا ووژل شو؟
 ځواب: د عبدالله بن زبیر رضي الله عنه لخوا.
۷۴۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکمرانۍ په وخت کې د قبرص ټاپو وزمه د هجرت په څوم کال فتحه شوه؟
 ځواب: د هجرت په اته ویشتم (۲۸) کال.

۷۴۸. پوښتنه: د قبرص فتحه د چا په لاس وشوه؟

ځواب: د معاویه بن ابي سفیان رضي الله عنه په لاس.

۷۴۹. پوښتنه: ام کلثوم رضي الله عنها د هجرت په څوم کال وفات شوه؟

ځواب: د هجرت په نهم (۹) کال.

۷۵۰. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د مسلمانانو څوم خليفه وو؟

ځواب: درېيم (۳) خليفه وو.

۷۵۱. پوښتنه: جَعَّ جَعَّ چې د محمد صلى الله عليه وسلم امسا يې له عثمان بن عفان رضي الله عنه څخه واخيسته او په زنگون يې ماته کړه، رب العزت يې په زنگون کې څه راپيدا کړل؟

ځواب: الله تعالى يې په زنگون کې چينجي راپيدا کړل او له هغې نه مړ هم شو.

۷۵۲. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د باغيانو لخوا.

۷۵۳. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه په دوه اتيا (۸۲) کلنۍ کې شهيد شو.

۷۵۴. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت موده څو کاله وه؟

ځواب: دولس (۱۲) ورځې کم دولس (۱۲) کاله.

۷۵۵. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په خپل ژوند کې ټول څو غلامان ازاد کړي ول؟

ځواب: دوه زره څلور سوه (۲۴۰۰).

۷۵۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه چې کله باغيانو شهيد کړ، د وينې لومړنۍ څاڅکۍ يې د قران کریم په کوم ايت ولوېده؟

ځواب: ﴿ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴾.

۷۵۷. پوښتنه: افغانستان د کوم خليفه په وخت کې فتحه شو؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه په وخت کې.

۷۵۸. پوښتنه: په اخري ځل قران کریم د کوم صحابي لخوا راجمعه او ترتيب شو؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه لخوا.

۷۵۹. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت په وخت کې غزوة السواري چېرته واقع شوه؟

ځواب: په بحر کې واقع شوې وه.

۷۶۰. پوښتنه: په غزوة السواري کې د مسلمانانو د بحري بېړيو شمېر څومره وو؟

ځواب: دوه سوه (۲۰۰) بېړۍ وې.

۷۶۱. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په وخت کې په غزوة السواري کې د کافرانو د بحري پېړيو شمېر څومره وو؟

ځواب: زر (۱۰۰۰) پېړۍ يې درلودلې.

۷۶۲. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په موده کې د قبرص خلکو د کال څومره جزیه دولت ته ورکوله؟

ځواب: اوه زره دوه سوه (۷۲۰۰) درهمه.

۷۶۳. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکمرانۍ په موده کې د قبرص خلکو چې کافر ول، د څه شي عبادت کاوه؟

ځواب: د اور عبادت يې کاوه.

۷۶۴. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په موده کې عام خلک چا د عثمان بن عفان رضي الله عنه په خلاف پاڅون ته مجبور کړل؟

ځواب: عبدالله بن سبا يهودي.

۷۶۵. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت او حکومت په ضد باندې څومره خوارجو پاڅون کړی وو؟

ځواب: څلور زره (۴۰۰۰).

۷۶۶. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په پنځه دېرشم (۳۵) کال.

۷۶۷. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه په کومه ورځ شهيد شو؟

ځواب: د جمعې په ورځ.

۷۶۸. پوښتنه: په عثمان بن عفان رضي الله عنه باندې د جنازې لمونځ کوم صحابي ادا کړ؟

ځواب: زبير بن عوام رضي الله عنه.

۷۶۹. پوښتنه: کله چې به په محمد صلى الله عليه وسلم قرآن کریم نازلېده نو عثمان رضي الله عنه به د نورو صحابه وو په څېر د وحې کتابت کاوه؟

ځواب: هو.

څلورم: علي بن ابي طالب رضي الله عنه

۷۷۰. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له نبوت څخه څو کاله مخکې پيدا شوی وو؟

ځواب: لس (۱۰) کاله مخکې.

۷۷۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه چې کله پيدا شو، مور يې ورته کوم نوم خوښ کړی وو؟

ځواب: اسد.

۷۷۲. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: فاطمه بنت اسد.

۷۷۳. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو ورورنه درلودل، او نومونه يې څه ول؟

ځواب: درې ورونه يې درلودل: (طالب، عقیل او جعفر) نومېدل.

۷۷۴. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو خويندې درلودلې؟

ځواب: دوه (۲).

۷۷۵. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه خويندې څه نومېدلې؟

ځواب: ام هاني او جمانة رضي الله عنهما.

۷۷۶. پوښتنه: په ښځو کې لومړی ايمان په محمد صلی الله عليه وسلم باندې کومې ښځې راوړې وو؟

ځواب: خديجة الكبرى رضي الله عنها.

۷۷۷. پوښتنه: په ماشومانو کې لومړی ايمان په محمد صلی الله عليه وسلم باندې چا راوړې؟

ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۷۷۸. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه ته ابو تراب اسم کښه چا ايښې وه؟

ځواب: محمد صلی الله عليه وسلم.

۷۷۹. پوښتنه: خيبر د چا په لاس فتحه شو؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه په لاس.

۷۸۰. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له فاطمې رضي الله عنها سره له کومې غزوې نه وروسته واده وکړ؟

ځواب: د بدر له غزوې نه وروسته.

۷۸۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو زامن درلودل؟

ځواب: څوارلس (۱۴).

۷۸۲. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه څو لورگانې درلودې؟

ځواب: نولس (۱۹) لورگانې يې وې.

۷۸۳. پوښتنه: د حدييې صلحه کې منشي يا ليکوونکی څوک وو؟

ځواب: علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۷۸۴. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه او فاطمې رضي الله عنها په واده کې ولیمه کوم صحابي ورکړه؟

ځواب: سعد رضي الله عنه پکې گډ (پسه) ذبحه کړی وو.

۷۸۵. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه چې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې ايمان راوړ، څو کلن وو؟

ځواب: لس (۱۰) کلن.

۷۸۶. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: ابو طالب.

۷۸۷. پوښتنه: په خندق غزوه کې د عربو مشرکانو مشهور پهلوان عمرو بن عبدود چې د پنځه سوه (۵۰۰) کسانو مقابلې يې په يواځې

ځان کوله، د کوم صحابي لخوا ووژل شو؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه لخوا.

۷۸۸. پوښتنه: علي رضي الله عنه د عثمان رضي الله عنه د شهادت څخه څو ورځې وروسته خليفه وټاکل شو؟

ځواب: دوه (۲) ورځې وروسته.

۷۸۹. پوښتنه: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره لومړۍ بيعت کوم صحابي کړې وو؟
 ځواب: طلحه بن عبیدالله رضي الله عنه.

۷۹۰. پوښتنه: له علي بن ابي طالب رضي الله عنه سره په حکومت باندې بيعت، په کومه ورځ او د ذې الحجه په خوم تاریخ وشو؟
 ځواب: د شنبې په ورځ او د ذې الحجه نولسم (۱۹) تاریخ وو.

۷۹۱. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه کومې ځانگړنې درلودلې؟

ځواب: لومړۍ: يو له هغو لسو کسانو څخه دی، چې د محمد صلی الله عليه وسلم له لوري ورته د جنت زېري ورکول شوی وو.
 دويم: علي رضي الله عنه ته د رسول الله صلی الله عليه وسلم د زومتوب وياړ ورپه برخه شوی وو.

دريم: علي رضي الله عنه ته د تر ټولو لومړي ايمان راوړونکي ماشوم وياړ ورپه برخه شوی دی.

څلورم: علي رضي الله عنه د اسلام څلورم خليفه په توگه ټاکل شوی وو.

۷۹۲. پوښتنه: د صفين غزا د کوم خليفه په وخت او په کوم هجري کال کې واقع شوی؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه په حکومت کې او د هجرت په پنځه دېرشم (۳۵) او شپږ دېرشم (۳۶) کال کې واقع شوی.

۷۹۳. پوښتنه: د صفين واقعه د کومو دوه ډلو ترمنځ پېښه شوې وه؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه او د معاويه رضي الله عنه د ډلو ترمنځ واقع شوې وه.

۷۹۴. پوښتنه: د صفين واقعه د حل لپاره علي رضي الله عنه لخوا څوک حاکم ټاکل شوی وو؟

ځواب: ابو موسی الاشعري رضي الله عنه.

۷۹۵. پوښتنه: د صفين واقعه د حل لپاره، معاويه رضي الله عنه څوک حاکم وټاکه؟

ځواب: عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۷۹۶. پوښتنه: عمار بن ياسر رضي الله عنه په کوم غزا کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د صفين په غزا کې.

۷۹۷. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه د هجرت په خوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په څلوېښتم (۴۰) کال.

۷۹۸. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د عبدالرحمن بن ملجم لخوا په شهادت ورسېد.

۷۹۹. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه په کومه مياشت کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

۸۰۰. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه ته کومو صحابه وو غسل ورکړی وو؟

ځواب: حسن، حسين او عبدالله بن جعفر رضي الله عنهما.

۸۰۱. پوښتنه: په علي بن ابي طالب رضي الله عنه د جنازې لمونځ چا ادا کړ؟

ځواب: حسن بن علي رضي الله عنه.

په عمومي سیرت کې پوښتنې او ځوابونه

۸۰۲. پوښتنه: کوم صحابي د الله تعالی په لاره کې په لومړي ځل په غشي باندې وېشتل کړي دي؟

ځواب: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه.

۸۰۳. پوښتنه: چا د لومړي ځل لپاره د سیرت په علم کې کتاب لیکلی؟

ځواب: محمد بن اسحاق چې په ۱۵۲ هجري کال کې وفات شوی.

۸۰۴. پوښتنه: زبير بن عوام رضي الله عنه د نبي کریم صلی الله عليه وسلم څه کېده؟

ځواب: د ترور (عمه) زوی یې وو.

۸۰۵. پوښتنه: سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

ځواب: د هجرت په پنځه پنځوسم (۵۵) کال وفات شوی.

۸۰۶. پوښتنه: عشره مبشره کوم صحابه کرام دي، (هغه صحابه چې محمد صلی الله عليه وسلم په یو مجلس کې د جنت زیږی ورکړی وو)؟

ځواب: ابوبکر صدیق، عمر بن خطاب، عثمان بن عفان، علي بن ابي طالب، طلحه بن عبیدالله، زبير بن عوام، سعد بن ابي وقاص، سعید بن زيد، ابو عبیده بن جراح او عبدالرحمن بن عوف رضي الله تعالی عنهم دي.

۸۰۷. پوښتنه: د زبير بن عوام رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟

ځواب: صفیه بنت عبدالمطلب رضي الله عنها.

۸۰۸. پوښتنه: زبير بن عوام رضي الله عنه په څو کلنۍ کې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې ایمان راوړی وو؟

ځواب: په پنځلس (۱۵) کلنۍ کې.

۸۰۹. پوښتنه: په مدینه کې د مهاجرینو لومړی کوم ماشوم پیدا شو؟

ځواب: عبدالله بن زبير رضي الله عنه.

۸۱۰. پوښتنه: هغه کوم لومړنی شخص دی، چې د وژل کېدو څخه مخکې یې دوه رکعت له مونځ ادا کړی، چې د هغه د سنت په نوم یادېږي؟

ځواب: خبيب رضي الله عنه.

۸۱۱. پوښتنه: نبي کریم صلی الله عليه وسلم کومو صحابه وو ته ویلي ول، چې زما مور او پلار دې له تا نه قربان شي؟

ځواب: زبير بن عوام او سعد بن ابي وقاص رضي الله عنهما ته.

۸۱۲. پوښتنه: د صفین غزا د کوم خلیفه د حکمرانۍ په وخت کې رامنځته شوی وو؟

ځواب: د علي بن ابي طالب رضي الله عنه.

۸۱۳. پوښتنه: زبیر بن عوام رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په شپږ دېرشم (۳۶) کال.

۸۱۴. پوښتنه: زبیر بن عوام رضي الله عنه د چا لخوا په شهادت ورسېد؟

ځواب: د ابن جرموز لخوا.

۸۱۵. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه له عام الفیل نه څو کاله وروسته پیدا شوی وو؟

ځواب: لس (۱۰) کاله وروسته.

۸۱۶. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه د کوم صحابي په دعوت باندې اسلام قبول کړ؟

ځواب: د ابوبکر صديق رضي الله عنه.

۸۱۷. پوښتنه: عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شو؟

ځواب: د هجرت په درې دېرشم (۳۳) کال.

۸۱۸. پوښتنه: د انصارو له ډلې څخه په اسلام کې لومړنی شهید څوک وو؟

ځواب: عمیر بن الحمام رضي الله عنه.

۸۱۹. پوښتنه: د طلحه رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: عبيدالله.

۸۲۰. پوښتنه: طلحه ابن عبيدالله د هجرت نه څو کاله مخکې زیږېدلی؟

ځواب: اته ویش (۲۸) کاله مخکې.

۸۲۱. پوښتنه: طلحه ابن عبيدالله رضي الله عنه د هجرت په څوم کال په جمل غزا کې په شهادت ورسېد؟

ځواب: د هجرت په شپږ دېرشم (۳۶) کال.

۸۲۲. پوښتنه: د ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: عامر.

۸۲۳. پوښتنه: د ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه د پلار نوم څه وو؟

ځواب: عبدالله.

۸۲۴. پوښتنه: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه د هجرت نه څو کاله وړاندې پیدا شوی وو؟

ځواب: څلویښت (۴۰) کاله وړاندې.

۸۲۵. پوښتنه: په بدرغزو کې کوم صحابي خپل پلار چې د کافرو په صف کې ولاړ وو، قتل کړ؟

ځواب: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه.

۸۲۶. پوښتنه: د أحد په غزا کې چې کله د محمد صلی الله علیه وسلم مخ د وسپنې د غزاي خولۍ په کړيو زخمي شو، د هغه د مخ مبارک

څخه هغه کړۍ کوم صحابي را وه ایستله؟

خواب: ابو عبیده بن جراح رضي الله عنه.

۸۲۷. پوښتنه: ابو عبیده بن جراح رضي الله عنه د هجرت په خوم کال د ویا د مرض له امله په شام کې شهید شو؟
خواب: د هجرت په اتلسم (۱۸) کال.

۸۲۸. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه د خلافت او حکومت په موده کې په شام کې د ابو عبیده بن جراح رضي الله عنه په مشرۍ شپږ دېرش زره (۳۶۰۰۰) مجاهدينو څخه څومره مجاهدين د ویا یا طاعون مرض له امله په شهادت ورسېدل؟
خواب: دېرش زره (۳۰۰۰۰) مجاهدين.

۸۲۹. پوښتنه: د سعید بن زید رضي الله عنه د مور نوم څه وو؟
خواب: فاطمه.

۸۳۰. پوښتنه: سعید بن زید رضي الله عنه په کوم ځای کې او له هجرت څخه څو کاله وړاندې پیدا شوی وو؟
خواب: دوه ویش (۲۲) کاله وړاندې په مکه کې زېږدلی وو.

۸۳۱. پوښتنه: په عربو کې د څلورو انبياوو (عليهم السلام) نومونه ذکر کړئ؟

خواب: ۱. هود عليه السلام، ۲. شعيب عليه السلام، ۳. صالح عليه السلام، ۴. محمد صلى الله عليه وسلم.

۸۳۲. پوښتنه: د څلورو مشهورو فقهی مذهبونو نومونه واخلئ؟

خواب: ۱. حنفي مذهب، ۲. مالکي مذهب، ۳. شافعي مذهب، ۴. حنبلي مذهب.

۸۳۳. پوښتنه: د څلور مشهورو امامانو نومونه واخلئ؟

خواب: ۱. امام ابو حنیفه (نعمان بن ثابت)، ۲. امام مالک بن انس، ۳. امام شافعي (محمد بن ادريس)، ۴. امام احمد بن محمد بن حنبل.
۸۳۴. پوښتنه: د خلفاء راشدينو نومونه واخلئ؟

خواب: ۱. ابوبکر صدیق، ۲. عمر بن خطاب، ۳. عثمان بن عفان، ۴. علي بن ابي طالب رضي الله عنهم.

۸۳۵. پوښتنه: اولوالعزم (لورهمت والا) رسولان څو دي، نومونه يې واخلئ؟

خواب: پنځه (۵) دي: ۱. نوح عليه السلام، ۲. ابراهيم عليه السلام، ۳. موسى عليه السلام، ۴. عيسى عليه السلام، ۵. او محمد صلى الله عليه وسلم.

۸۳۶. پوښتنه: په جنت کې د څلورو مخکښو ښځو نومونه واخلئ؟
خواب: ۱. مريم رضي الله عنها، ۲. خديجه رضي الله عنها، ۳. فاطمه رضي الله عنها، ۴. اسيه رضي الله عنها.

۸۳۷. پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم په وخت کې د پنځو اذان کوونکو (مؤذنينو) صحابه کرامو نومونه واخلئ؟

خواب: بلال بن رباح، عبدالله بن ام مکتوم، ابو محذره، سعد او سعید رضي الله عنهم.

۸۳۸. پوښتنه: ابوهريره رضي الله عنه له رسول صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث را نقل کړي دي؟

خواب: پنځه زره درې سوه څلور اويا (۵۳۷۴) احاديث.

۸۳۹. پوښتنه: د ابو هريره رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

جواب: عبدالرحمن.

۸۴۰. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د جهالت په وخت کې په کوم نوم مشهور وو؟

جواب: په عبدالشمس باندې مشهور وو.

۸۴۱. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه له کومې علاقې سره تړاو لاره؟

جواب: يمن سره.

۸۴۲. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه له کومې قبيلې سره تړاو لاره؟

جواب: له دوس قبيلې سره.

۸۴۳. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د چا په لاس ايمان او اسلام راوړی؟

جواب: د طفيل بن عمرو الدوسي رضي الله عنه په لاس.

۸۴۴. پوښتنه: د اصحاب صوفه مشري کوم صحابي کوله؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۵. پوښتنه: کوم صحابي له رسول صلی الله عليه وسلم څخه دعا وغوښتله چې زما او زما د مور لپاره داسې دعاء وغواړه، چې زمونږه محبت د مسلمانانو په زړونو کې الله تعالی واچوي؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۶. پوښتنه: رسول صلی الله عليه وسلم د زکات الفطر (سرسایي) په مال باندې کوم صحابي څوکیدار مقرر کړی وو؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۷. پوښتنه: کوم صحابي، شيطان د انسان په شکل د زکات الفطر

(سرسایي) د مال په غلا درې شپې گیر کړی وو؟

جواب: ابو هريره رضي الله عنه.

۸۴۸. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

جواب: په اته اويا (۷۸) کلنۍ کې.

۸۴۹. پوښتنه: ابو هريره رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

جواب: د هجرت په نهه پنځوسم (۵۹) کال.

۸۵۰. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه له رسول صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

جواب: دوه زره شپږ سوه دیرش (۲۶۳۰) احاديث.

۸۵۱. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه په کومه اسم کنیه باندې مشهور وو؟

جواب: په ابو عبدالرحمن.

۸۵۲. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

جواب: د هجرت په درې اويايم (۷۳) کال وفات شوی.

۸۵۳. پوښتنه: عبدالله بن عمر رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شوی؟

جواب: په اته پنځوس (۵۸) کلنۍ کې وفات شوی.

۸۵۴. پوښتنه: د انس بن مالک رضي الله عنه مور بي بي څه نومېده؟
 ځواب: ام سليم رضي الله عنها.

۸۵۵. پوښتنه: هغه کومه صحابيه وه؟ چې د خپلې نکاح مېر يې اسلام ټاکلی وو، چې ابو طلحه رضي الله عنه ته يې ويلي ول «چې تاسې اسلام راوړئ، زما د نکاح مېر به ستاسې مسلمانېدل وي»
 ځواب: ام سليم رضي الله عنها.

۸۵۶. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه له هجرت څخه څو کاله وړاندې او چېرته زېږېدلی وو؟

ځواب: له هجرت نه لس (۱۰) کاله وړاندې په مدينه کې زېږېدلی وو.
 ۸۵۷. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه د محمد صلی الله عليه وسلم څو کاله خدمت کړی دی؟
 ځواب: لس (۱۰) کاله.

۸۵۸. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه ته محمد صلی الله عليه وسلم د خدمت په لومړنيو ورځو کې کوم وصيت کړی وو؟
 ځواب: د راز ساتلو په تړاو يې ورته وصيت کړی وو، چې زما راز به پټ ساتي.

۸۵۹. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه له رسول صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: دوه زره دوه سوه شپږ اتيا (۲۲۸۶) احاديث يې د رسول صلی الله عليه وسلم څخه رانقل کړي دي.

۸۶۰. پوښتنه: انس بن مالک رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

ځواب: د هجرت په درې نوي يم (۹۳) کال وفات شوی.

۸۶۱. پوښتنه: عايشې رضي الله عنها له محمد صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: دوه زره دوه سوه لس (۲۲۱۰) احاديث.

۸۶۲. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها په کومه اسم گڼيه باندې مشهوره وه؟

ځواب: أم عبدالله.

۸۶۳. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها د هجرت په څوم کال وفات شوې ده؟

ځواب: د هجرت په اته پنځوسم (۵۸) کال.

۸۶۴. پوښتنه: عايشه رضي الله عنها په کومه مياشت کې وفات شوې؟

ځواب: د رمضان په مياشت کې.

۸۶۵. پوښتنه: د کومې صحابيه برات (پاکوالی) الله تعالی په قران کریم کې رانازل کړی دی؟

ځواب: د عايشې رضي الله عنها.

۸۶۶. پوښتنه: د کوم صحابي نوم په قران کریم کې ذکر شوی دی؟

ځواب: د زيد رضي الله عنه.

۸۶۷. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه له محمد صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟
 ځواب: یو زر او شپږ سوه شپېته (۱۶۶۰) احاديث.
 ۸۶۸. پوښتنه: ترجمان القرآن د کوم صحابي لقب دی؟
 ځواب: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه.
 ۸۶۹. پوښتنه: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه د مور بي بي نوم څه وو؟

ځواب: نوم يې لُبَّابَه او اسم کنیه يې ام الفضل وه.
 ۸۷۰. پوښتنه: ذات النطاقين کومې صحابيه ته ويل کېږي؟
 ځواب: اسماء بن ابی بکر رضي الله عنها ته.
 ۸۷۱. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شوی؟

ځواب: په اته شپېتم (۶۸) هجري باندې وفات شوی.
 ۸۷۲. پوښتنه: عبدالله بن عباس رضي الله عنه د څو کالو په عمر وفات شوی؟

ځواب: په يو اتيا (۸۱) کلنۍ کې وفات شوی.
 ۸۷۳. پوښتنه: په عبدالله بن عباس رضي الله عنه باندې د جنازې لمونځ چا ادا کړی وو؟
 ځواب: محمد بن حنفيّه.

۸۷۴. پوښتنه: جابر بن عبدالله رضي الله عنه له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

ځواب: یو زر پنځه سوه څلوېښت (۱۵۴۰) احاديث.
 ۸۷۵. پوښتنه: هغه کوم صحابي دی، چې الله تعالی ورسره د هغه له شهادت وروسته مخامخ خبرې کړي دي؟
 ځواب: عبدالله بن حرام الانصاري رضي الله عنه.
 ۸۷۶. پوښتنه: عبدالله بن حرام الانصاري رضي الله عنه په کومه غزا کې شهید شو؟

ځواب: په أحد غزا کې.
 ۸۷۷. پوښتنه: جابر رضي الله عنه په څو کلنۍ کې وفات شو؟
 ځواب: په څلور نوي (۹۴) کلنۍ کې.
 ۸۷۸. پوښتنه: ابو دحدّاح رضي الله عنه په کومه غزا کې شهید شوی؟

جواب: په أحد غزا کې.
 ۸۷۹. پوښتنه: د رسول الله صلی الله عليه وسلم اهليبييت چاته ويل کيږي؟

ځواب: هغه چاته ويل کېږي، چې په هغوی باندې الله تعالی صدقه حرامه کړې ده، چې د رسول الله صلی الله عليه وسلم مېرمنې او هغه نسبي خپلوان چې مسلمانان وو.

۸۸۰. پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها د خپل واده پرمهال څو کلنه وه؟
 ځواب: د پنځلس (۱۵) کالو، پنځو (۵) مياشتو او پنځلس (۱۵) ورځو وه.

۸۸۱. پوښتنه: فاطمه رضي الله عنها په څو کلنۍ کې وفات شوې؟

ځواب: اوه ويشت (۲۷) يا اته ويشت (۲۸) کلنۍ کې وفات شوې.

۸۸۲. پوښتنه: خديجة الكبرى رضي الله عنها په څو کلنۍ کې وفات شوه؟

ځواب: د پنځه شپېته (۶۵) کالو په عمر د رمضان په مياشت کې د نبوت په (۱۰) کال کې وفات شوه.

۸۸۳. پوښتنه: ديني منورې ته لومړۍ هجرت کوم صحابي کړې وو؟
ځواب: لومړۍ هجرت (ابو سلمه رضي الله عنه) کړې وو.

۸۸۴. پوښتنه: هغه کوم صحابي دی، چې له خپل پلار څخه يې وړاندې ايمان راوړی؟

ځواب: عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۸۸۵. پوښتنه: په څو مقاماتو کې د عمر بن خطاب رضي الله عنه د رايې مطابق وحې نازل شوې ده؟

ځواب: په څلرو ويشت (۲۴) مقاماتو کې.

۸۸۶. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له فاطمې رضي الله عنها سره د هجرت په څوم کال او په کومه مياشت کې نکاح وکړه؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) کال او د ذي القعدې په مياشت کې.

۸۸۷. پوښتنه: د عثمان بن عفان رضي الله عنه ميرمن (رقيه رضي الله عنها) د هجرت په څوم کال وفات شوه؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) کال.

۸۸۸. پوښتنه: عثمان بن عفان رضي الله عنه له ام کلثوم رضي الله عنها سره د هجرت په څوم کال نکاح وکړه؟

ځواب: د هجرت په دويم (۲) کال.

۸۸۹. پوښتنه: کعب بن اشرف د چا لخوا ووژل شو؟

ځواب: د محمد بن مسلمې او ابو ثابته رضي الله عنهما لخوا.

۸۹۰. پوښتنه: د محمد صلى الله عليه وسلم هغه سړي چې زيد بن حارثه رضي الله عنه يې مشري کوله؛ کومې علاقې ته د قریشو قافلې د وهلو لپاره لېږلې وه او په څو کسانو مشتمله وه؟

ځواب: د نجد علاقې ته، او په سلو (۱۰۰) کسانو مشتمله وه.

۸۹۱. پوښتنه: د کوم صحابي په مرگ باندې د رحمن ذات عرش ولېږيد؟

ځواب: د سعد بن معاذ رضي الله عنه.

۸۹۲. پوښتنه: ابو رافع سلام بن ابي الحقيق يهودي د کوم صحابي لخوا ووژل شو؟

ځواب: د عبدالله بن عتيک رضي الله عنه لخوا.

۸۹۳. پوښتنه: د زيد بن حارثه رضي الله عنه نکاح له زينب رضي الله عنها سره د هجرت په څوم کال شوې وه؟

ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.

۸۹۴. پوښتنه: ابو سعيد خدری رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث راټول کړي دي؟

ځواب: يو زرو يوسلو اويا (۱۱۷۰) احاديث.

۸۹۵. پوښتنه: ارقم بن ابي ارقم رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث راټول کړي دي؟

خواب: درې (۳) احاديث.

۸۹۶. پوښتنه: ابو عبيده بن جراح رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: څوار لس (۱۴) احاديث.

۸۹۷. پوښتنه: عمرو بن العاص رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: نهه دېرش (۳۹) احاديث.

۸۹۸. پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: څلور څلوېښت (۴۴) احاديث.

۸۹۹. پوښتنه: ابوبکر صديق رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: يو سل او دوه څلوېښت (۱۴۲) احاديث.

۹۰۰. پوښتنه: معاذ بن جبل رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: سل (۱۰۰) احاديث.

۹۰۱. پوښتنه: ابودردا رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: يو سل او نهه او يا (۱۷۹) احاديث.

۹۰۲. پوښتنه: ابوذر غفاري رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: دوه سوه يواځې (۲۸۱) احاديث.

۹۰۳. پوښتنه: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: اته سوه اته څلوېښت (۸۴۸) احاديث.

۹۰۴. پوښتنه: کوم صحابي له پلار څخه ديار لس کاله کشر وو؟

خواب: عبدالله بن عمرو بن العاص رضي الله عنه.

۹۰۵. پوښتنه: علي بن ابي طالب رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: پنځه سوه اووه دېرش (۵۳۷) احاديث.

۹۰۶. پوښتنه: معاويه رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: يو سل او درې شپيته (۱۶۳) احاديث.

۹۰۷. پوښتنه: سلمه بن اکوع رضي الله عنه له محمد صلى الله عليه وسلم څخه څو احاديث رانقل کړي دي؟

خواب: اوه اويا (۷۷) احاديث.

۹۰۸. پوښتنه: په محمد صلى الله عليه وسلم باندې لومړی کوم ايت نازل شوی دی.

خواب: ﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾.

۹۰۹. پوښتنه: په غلامانو کې لومړی ايمان چا په محمد صلى الله عليه وسلم باندې راوړی وو؟

خواب: زيد بن حارثه رضي الله عنه.

۹۱۰. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم چې مدینې ته هجرت وکړ، کوم طرف ته یې لمونځ کاوه؟

ځواب: ۱۶ یا ۱۷ میاشتې یې بیت المقدس طرف ته لمونځ کاوه، بیا یې د الله تعالی په امر قبله بیت الله طرف ته وگرځوله.

۹۱۱. پوښتنه: د قبلې د بدلېدو نه وروسته محمد صلی الله علیه وسلم کوم لمونځ لومړی د کعبې پر لور ادا کړ؟
ځواب: د مازدیگر لمونځ.

۹۱۲. پوښتنه: د لومړي ځل لپاره بحري غزاي کښتۍ د کوم خليفه په وخت کې جوړه شوه؟

ځواب: د عثمان بن عفان رضي الله عنه د خلافت په موده کې په شام کې جوړه شوه، چې د شام والي معاويه رضي الله عنه وو.

۹۱۳. پوښتنه: خالد بن وليد رضي الله عنه له مسلمانېدو نه وروسته لومړی کومې غزا کې ګډون کړی وو؟
ځواب: د مؤته په غزا کې.

۹۱۴. پوښتنه: چا د لومړي ځل لپاره په نبوي مسجد کې فرش هوار کړی وو؟

ځواب: عمر بن خطاب رضي الله عنه.

۹۱۵. پوښتنه: په مدینه کې د انصارو څو قبيلې وې؟

ځواب: دوه قبيلې وې: اوس او خزرج قبيلې.

۹۱۶. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو چې اخرت یې په دنیا اخیستي وو؟

ځواب: سعید بن عامر الجمحي رضي الله عنه.

۹۱۷. پوښتنه: میمون رضي الله عنها د کوم صحابي ترور وه؟

ځواب: د عبدالله بن عباس رضي الله عنه.

۹۱۸. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې د قیصر پاچا د سر په ښکلولو سره هغه او د هغه ملګري له بنده خوشې شول؟

ځواب: عبدالله بن حذافه السهمي رضي الله عنه.

۹۱۹. پوښتنه: د یمامي مشر (ثَمَامَه بن اَثَال) څنګه مسلمان شو؟

ځواب: د صحابه و د یوې ډلې لخوا نیول شوی وو، بیا یې نبوي مسجد کې په یوه ستن پورې تړلی وو، له څو ورځو وروسته د صحابه کرامو او د رسول صلی الله علیه وسلم له ښو اخلاقو څخه اغېزمن شو او د اسلام په دین مشرف شو.

۹۲۰. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو چې په ګوډه پښه او سپینه ږیره د جنت ګټلو په موخه احد غزا کې شرکت کولو څخه خپلو بچيو منع کاوه، خو هغه منع نه شو، په غزا کې ګډون کولو سره شهید شو؟
ځواب: عمرو بن الجموح رضي الله عنه.

۹۲۱. پوښتنه: د کومې صحابيې لقب حارسه القرآن (د قران ساتونکې) وو؟

ځواب: د حفصه رضي الله عنها چې د عمر رضي الله عنه لور وه.

۹۲۲. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم کوم صحابي ته د سریاني ژبې یادولو امر کړی وو؟

ځواب: زید بن حارثه رضي الله عنه ته.

۹۲۳. پوښتنه: صهیب الرومي رضي الله عنه چا له غلامۍ څخه ازاد کړ؟

ځواب: عبدالله بن جعدان.

۹۲۴. پوښتنه: د بي بي عايشې رضي الله عنها مور څه نومېده؟

ځواب: ام رومان بنت عمرو.

۹۲۵. پوښتنه: د عثمان رضي الله عنه کومه ميرمنه وه، چې گوتې يې

د دفاع په وخت کې ترې قطعې شوې وې؟

ځواب: نائله بنت فرائصة.

۹۲۶. پوښتنه: د علي رضي الله عنه کومه يوه لور د عمر بن خطاب

رضي الله عنه په نکاح کې وه؟

ځواب: کلثوم بنت علي رضي الله عنها.

۹۲۷. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د رضاعي ميندو نومونه

څه ول؟

ځواب: حليمه سعديه او ثويبه رضي الله عنهن.

۹۲۸. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم تر ټولو وروسته وفات

شوې مېرمن څه نومېږي؟

ځواب: ام سلمه رضي الله عنها.

۹۲۹. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم تر وفات وروسته د هغه

کومه يوه مېرمن لومړۍ وفات شوه؟

ځواب: زينب بنت جحش رضي الله عنها.

۹۳۰. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم کومې يوې ميرمنې خپل

نوبت، بي بي عايشې رضي الله عنها ته اوبابنه؟

ځواب: سوده بنت زمعه رضي الله عنها.

۹۳۱. پوښتنه: د أسامه بن زيد رضي الله عنه مور بي بي څه نومېده؟

ځواب: ام ايمن رضي الله عنها.

۹۳۲. پوښتنه: د بلال بن رباح رضي الله عنه ښځه د چا خور وه؟

ځواب: د عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه.

۹۳۳. پوښتنه: هغه ښځه څوک وه، چې عايشې رضي الله عنها

واخيسته او پېرته يې ازاده کړه؟

ځواب: بيره.

۹۳۴. پوښتنه: هغه ښځه چې له خديجې رضي الله عنها څخه وروسته

يې ايمان راوړی، څه نومېږي؟

ځواب: ام فضل رضي الله عنها، چې د عباس رضي الله عنه مېرمن

وه.

۹۳۵. پوښتنه: محمد صلی الله عليه وسلم کومې صحابيې ته خپل

لباس د کفن لپاره ورکړی وو؟

ځواب: فاطمه بنت اسد رضي الله عنها ته، چې د علي رضي الله عنه

مور وه.

۹۳۶. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم رضاعي خويندې څه

نومېږي؟

ځواب: انيسه بنت الحارث او شيما بنت الحارث.

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۵۷

۹۳۷. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم رضاعي وروڼه څه نومېدل؟
 ځواب: عبدالله بن حارث، سفيان بن الحارث، حمزه بن عبدالمطلب او ابوسلمه.

۹۳۸. پوښتنه: کومې صحابيې د نکاح په وخت کې په خپل خاوند باندې مهر، د اسلام د راوړلو شرط کېښود؟
 ځواب: أم سليم رضي الله عنها.
 ۹۳۹. پوښتنه: أم هاني رضي الله عنها د چا لور وه؟
 ځواب: د ابو طالب.

۹۴۰. پوښتنه: د عمر بن خطاب رضي الله عنه هغه خور چې د عمر رضي الله عنه د مسلمانېدو سبب وگرځېده، څه نومېده؟
 ځواب: فاطمه رضي الله عنها د خطاب لور.
 ۹۴۱. پوښتنه: د مؤمنانو مور جوړيېه رضي الله عنها، له رسول صلی الله عليه وسلم سره د واده کولو نه مخکې څه نومېده؟
 ځواب: برة.

۹۴۲. پوښتنه: هغه ښځه چې د مکې د فتحې په ورځ مسلمانې او د خپل خاوند د نجات غوښتنه يې وکړه، څه نومېده؟
 ځواب: أم حکيم بنت الحارث.
 ۹۴۳. پوښتنه: سيد الشهداء د چا لقب دی؟
 ځواب: د حمزه بن عبدالمطلب رضي الله عنه.

د ځلانده اتلانو سيرت ۱۵۸

۹۴۴. پوښتنه: منافقینو د خندق په غزا کې د برخې نه اخیستلو لپاره څه عذر وړاندې کړی وو؟
 ځواب: ویل یې زموږ په کور کې ښځې دي او څوک نشته چې د هغو ساتنه وکړي.

۹۴۵. پوښتنه: پرده (حجاب) کول په څوم هجري کال فرض شوه؟
 ځواب: د هجرت په پنځم (۵) کال.
 ۹۴۶. پوښتنه: د مکې د فتحې په ورځ محمد صلی الله عليه وسلم د چا په کور کې لمونځ ادا کړ؟
 ځواب: د أم هاني رضي الله عنها په کور کې.
 ۹۴۷. پوښتنه: کومې صحابيې د روم په غزا کې اوه کسان ووژل؟
 ځواب: أم حکيم المخزوميه رضي الله عنها.
 ۹۴۸. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې د سورة بقرې تلاوت کولو ته به يې ملایکو غوږ نیوه؟
 ځواب: اسيد بن حضير رضي الله عنه.
 ۹۴۹. پوښتنه: هغه کوم سنت عمل دی چې محمد صلی الله عليه وسلم تروقات پورې پرې ښودل؟
 ځواب: مسواک وهل.
 ۹۵۰. پوښتنه: هغه کوم پاچا وو، چې په محمد صلی الله عليه وسلم باندې يې ايمان راوړ خو محمد صلی الله عليه وسلم يې نه وو لېدلی؟
 ځواب: د حبشې پاچا نجاشي چې اصحمه نومېده.

۹۵۱. پوښتنه: د بدر په جگړه کې تر ټولو کوچنی شهید څه نومېده؟

ځواب: عمیر بن ابی وقاص رضي الله عنه.

۹۵۲. پوښتنه: د أحد په غزا کې لومړی کوم صحابي شهید شو؟

ځواب: عبدالله بن حرام رضي الله عنه.

۹۵۳. پوښتنه: د ابوسفیان رضي الله عنه خپل نوم څه وو؟

ځواب: صخر بن حرب بن امیه.

۹۵۴. پوښتنه: د ابو ایوب انصاري رضي الله عنه اصلي نوم څه وو؟

ځواب: خالد بن زید.

۹۵۵. پوښتنه: هغه کوم جلیل القدر صحابي وو، چې له شپږو نفرو

وروسته یې ایمان راوړ؟

ځواب: ارقم بن ابی الارقم بن اسد رضي الله عنه.

۹۵۶. پوښتنه: هغه کور چې په هغه کې به محمد صلی الله علیه وسلم

د اسلام په اولو وختونو کې خلک اسلام ته رابلل، د چا وو او چیرته

یې موقعیت درلودو؟

ځواب: د ارقم بن ابی الارقم رضي الله عنه کور وو او په صفا کې کې

یې موقعیت درلود.

۹۵۷. پوښتنه: ارقم بن ابی الارقم رضي الله عنه د هجرت په څوم کال

وفات شو؟

ځواب: د هجرت په پنځه پنځوسم (۵۵) کال.

۹۵۸. پوښتنه: کوم صحابي د محمد صلی الله علیه وسلم رازدار وو،

چې د منافقینو لیست یې هم ورته ښودلی وو؟

ځواب: حذیفه بن یمان رضي الله عنه.

۹۵۹. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم فرمایلي ول، چې قران

کریم له څلورو کسانو څخه یاد کړئ، هغه څلور کسان څوک ول؟

ځواب: عبدالله بن مسعود، ابی بن کعب، معاذ بن جبل او سالم مولى

ابی حذیفه رضي الله عنهم.

۹۶۰. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې غریب او ضعیف وو او د

ارقم بن ابی الارقم رضي الله عنه په کور کې یې ایمان راوړ او فوراً د

کافرانو عذاب او اذیت لاندې راغی، ابوبکر صدیق رضي الله عنه

هغه واخیسته او ازاد یې کړ، مېړې به یې څرولې، ابوبکر صدیق

رضي الله عنه او محمد صلی الله علیه وسلم چې کله مدينې ته

هجرت کاوه، په لاره یې د هغوی خدمت کاوه؟

ځواب: جلیل القدر صحابي عامر بن فهیره رضي الله عنه وو.

۹۶۱. پوښتنه: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه له مسلمانېدو

مخکې، څه کسب کاوه؟

ځواب: د عقبه بن ابی معیط مېړې یې څرولې.

۹۶۲. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې کله د خرما ټولولو لپاره د

خرما ونې ته وخاته صحابه کرامو د هغه پښو پورې وخندل، محمد

صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل «هغه چا پورې خاندی چې د

قیامت په ورځ به د هغه قدمونه د میزان په تله کې د أحد له غره څخه

هم درانه وي»؟

ځواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

۹۶۳. پوښتنه: ولې عمر فاروق رضي الله عنه غوښتل چې د علي رضي الله عنه له لور سره واده وکړي؟
 ځواب: دې لپاره چې د محمد صلی الله عليه وسلم له نسب سره نژدې شي.

۹۶۴. پوښتنه: د ابوبکر صدیق رضي الله عنه خلافت په کوم کال پیل شو؟

ځواب: په یوولسم (۱۱) هجري کال.

۹۶۵. پوښتنه: لومړنی ماشوم چې د هجرت په دیار، حبشو کې له مسلمانانو څخه نړۍ ته راغی، څه نومېده؟

ځواب: عبدالله بن جعفر رضي الله عنه.

۹۶۶. پوښتنه: له فاطمې رضي الله عنها څخه د علي رضي الله عنه څو اولادونه زېږدلي ول؟

ځواب: څلور اولادونه چې دوه زامن: حسن، حسین او دوه لورګانې: زینب او أم کلثوم رضي الله عنهم.

۹۶۷. پوښتنه: علي رضي الله عنه په څو غزاګانو کې ګډون کړی وو؟
 ځواب: د تبوک نه پرته یې له محمد صلی الله عليه وسلم سره په ټولو غزاګانو کې ګډون کړی وو.

۹۶۸. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم نه وروسته چا د لومړي ځل لپاره په مکه کې قرآن کریم په ښکاره ډول ولوست او قريشو ته یې واورولو؟

ځواب: عبدالله بن مسعود رضي الله عنه.

۹۶۹. پوښتنه: بلال بن رباح رضي الله عنه څوک وو؟

ځواب: د امیه بن خلف الجمحي غلام وو.

۹۷۰. پوښتنه: کله چې بلال بن رباح رضي الله عنه ایمان راوړ، امیه بن خلف څه وکړل؟

ځواب: د هغه په غاړه کې یې رسی واچوله او د هلکانو په لاسو کې یې ورکړه، ترڅو یې د مکې په کوڅو کې وگرځوي او په امسا به یې وهلې او د مکې په ګرمه هوا کې به یې په ساعتونو ساعتونو بې له اوبو او خوراک نه تړلی وو او درنه تېره به یې په سینه ورته ایښې وه.

۹۷۱. پوښتنه: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه په څو کلنۍ کې اسلام راوړی وو؟

ځواب: په اولس (۱۷) کلنۍ کې.

۹۷۲. پوښتنه: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه له محمد صلی الله عليه وسلم سره په څو غزاګانو کې ګډون کړی وو؟

ځواب: د بدر نه تر تبوک پورې په ټولو غزاګانو کې یې ګډون کړی وو.

۹۷۳. پوښتنه: د مشرکینو نماینده ګان چې د حبشو له پاچا سره یې د مسلمانانو مهاجرینو په اړه خبرې کولې، څوک وو؟

ځواب: عمرو بن عاص او عبدالله بن ربیع رضي الله عنهم. مخکې له ایمان راوړلو نه.

۹۷۴. پوښتنه: د مسلمانانو له لورې چا له نجاشي پاچا سره خبرې وکړې؟

خواب: جعفر بن ابی طالب رضي الله عنه.

۹۷۵. پوښتنه: له عشره مبشره صحابه وو څخه وروستنی کوم صحابي وفات شوی دی؟

خواب: سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه.

۹۷۶. پوښتنه: هغه کوم صحابي دی، چې کله مسلمان شو نو رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وویل «بڼه راغلاست دې وي، سپور مهاجر ته»؟

خواب: عکرمه بن ابی جهل رضي الله عنه.

۹۷۷. پوښتنه: کوم صحابي په کوچنيوالي کې له پلار سره ايمان راوړ؟

خواب: عبدالله بن عمر رضي الله عنه.

۹۷۸. پوښتنه: طيب المطيب د کوم صحابي لقب وو؟

خواب: د عمار بن ياسر رضي الله عنه.

۹۷۹. پوښتنه: امير الامراء د کوم صحابي لقب وو؟

خواب: د ابو عبيده عامر بن الجراح رضي الله عنه.

۹۸۰. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم مؤذن، بلال رضي الله

عنه چيرته وفات شو؟

خواب: دمشق کې.

۹۸۱. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو چې له رسول صلی الله عليه وسلم

سره يې بيعت وکړ او ويې ويل چې «بيا به هېڅ کله سوال نه کوم»؟

خواب: ثوبان رضي الله عنه (د رسول الله صلی الله عليه وسلم غلام).

۹۸۲. پوښتنه: لومړنی شخص چې د لبيک په ويلو سره کعبې ته داخل شو، څوک وو؟

خواب: ثمامه بن اثال رضي الله عنه.

۹۸۳. پوښتنه: د اسلام له لومړنيو خطيبانو څخه څوک د رسول الله

صلی الله عليه وسلم په خطيب مشهور وو؟

خواب: ثابت بن قيس رضي الله عنه

۹۸۴. پوښتنه: لومړنۍ بڼه چې محمد صلی الله عليه وسلم ته يې

شيدې ورکړې وې، څوک وه؟

خواب: ثويبه د ابو لهب وينځه وه.

۹۸۵. پوښتنه: د محمد صلی الله عليه وسلم د رضاعي مور، بي بي

حليمې خاوند څه نومېده؟

خواب: حارث بن عبد العزی.

۹۸۶. پوښتنه: د عبدالله بن زبير رضي الله عنه لقب څه وو؟

خواب: حمامة المسجد (د مسجد کوتره).

۹۸۷. پوښتنه: د ابو جهل خپل نوم څه وو؟

خواب: عمرو بن هشام.

۹۸۸. پوښتنه: په اسلام کې لومړی سياسي سفير څوک وو؟

خواب: عثمان بن عفان رضي الله عنه، په بيعة الرضوان کې.

۹۸۹. پوښتنه: د نهاوند په جگړه کې د مسلمانانو مشري چا کوله؟

خواب: نعمان بن مقرن رضي الله عنه.

۹۹۰. پوښتنه: هغه کوم صحابي وو، چې جبرائیل علیه السلام یې دوه ځله ولید او جبرائیل علیه السلام هغه ته سلام وچوو؟
 ځواب: حارثه بن نعمان رضي الله عنه.

۹۹۱. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم په میرمنو کې کومه یوه د أم المساکین په نوم یادېږي؟
 ځواب: زینب بنت جحش رضي الله عنها.

۹۹۲. پوښتنه: محمد صلی الله علیه وسلم د اسلام د خپرولو لپاره لومړی کوم ځای وټاکه؟
 ځواب: د ارقم بن ابی الارقم کور.

۹۹۳. پوښتنه: هغه مسجد چې د مسجد قباء په څنګ کې جوړ شوی وو او محمد صلی الله علیه وسلم یې د وړاندو امر وکړ، څه نومېده؟
 ځواب: مسجد ضرار.

۹۹۴. پوښتنه: هغه یهودي چې په محمد صلی الله علیه وسلم یې کوډي کړې وې، څه نومېده؟
 ځواب: لیید بن الأعصم.

۹۹۵. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم مؤذنین (اذان کوونکي) څه نومېدل؟

ځواب: بلال بن رباح، عبدالله بن أم مکتوم او ابو محذوره رضي الله عنهم.

۹۹۶. پوښتنه: خالد بن ولید رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شو؟

ځواب: د هجرت په یویشتم (۲۱) کال.

۹۹۷. پوښتنه: (مخضرمین) کومو اشخاصو ته ویل کېږي؟
 ځواب: هغو اشخاصو ته ویل کېږي، چې د محمد صلی الله علیه وسلم په زمانه کې یې ایمان راوړی وي، خو له محمد صلی الله علیه وسلم سره یې لیدل نه وي کړي.

۹۹۸. پوښتنه: کوم سورت د عمر بن خطاب رضي الله عنه د اسلام راوړلو باعث شو؟
 ځواب: سورة طه.

۹۹۹. پوښتنه: أبی بن کعب رضي الله عنه د هجرت په څوم کال وفات شو؟

ځواب: په دېرشم (۳۰) هجري کال.

۱۰۰۰. پوښتنه: د محمد صلی الله علیه وسلم د صحابه کرامو شمېر څومره وو؟

ځواب: درې روایتونه دي: یو لک دوه ویشت زره (۱۲۲۰۰۰)، یو لک څلوېښت زره (۱۴۰۰۰۰) او یو لک پنځه څلوېښت زره (۱۴۵۰۰۰) ول.

پای

د رب العزت ډېر زیات حمد او ثناء ادا کوم چې د اتلانو سیرت
غږیزه خپرونه مې ادارې لپاره په لیکلي او د (اتلانو ځلانده سیرت)
کتاب شکل واړوله.

الله تعالی دې حیات الله احساس صیب ته ډېر اجر و نه او ثوابونه
ورنصیب کړي، چې ما سره یې د دې کتاب په لیکلو کې پوره
همکاري وکړه، رب العزت دې زما دا خدمت په خپل دربار کې د
قبول وړ وگرځوي.

درنښت

ستاسې ورور شفیق الله مشفق

ماخذونه

(۱) البشوري، امین الله، سیرت الرسول الله صلی الله علیه وسلم،
لومړۍ او دویم جلد.

(۲) بیتاب، عاشق الله، اسلامي معلومات، دیني پوښتنې او
ځوابونه، ژباړه.

(۳) ثاقب، سردارولي، د نبوي سیرت له اته ویشت (۲۸) خپرونو
څخه.

(۳) سرفراز، مولوي جانباز، سیرت النبي صلی الله علیه وسلم،
الرحیق المختوم، ژباړه.

(۴) حمید، حمیدالله، د ځلېدلي ستوري له یو دېرش (۳۱) خپرونو
څخه.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library